

Bosna i Hercegovina
Ministarstvo financija i trezora

Skraćenice.....	3
Uvod	5
Pregled ODA pomoći u 2016	6
I Zbirni pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava	6
II Pregled alociranih i isplaćenih grant sredstava i zajmova po donatorima	8
III Pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava po sektorima	10
Pregled aktivnosti donatora po sektorima	13
Demokracija i upravljanje.....	14
Vladavina prava i temeljna prava	25
Okoliš i klimatske politike.....	34
Transport.....	41
Energija.....	46
Konkurentnost i inovacije.....	52
Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike	59
Poljoprivreda i ruralni razvitak	68
Regionalna i teritorijalna suradnja	74
Međusobno povezani sektori.....	77
Profili donatora.....	79
Hrvatska.....	80
Republika Češka.....	82
Francuska	85
Njemačka.....	87
Mađarska.....	92
Japan/Japanska međunarodna agencija za suradnju (JICA).....	94
Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske	97
Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške	99
Slovenija	101
Švedska / Švedska agencija za međunarodnu suradnju (Sida).....	104
Švicarska	107
Sjedinjene Američke Države/ Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID)	110
Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD)	113
Europska unija (EU)	116
Europska investicijska banka (EIB)	121
Ujedinjeni narodi (UN)	123
Svjetska banka	125
Međunarodna financijska korporacija u Bosni i Hercegovini (IFC).....	128
Literatura	131

ACIPS	Asocijacija Alumni Centra za interdisciplinarne postdiplomske studije
ADC	Austrijska agencija za razvitak i suradnju
APOSO	Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje
BATA	Institut za akreditiranje Bosne i Hercegovine
BDBiH	Brčko Distrikt BiH
BHDCA	Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH
BHMAC	Centar za uklanjanje mina u BiH
BiH	Bosna i Hercegovina
CARDS	Pomoć Zajednice za obnovu, razvitak i stabilizaciju
CCI	Centri civilnih inicijativa
CCSP	Centar za promociju civilnog društva
CDS	Strategija razvitka BiH
CEB	Razvojna banka Vijeća Europe
CEDAW	Odbor za uklanjanje diskriminacije protiv žena
CEE	Srednja i Istočna Europa
CEEN	Mreže agencija za osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju u Srednjoj i Istočnoj Europi
CEFTA	Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini
CHU	Centralna harmonizacijska jedinica
CIP	Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz područja visokog obrazovanja
CoE	Vijeće Europe
CoEM	Konferencija ministara obrazovanja
CRA	Regulatorna agencija za komunikacije
CREDO	Konkurentski regionalni ekonomski razvitak
CRS	Catholic Relief Services - Katolička pomoć
CS	Civilno društvo
DAC	Povjerenstvo za razvojnu pomoć
DCF	Forum za koordinaciju donatora
DEI	Direkcija za europske integracije
DEMA	Agencija Kraljevine Danske za upravljanje u izvanrednim situacijama
DEP	Direkcija za ekonomsko planiranje
DFID	Odjel Ujedinjenog Kraljevstva za međunarodni razvitak i suradnju
DIA	Agencija za osiguranje depozita Bosne i Hercegovine
DIS	Decentralizirani informacijski sustav
DRG	Dijagnostički povezane skupine
EBRD	Europska banka za obnovu i razvitak
EC	Europska komisija
ECD	Razvitak u ranom djetinjstvu
ECSEE	Energetska zajednica Jugoistočne Europe
EEC	Europska energetska zajednica
EFSE	Europski fond za Jugoistočnu Europu
EIB	Europska investicijska banka
EQF	Europski kvalifikacijski okvir za cijeloživotno učenje

ERDF	Europski fond za regionalni razvitak
ETF	Europska fondacija za obuku
EU	Europska unija
EUD	Delegacija Europske unije u Bosni i Hercegovini
EUFOR	Snage Europske unije
EUROSTAT	Ured za statistiku Europske unije
FAO	Organizacija Ujedinjenih naroda za poljoprivredu i hranu
FARMA	Projekt razvitka tržišne poljoprivrede
FBiH	Federacija Bosne i Hercegovine
FCO	Ministarstvo vanjskih poslova i poslova Commonwealth-a
FDIs	Izravna strana ulaganja
FIGAP	Fond za implementaciju Gender akcijskog plana BiH
FIRMA	Poboljšanje intervencija za brzi napredak na tržištu
FRONTEX	Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama zemalja članica EU
GAVI	Globalna alijansa za cjepiva i imunizaciju
GDP	Bruto domaći proizvod
GEF	Globalni fond za okoliš
GFATM	Globalni fond za borbu protiv side, tuberkuloze i malarije
GIZ	Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit
GNI	Bruto domaći prihod
GOLD	Program za unapređenje lokalnog razvitka
HEA	Agencija za razvitak visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta
IBM	Integrirano upravljanje granicom
IBRD	Međunarodna banka za obnovu i razvitak
IC	Talijanska kooperacija
ICAO	Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva
ICMP	Međunarodna komisija za nestale osobe
ICT	Informacijska i komunikacijska tehnologija
ICTY	Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju
IDA	Međunarodna asocijacija za razvitak
IFAD	Međunarodni fond za poljoprivredni razvitak
IFC	Međunarodna financijska korporacija
IFIs	Međunarodne financijske institucije
ILO	Međunarodna organizacija rada
IMAP	Program integriranog protuminskog djelovanja
INTERPOL	Međunarodna kriminalističko-policijska organizacija
IOM	Međunarodna organizacija za migracije
IPA	Instrument za predpristupnu pomoć
IPARD	Instrument predpristupne pomoći Europske unije za ruralni razvitak
IT	Informacijska tehnologija
ITF	Međunarodni fond za razminiranje i pomoć žrtvama
JICA	Japanska agencija za međunarodnu suradnju
JSRS	Strategija reforme sektora pravde

KfW	Kreditanstalt für Wiederaufbau	SEE	Jugoistočna Europa
KM	Konvertibilna marka	SEECCL	Regionalni centar za razvoj poduzetničkih kompetencija zemalja jugoistočne Europe
LEAP	Lokalni akcijski plan zaštite okoliša	SEETO	Transportni opservatorij za Jugoistočnu Europu
MAP	Aksijski plan za članstvo u NATO-u	SERC	Državna regulatorna komisija za električnu energiju
MB	Ministarstvo sigurnosti	SEPKA	Asocijacija šefova policija Jugoistočne Europe
MCP	Ministarstvo civilnih poslova	Sida	Švedska međunarodna agencija za razvojnu suradnju
MDGs	Milenijski razvojni ciljevi	SIPA	Državna agencija za istrage i zaštitu
MEASURE	Projekt potpore aktivnostima monitoringa i evaluacije	SIPPO	Švicarski program namijenjen promoviranju izvoza
MFiT	Ministarstvo financija i trezora	SIS	Strategija socijalne uključenosti
MIPD	Višegodišnji indikativni planski dokument	SMEs	Mala i srednja poduzeća
MKT	Ministarstvo komunikacija i prometa	SPPD	Strateško planiranje i razvoj javnih politika
MLJPI	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice	SSPACEI	Sektor za strateška planiranja, koordinaciju pomoći i europske integracije
MMF	Međunarodni monetarni fond	TA	Tehnička pomoć
MO	Ministarstvo obrane	TAIEX	Ured za tehničku pomoć i razmjenu informacija
MoR	Memorandum o razumijevanju	TIR	Međunarodni tranzitni sustav za prijevoz robe u cestovnom prometu
MP	Ministarstvo pravde	UIC	Međunarodna unija željeznica
MSME	Mikro, mala i srednja poduzeća	UK	Ujedinjeno Kraljevstvo
MSTEO	Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa	UN	Ujedinjeni narodi
MTS	Sustav obuke za jedinice lokalne samouprave	UNCT	Tim Ujedinjenih naroda u BiH
NATO	Sjevernoatlantski savez	UNDAF	Okvir Ujedinjenih naroda za pomoć u razvoju
NEAP	Državni akcijski plan za zaštitu okoliša	UNDP	Razvojni program Ujedinjenih naroda
NERDA	Regionalna razvojna agencija za SI BiH	UNEP	Program Ujedinjenih naroda za zaštitu okoliša
NVO	Nevladine organizacije	UNESCO	Organizacija Ujedinjenih naroda za obrazovanje, znanost i kulturu
OCD	Organizacije civilnog društva	UNFCCC	Okvirna konvencija Ujedinjenih naroda o promjeni klime
ODA	Službena pomoć za razvitak	UNFPA	Populacijski fond Ujedinjenih naroda
OECD	Organizacija za ekonomsku suradnju i razvitak	UNICEF	Fond Ujedinjenih naroda za djecu
OFID	OPEC-ov fond za međunarodni razvitak	UNIDO	Organizacija Ujedinjenih naroda za industrijski razvitak
OHR	Ured visokog predstavnika i posebnog predstavnika EU	UNIFEM	Razvojni fond Ujedinjenih naroda za pitanja žena
ORF	Otvoreni regionalni fond	UNIFEM CEE	Ured Razvojnog fonda Ujedinjenih naroda za pitanja žena za Središnju i Istočnu Europu
OSA	Sigurnosno-obavještajna agencija	UNSCR	Rezolucija Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda
OSCE	Organizacija za europsku sigurnost i suradnju	UNV	Volonteri Ujedinjenih naroda
PAR	Reforma javne uprave	USA	Sjedinjene Američke Države
PARCO	Ured koordinatora za reformu javne uprave	USAID	Američka agencija za međunarodni razvitak
PFM	Upravljanje javnim financijama	UWWT	Tretman otpadnih voda u urbanim područjima
PIFC	Javna unutarnja financijska kontrola	VET	Strukovno obrazovanje i obuka
PIMIS	Informacijski sustav za upravljanje javnim investicijama	VM BiH	Vijeće ministara BiH
PJI	Program javnih investicija	VSTS	Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće
REDAH	Regionalna razvojna agencija za Hercegovinu	WB	Svjetska banka
RCC	Regionalno vijeće za suradnju	WBIF	Investicijski okvir za Zapadni Balkan
REZ	Regionalne razvojne agencije za regiju Centralna BiH	WHO	Svjetska zdravstvena organizacija
RS	Republika Srpska	WTO	Svjetska trgovinska organizacija
SAA	Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju		
SALW	Malokalibarsko oružje i lako naoružanje		
SAP	Proces stabilizacije i pridruživanja		
SCIA	Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći		
SDC	Švicarska agencija za razvitak i suradnju		

Ministarstvo financija i trezora/Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći je u suradnji sa predstavnicima institucija u Bosni i Hercegovini i članicama Foruma za koordinaciju donatora u BiH (DCF), pripremio Izvješće Pregled aktivnosti donatora 2016 .

Izvješće Pregled aktivnosti donatora 2016 je pripremljeno na temelju odgovora iz upitnika koje su dostavili institucije u Bosni i Hercegovini i članice Foruma za koordinaciju donatora u BiH. Također, u pripremi Izvješća su korištena i druga relevantna dokumenta. Financijski dio Izvješća temelji se na podacima iz DMD baze podataka, u koju su donatori unijeli svoje nove projekte, kao i ažurirali podatke o projektima u tijeku.

Izvješće pruža sveobuhvatan pregled projekata i programa koje su sredstvima Službene pomoći za razvitak (ODA) podržale članice Foruma za koordinaciju donatora, informacije o najnovijim razvojnim aktivnostima i reformama provedenim u prioritetnim sektorima razvitka u Bosni i Hercegovini tijekom 2016. godine, kao i planirane aktivnosti.

Klasifikacija prioritetnih sektora temelji se na sektorskoj metodologiji izvještavanja koja je definirana u IPA II regulativi za razdoblje 2014 – 2020, što uzevši u obzir težnju Bosne i Hercegovine ka članstvu u EU, kao i činjenicu da većina donatora podržava realizaciju BiH prioriteta vezanih za proces EU integracija, predstavlja logičan nastavak na sektorske klasifikacije definirane u MIPD, koje se koristila u prethodnim Izvješćima.

S tim u svezi, u Izvješću je prikazan i analiziran pregled Službene pomoć za razvitak, usmjerene u sljedeće prioritetne sektore, sukladno IPA II klasifikaciji:

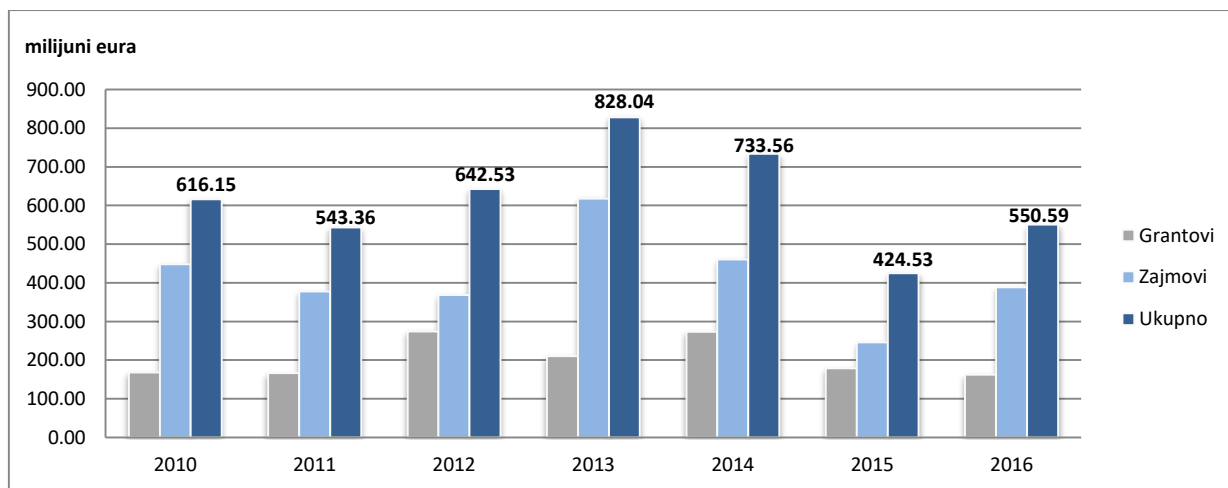
- Demokracija i upravljanje;
- Vladavina prava i temeljna prava;
- Okoliš i klimatske politike;
- Transport;
- Energija;
- Konkurentnost i inovacije;
- Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike;
- Poljoprivreda i ruralni razvitak;
- Regionalna i teritorijalna suradnja i
- Međusobno povezani sektori.

Izvješće Pregled aktivnosti donatora 2016 će nakon usvajanja od strane Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, biti dostupno na stranici Ministarstva financija i trezora www.mft.gov.ba i Foruma za koordinaciju donatora www.donormapping.ba

I Zbirni pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava

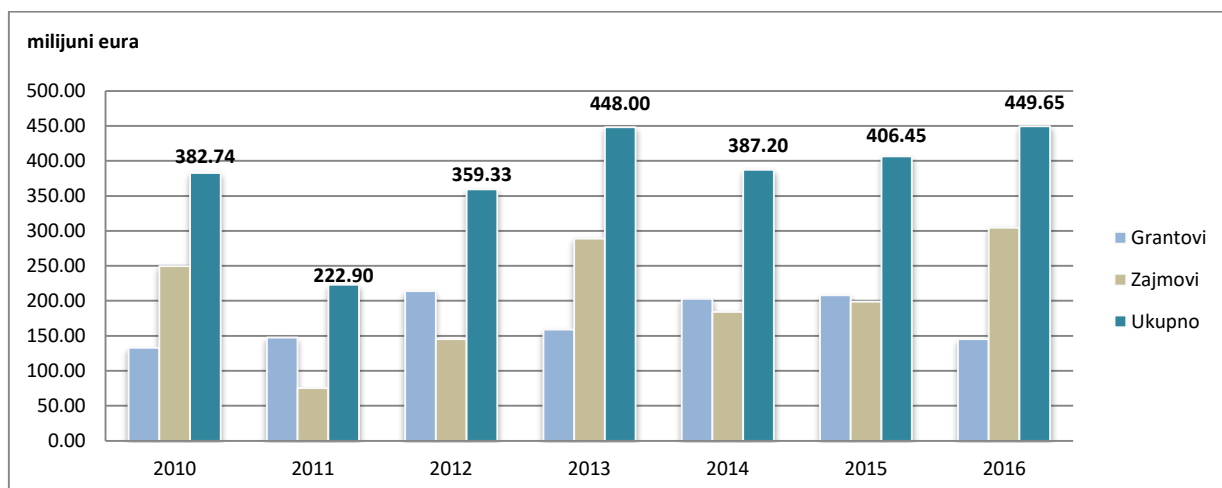
U 2016. godini ukupno alocirana Službena pomoć za razvitak (ODA) za Bosnu i Hercegovinu iznosi €550.59 milijuna, od čega je €162.22 milijuna grant sredstava, a €388.37 milijuna zajmova, što u odnosu na 2015. godinu predstavlja rast od €126.06 milijuna ili 30% (grafikon 1.).

Grafikon 1. Ukupno alocirana ODA u BiH za razdoblje 2010-2016

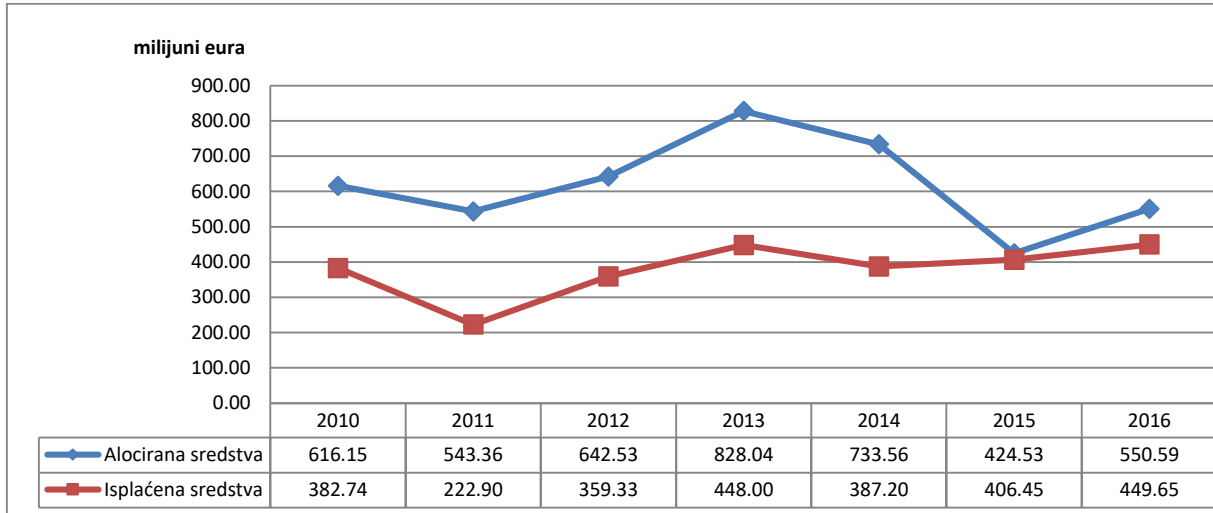
Ukupno isplaćena ODA sredstva u 2016. godini iznose €449.65 milijuna, od čega je €145.16 milijuna grant sredstava, a €304.49 milijuna zajmova, što predstavlja porast ukupno isplaćenih sredstava u odnosu na prethodno prikazano razdoblje. U usporedbi sa 2015. godinom, povećanje u ukupno isplaćenim ODA sredstvima iznosi €43.20 milijuna ili 11%. Također, usporedbom u odnosu na 2015. godinu vidljiv je rast isplaćenih zajmova u iznosu od €105.87 milijuna i pad isplaćenih grantova u iznosu od €62.67 milijuna. Prikazano povećanje isplaćenih zajmova je dijelom rezultat proceduralne fleksibilnosti i unaprijeđene realizacije projekata, kao i dinamike kreditnih isplata potpisanih u prethodnim godinama (grafikon 2.).

Grafikon 2. Ukupno isplaćena ODA u BiH za razdoblje 2010-2016

Usporedni pregled ukupno alociranih i isplaćenih ODA sredstava u BiH za razdoblje 2010-2016 prikazan je u grafikonu 3.

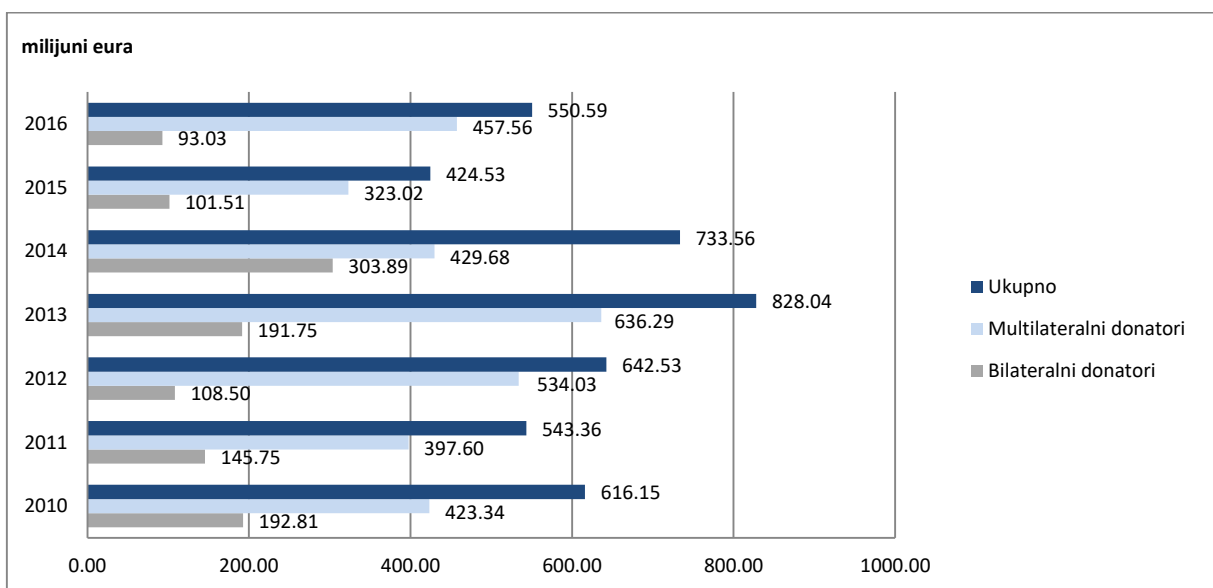
Grafikon 3. Ukupno alocirana i isplaćena ODA u BiH za razdoblje 2010-2016

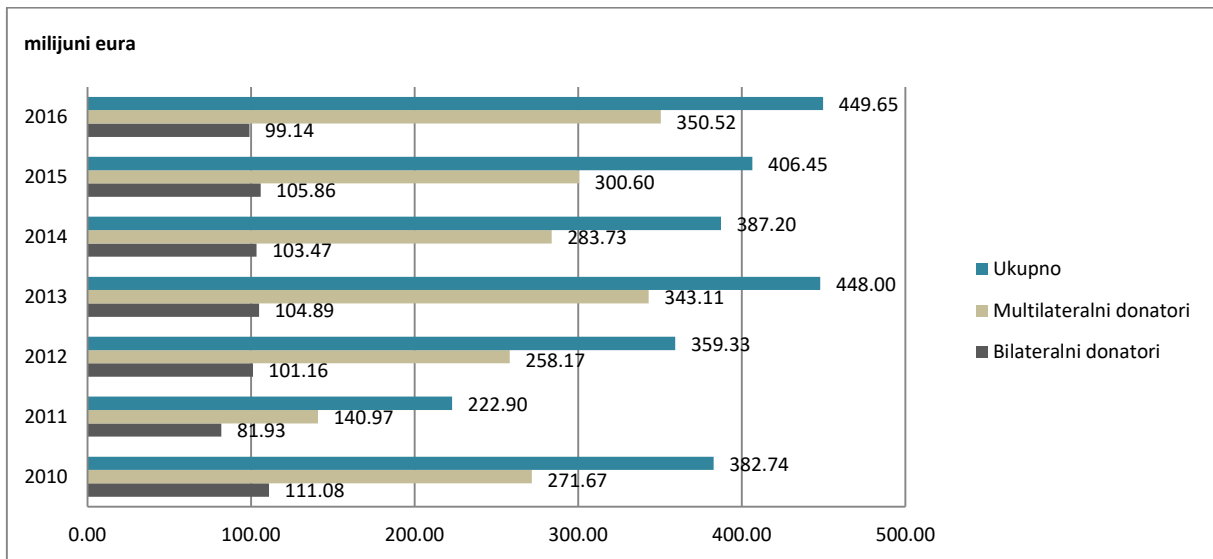
U grafikonu 4. prikazan je omjer sudjelovanja bilateralnih i multilateralnih donatora u ukupno alociranim ODA sredstvima po godinama za razdoblje 2010 – 2016 godina. Od ukupno alociranih ODA sredstva u 2016. godini u iznosu od €550.59 milijuna, bilateralni donatori alocirali su €93.03 milijuna ili 17%, a €457.56 milijuna ili 83% su alocirali multilateralni donatori.

Tijekom promatranog razdoblja, multilateralni donatori alocirali su 74%, a bilateralni donatori 26% od ukupno alociranih ODA sredstava.

Grafikon 4. Sudjelovanje bilateralnih i multilateralnih donatora u ukupno alociranoj ODA-i po godinama

Grafikon 5. Sudjelovanje bilateralnih i multilateralnih donatora u ukupno isplaćenju ODA-i po godinama

Omjer susjelovanja bilateralnih i multilateralnih donatora u ukupno isplaćenim ODA sredstvima po godinama za razdoblje 2010 – 2016 godina je uvelike sličan omjeru za alocirana ODA sredstva, prikazanim u grafikonu 4. Od ukupno isplaćenih ODA sredstava multilateralni donatori sudjeluju sa 73%, a bilateralni donatori 27%.

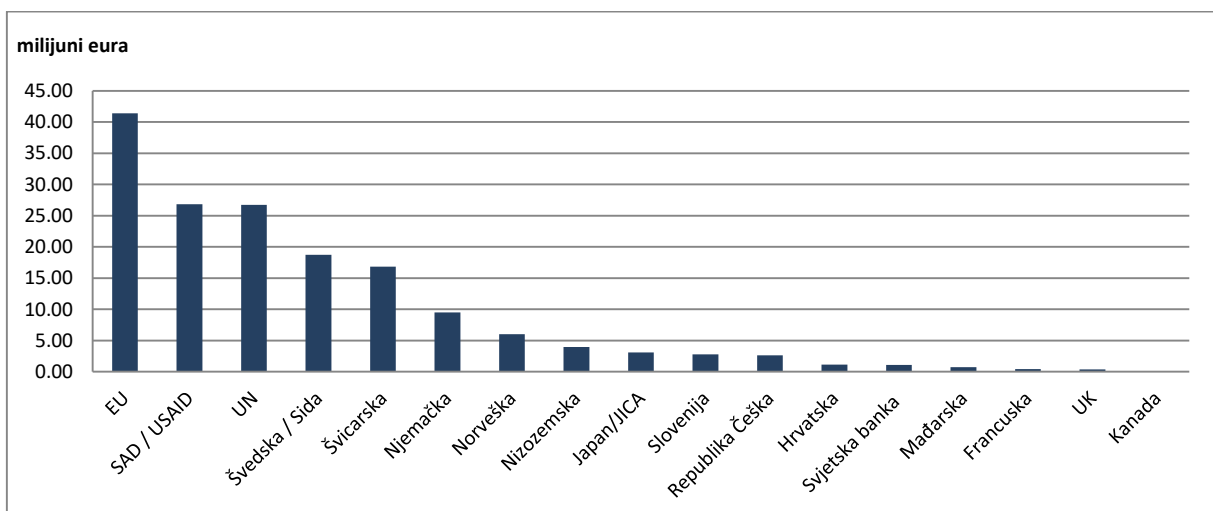
U 2016.godini, u ukupno isplaćenim ODA sredstvima, sudjelovanje multilateralnih donatora je 76% a bilateralnih donatora je 22% (grafikon 5.).

II Pregled alociranih i isplaćenih grant sredstava i zajmova po donatorima

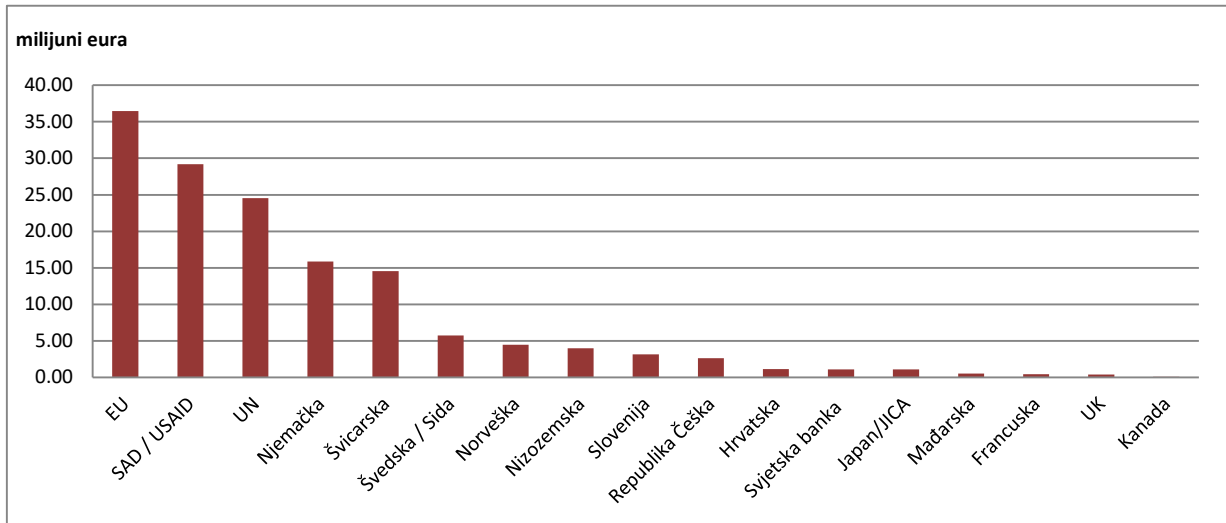
U 2016. godini ukupno je alocirano €162.22 milijuna a isplaćeno €145,16 milijuna grant sredstava.

U grafikonima 6. i 7. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja. Donatori koji su u 2016.godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su EU, SAD/USAID, UN, Švicarska, Njemačka i Švedska.

Grafikon 6. Alocirana grant sredstva po donatorima u 2016. godini

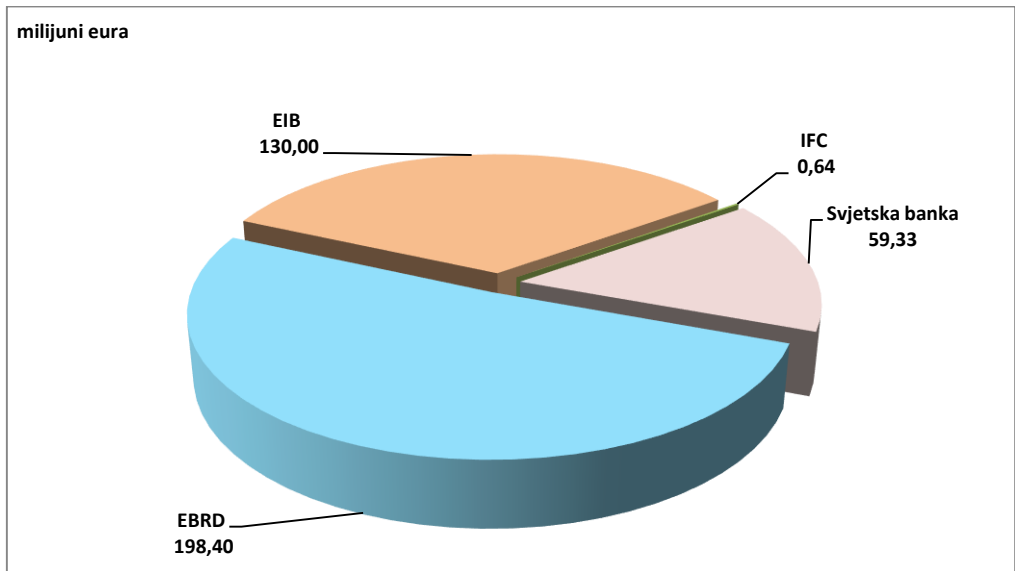
Grafikon 7. Isplaćena grant sredstva po donatorima u 2016. godini

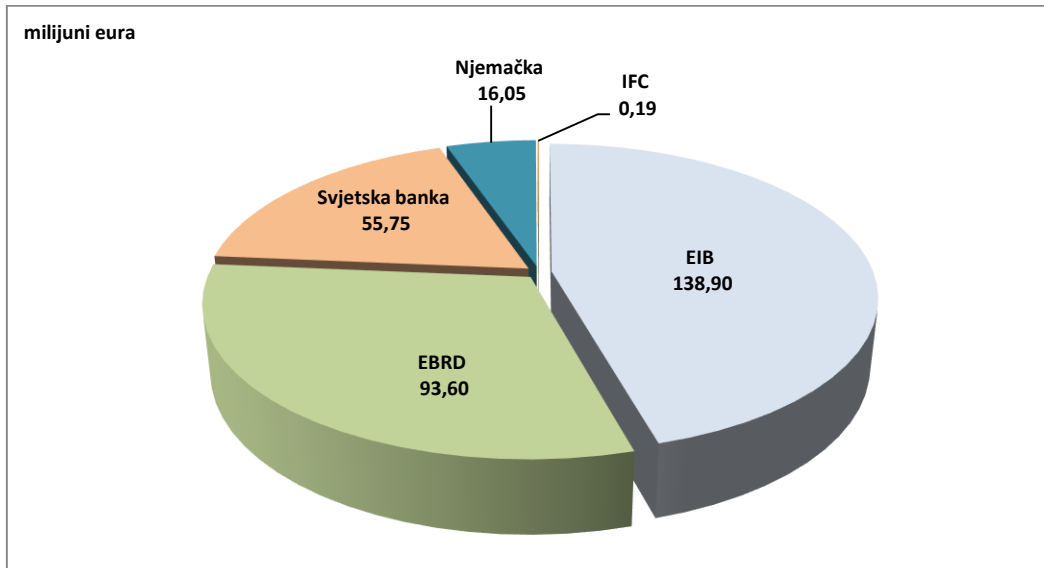
U 2016. godini ukupno je alocirano €388.37 milijuna a isplaćeno €304.49 milijuna zajmova.

U grafikonima 8. i 9. prikazani su alocirani i isplaćeni zajmovi u 2016.godini. Najveći zajmodavci u 2016. godini su Europska banka za obnovu i razvitak, Europska investicijska banka, Svjetska banka i Njemačka.

Grafikon 8. Alocirana sredstva po zajmodavcima u 2016. godini

Grafikon 9. Isplaćena sredstva po zajmodavcima u 2016. godini

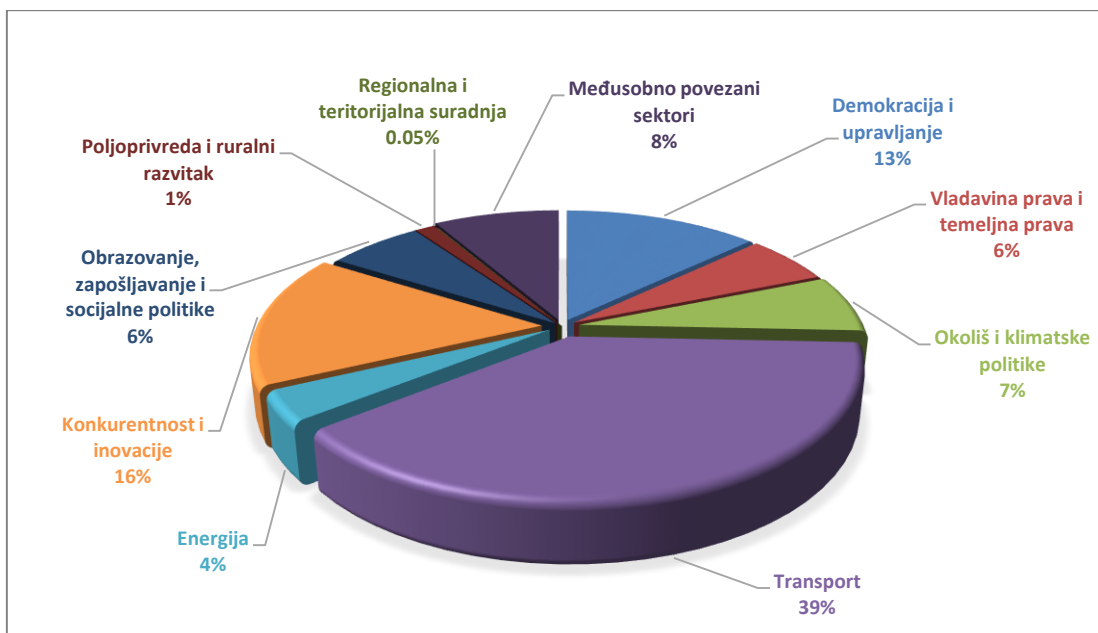

III Pregled alociranih i isplaćenih ODA sredstava po sektorima

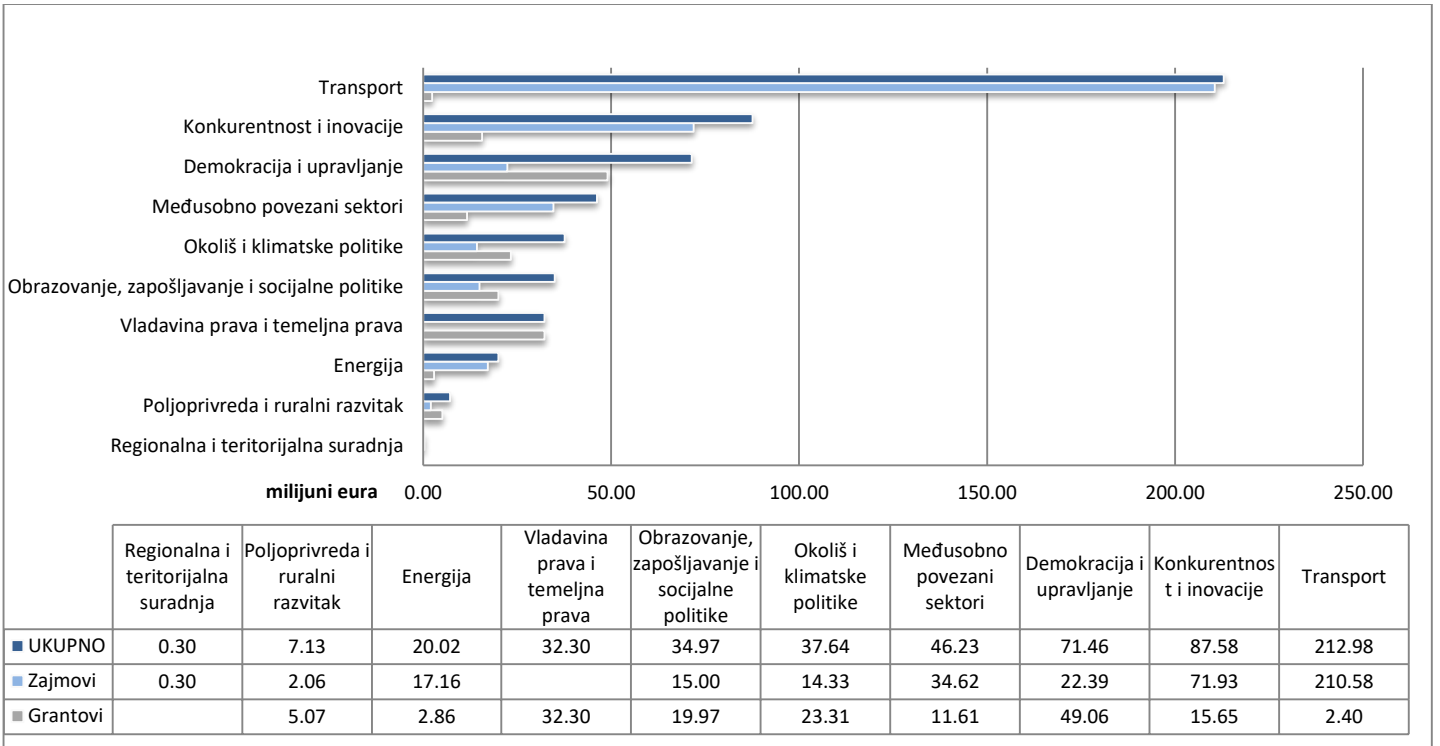
U 2016. godini ukupno alocirana ODA u Bosni i Hercegovini u IPA II sektore iznose €550.59 milijuna, od čega je €162.22 milijuna grant sredstava, a €388.37 milijuna zajmova. (grafikoni 10. i 11.)

Od ukupno alociranih sredstava, 68% je alocirano u tri sektora i to: Transport 39%, Konkurentnost i inovacije 16% i Demokracija i upravljanje 13%, dok je u sve ostale sektore alocirano 32%.

Grafikon 10. Ukupno alocirana ODA po sektorima u 2016. godini

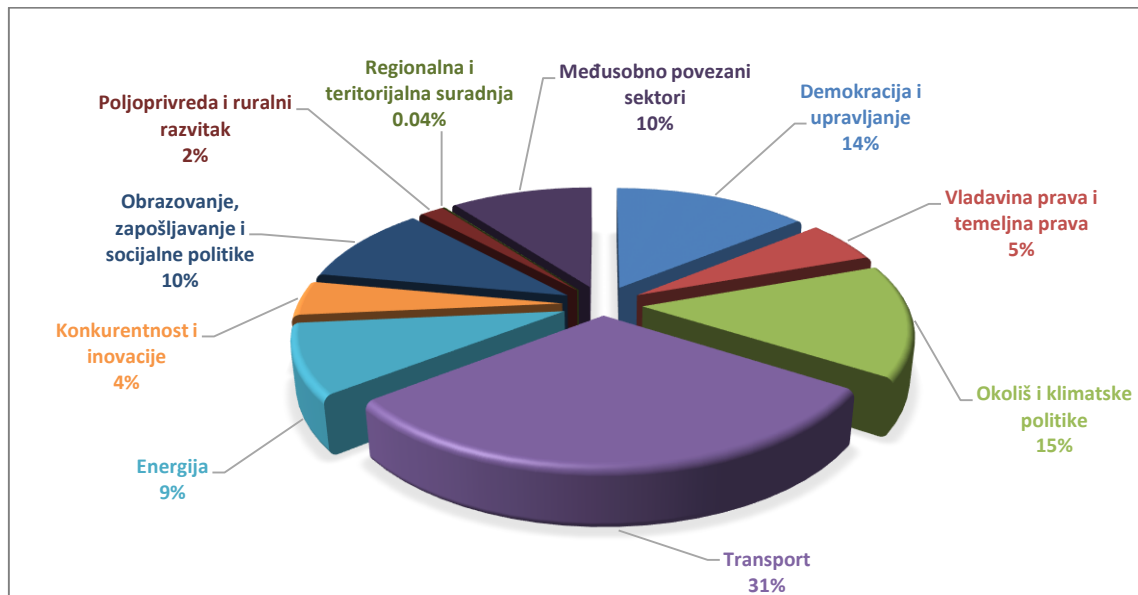
Grafikon 11. Sudjelovanje grantova i zajmova u ukupno alociranoj ODA-i po sektorima u 2016. godini

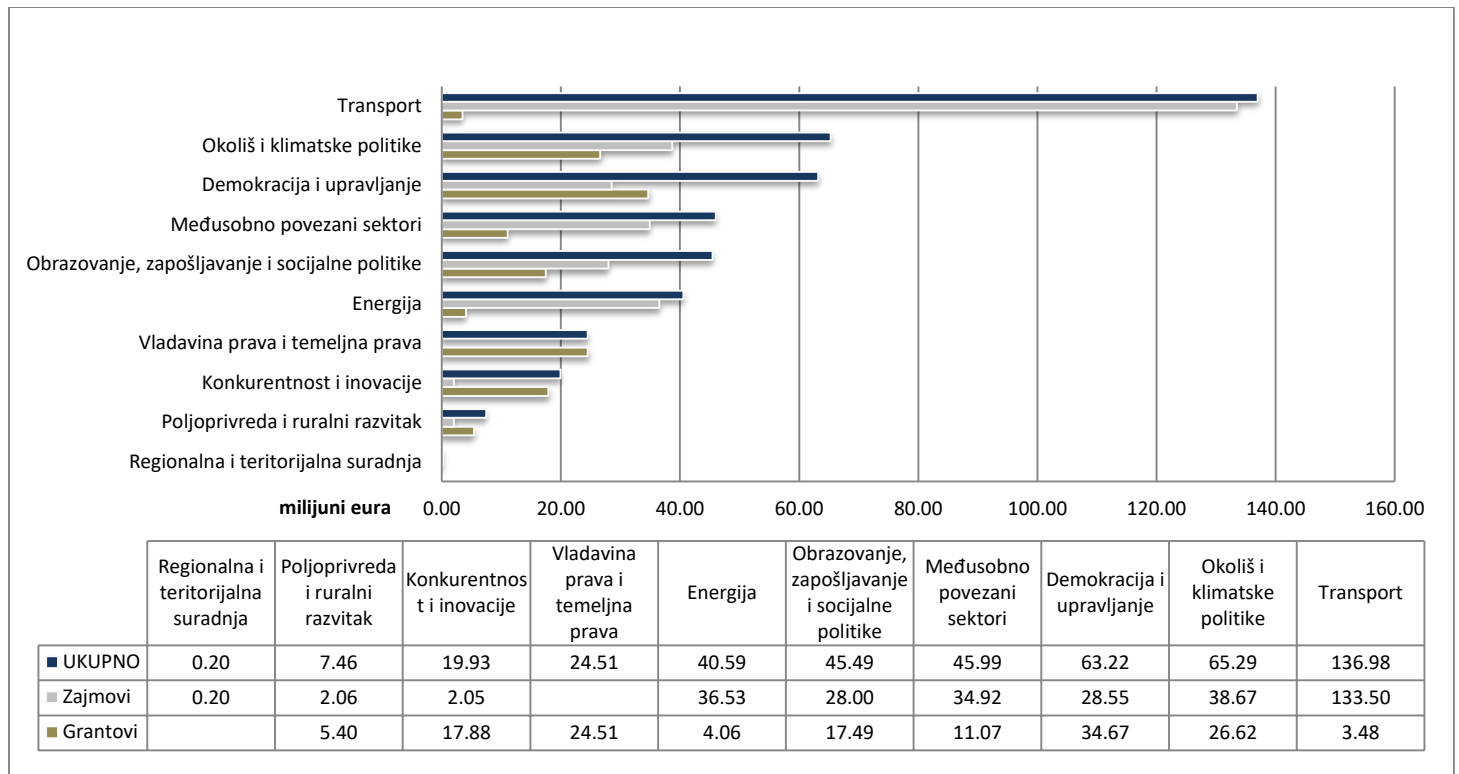
U 2016. godini ukupno isplaćena ODA u Bosni i Hercegovini u IPA II sektore iznose €449.65 milijuna, od čega je €304.49 milijuna zajmova a €145.16 milijuna grant sredstava. (grafikoni 12. i 13.)

Od ukupno isplaćenih sredstava, najviše je isplaćeno u sektor Transport 31%, Okoliš i klimatske politike 15% i Demokracija i upravljanje 14%.

Grafikon 12. Ukupno isplaćena ODA po sektorima u 2016. godini

Grafikon 13. Sudjelovanje grantova i zajmova u ukupno isplaćenju ODA-i po sektorima u 2016. godini

1. Demokracija i upravljanje
2. Vladavina prava i temeljna prava
3. Okoliš i klimatske politike
4. Transport
5. Energija
6. Konkurentnost i inovacije
7. Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike
8. Poljoprivreda i ruralni razvitak
9. Regionalna i teritorijalna suradnja
10. Međusobno povezani sektori

Članice DCF aktivne u sektoru u 2016. godini	SAD/USAID, EU, Švedska/ Sida, Švicarska, EBRD, UN, Njemačka, Norveška, Republika Češka, IFC, UK, Nizozemska, Kanada, Slovenija, Francuska i Mađarska.
Ostale ključne međunarodne organizacije	Međunarodni monetarni fond; Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi; Ured visokog predstavnika; Organizacija za ekonomsku suradnju i razvitak; Vijeće Europe; <i>British Council</i> u BiH; Norveški institut za međunarodne poslove; Europska fondacija za obuku; Ured za statistiku Europske unije.
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Vlade županija; Ministarstvo financija i trezora BiH, Ministarstvo financija RS i FMF; Direkcija za financije BD BiH; Ministarstvo vanjskih poslova BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo pravde BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Ministarstvo obrane BiH; Ministarstvo sigurnosti BiH; Ured koordinatora za reformu javne uprave, sa koordinatorima entiteta i BD BiH; Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS; Ministarstvo uprave i lokalne samouprave RS; Parlamentarna skupština BiH; Parlament FBiH i Narodna skupština RS; Agencije za državnu službu BiH i entiteta; Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje; Ured za reviziju institucija BiH; Ured za reviziju institucija FBiH; Glavna služba za reviziju javnog sektora RS; Agencija za razvitak visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete; Direkcija za europske integracije; Direkcija za ekonomsko planiranje; Uprava za neizravno oporezivanje BiH; Porezne uprave FBiH i RS; Centralna banka BiH; Agencija za javne nabave BiH; Ured za razmatranje žalbi BiH; Centralne harmonizacijske jedinice (CHUs) u ministarstvima financija na državnoj razini i u entitetima; Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite RS; Federalno ministarstvo rada i socijalne politike; Agencija za statistiku BiH i entitetske agencije za statistiku; Agencija za ravnopravnost spolova BiH, Gender centri FBiH i RS; Savez općina i gradova RS i FBiH.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2016. godini	Ukupno alocirano €71.46 milijuna, od čega €49.06 milijuna grantova i €22.39 milijuna zajmova. Ukupno isplaćeno €63.22 milijuna, od čega €34.67 milijuna grantova i €28.55 milijuna zajmova. Od ukupne ODA-e u 2016. godini, za sektor je alocirano 13%, a isplaćeno 14%.
Zakonski okvir i strategije usvojeni u 2016. godini	Zakon o proračunu institucija BiH i međunarodnih obveza BiH za 2017. godinu (<i>Sl.gl.BiH br.94/16</i>); Zakon o izmjeni Zakona o plaćama i naknadama u institucijama BiH (<i>Sl.gl.BiH br.16/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o udruženjima i fondacijama BiH (<i>Sl.gl.BiH br.94/16</i>); Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o ministarstvima i drugim organima uprave BiH (<i>Sl.gl.BiH br.19/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o upravnom postupku (<i>Sl.gl.BiH br.53/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaduživanju, dugu i garancijama BiH (<i>Sl.gl.BiH br.90/16</i>); Zakon o dopunama Zakona o sukobu interesa u institucijama BiH (<i>Sl.gl.BiH br.41/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Izbornog zakona BiH (<i>Sl.gl.BiH br.31/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka (<i>Sl.gl.BiH br.41/16</i>); Zakon o porezu na dobit FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.15/16</i>); Zakon o riznici u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.26/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o dugu, zaduživanju i jamstvima u FBiH (<i>Sl. novine FBiH br.30/16</i>); Zakon o izmjenama Zakona o jedinstvenom sustavu registracije, kontrole i naplate doprinosa FBiH (<i>Sl. novine</i>

FBiH br.30/16); Zakon o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru u FBiH (*Sl. novine FBiH br.38/16*); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršavanju Proračuna FBiH za 2016. godini (*Sl.novine FBiH br.96/16*); Odluka o izmjenama i dopunama Proračuna FBiH za 2016. godinu (*Sl.novine FBiH br.96/16*); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o unutarnjoj reviziji u javnom sektoru u FBiH (*Sl.novine FBiH br.101/16*); Proračun Federacije Bosne i Hercegovine za 2017. godinu (*Sl.novine FBiH br.104/16*); Proračun FERK-a za 2017. godinu (*Sl.novine FBiH br.104/16*); Zakon o izvršavanju Proračuna FBiH za 2017. godinu (*Sl.novine FBiH br.104/16*); Zakon o dopuni Zakona o proračunima u FBiH (*Sl.novine FBiH br.104/16*); Zakon o izmjeni Zakona o doprinosima (*Sl.novine FBiH br.104/16*); Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o plaćama zaposlenih u oblasti prosvjete i kulture u RS (*Sl.gl.RS br.116/16*); Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o plaćama zaposlenih u organima uprave RS (*Sl.gl.RS br.116/16*); Zakon o izmjeni Zakona o plaćama zaposlenih u Ministarstvu unutarnjih poslova Republike Srpske (*Sl.gl.RS br.116/16*); Zakon o danu Republike Srpske (*Sl.gl.RS br.113/16*); Zakon o lokalnoj samoupravi RS (*Sl.gl.RS br.97/16*); Zakon o službenicima i namještenicima u organima jedinica lokalne samouprave RS (*Sl.gl.RS br.97/16*); Zakon o sustavu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru RS (*Sl.gl.RS br.91/16*); Zakon o obradi i objavljivanju rezultata popisa stanovništva, kućanstava i stanova 2013. godine u RS (*Sl.gl.RS br.82/16*); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima u RS (*Sl.gl.RS br.57/16*); Zakon o izmjeni Zakona o republičkoj upravi RS (*Sl.gl.RS br.57/16*); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o inspekcijama u RS (*Sl.gl.RS br.44/16*); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o poreskom postupku RS (*Sl.gl.RS br.44/16*); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sustavu javnih službi u RS (*Sl.gl.RS br.44/16*); Zakon o izmjeni Zakona o porezima na uporabu, držanje i nošenje dobara u RS (*Sl.gl.RS br.44/16*); Zakon o mjeriteljstvu RS (*Sl.gl.RS br.33/16*); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o republičkoj upravi RS (*Sl.gl.RS br.15/16*); Zakon o izmjenama Zakona o proračunskom sustavu RS (*Sl.gl.RS br.15/16*); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o reviziji javne uprave i institucija u BD BiH (*Sl.gl.BDBiH br.23/16*); Zakon o računovodstvu i reviziji u BD BiH (*Sl.gl.BDBiH br.42/16*); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o državnoj službi u organima javne uprave BD BiH (*Sl.gl.BDBiH br.48/16*); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnoj upravi BD BiH (*Sl.gl.BDBiH br.48/16*).

Srednjoročna strategija upravljanja dugom BiH; Strategija reforme upravljanja javnim finansiranjima u institucijama BiH 2017-2020; Revidirana strategija komunikacija VM BiH 2016-2018; Strategija razvoja javnih nabava BiH 2016-2020; Komunikacijska strategija Skupštine BD BiH 2016-2018; Strategija razvitka sustava unutarnjih finansijskih kontrola u institucijama BiH 2016-2018.

Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni na: www.donormapping.ba

Koordinacija sa i između donatora	<p>Demokratske institucije: Funkcionalna razmjena informacija između interesnih aktera utemeljena na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji, uz sastanke koje su organizirali sami donatori između sebe.</p> <p>Decentralizacija i vlasti na nižim razinama: UN održava redovite bilateralne sastanke s međunarodnim i lokalnim partnerima, uključujući EU, Švicarsku, Švedsku, USAID, Norvešku.</p> <p>Reforma javne uprave (PAR): Redoviti sastanci aktera PAR Fonda koje organizira Ured koordinatora za reformu javne uprave (PARCO). Zajednički upravni odbor Fonda za RJU služi kao mjesečni forum za koordinaciju. U međuvremenu, redovito se održava manje formalna koordinacija s drugim donatorima.</p> <p>Upravljanje javnim financijama: Razmjena informacija između interesnih aktera utemeljena na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji i bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Oporezivanje: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija na redovitoj osnovi.</p> <p>Carine: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija na redovitoj osnovi.</p> <p>Ekonomsko upravljanje: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija.</p> <p>Statistika: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija na redovitoj osnovi.</p> <p>Civilno društvo: Lokalna savjetodavna skupina, koju podržava i upravlja projekt financiran od strane EU TACSO.</p> <p>Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>
--	--

Pregled aktivnosti u 2016. godini

Sektor demokracije i upravljanja predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvještavanja definiranog u IPA II regulativi za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor demokracije i upravljanja sastoji se od jedanaest podsektora:

- Demokratske institucije,
- Decentralizacija i vlasti na nižim razinama,
- Reforma javne uprave (PAR),
- Upravljanje javnim financijama,
- Oporezivanje,
- Carine,
- Ekonomsko upravljanje,
- Statistika,
- Civilno društvo,
- EU programi i agencije i
- Izgradnja institucija za europske integracije.

Institucije Bosne i Hercegovine na svim razinama vlasti su u 2016. godini nastavile raditi na reformskim prioritetima. Kada je bila u pitanju realizacija Reformske agende, suradnja između Vijeća ministara BiH i entitetskih vlada bila je učinkovita.

Predsjedavajući Predsjedništva BiH je 15. 02. 2016. g. uručio zahtjev Bosne i Hercegovine za članstvo u Evropskoj uniji i Odluku o podnošenju aplikacije, koja sadrži Zajedničku izjavu potpisanu od svih stranaka koje sudjeluju u državnoj vlasti Bosne i Hercegovine. Vijeće ministara BiH je u kolovozu 2016. godine usvojilo mehanizam koordinacije procesa europskih integracija, kao i zajednička tijela u sklopu sustava koordinacije, njihov sastav, nadležnosti i međusobne odnose. Povjerenik za politiku susjedstva i pregovore o proširenju, uručio je Upitnik Europske komisije predsjedavajućem Vijeća ministara BiH, 09. 12. 2016. godine.

Vijeće ministara BiH je u studenom 2016. godine usvojilo set akcijskih dokumenata u sklopu IPA 2017 programa, koji uključuje i akcijske dokumente Poboljšanje upravljanja ljudskim resursima u sustavu državne službe i daljnji razvoj statistike i Daljnja potpora upravljanju javnim financijama.

U suradnji sa SIGMA-om, pripremljen je Operativni plan za pripremu Strateškog okvira za reformu javne uprave u BiH, koji nudi cjelovit pristup izradi nove strategije i akcijskog plana za reformu javne uprave kroz međuvladine radno-konzultativne strukture četiri upravne razine u BiH. Usvojeni su akti o imenovanju predstavnika različitih razina vlasti u međuinstitucijske radne strukture za izradu Strateškog okvira za reformu javne uprave za razdoblje 2016 – 2020 godina.

Ured koordinatora za reformu javne uprave je za potrebe redovnog Godišnjeg izvješća o napretku za 2016. godinu pripremio Pregled napretka u implementaciji ciljeva iz Revidiranog akcijskog plana 1 Strategije reforme javne uprave u BiH. Gledajući cjelokupan Revidirani Akcijski plan 1, do sada, u prosjeku, evidentirana realizacija 68% ciljeva iz RAP1. Institucije BiH ispunile su 67%, Federacije BiH 64%, Republike Srpske 75%, a Brčko distrikta BiH 63% ciljeva iz Revidiranog akcijskog plana 1. Posmatrano po reformskim oblastima, najveći napredak postignut je u oblasti Institucijska komunikacija - 79%, dok je najmanji napredak ostvaren u oblast e-Uprave – 50%.

Kada su u pitanju izmjene i dopune pravnog okvira za državnu službu u Federaciji BiH, kojim je povećan rizik od politizacije državnih službenika, uočeno je nazadovanje u odnosu na postojeću legislativu.

U cilju unaprijeđenja sustava javnih financija, ministarstva financija na svim razinama izrazila su opredjeljenje za pripremu sveobuhvatne strategije upravljanja javnim financijama.

Na prijedlog Ministarstva financija i trezora, Vijeće ministara BiH je u prosincu 2016. godine usvojilo Strategiju reforme upravljanja javnim financijama u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017-2020 godina.

Strategijom je definirano da se oblast javnih investicija u institucijama BiH uredi kroz Izmjenjenu i dopunu Zakona o financiranju institucija BiH (sa odredbama za javne investicije), Odlukom o načinu i kriterijima za pripremu, izradu i praćenje realizacije Programa javnih investicija/Razvojno investicijskog programa institucija BiH i Uputstvom za praćenje i izvješćivanje o provedbi projekata, s posebnim naglaskom na kapitalne projekte. Također, definirano je uvezivanje informacijskih sustava BPMIS - Sustava za planiranje i upravljanje proračunom i PIMIS - Sustava za upravljanje javnim investicijama.

Strategija reforme upravljanja javnim financijama u institucijama Bosne i Hercegovine za razdoblje 2017-2020 godina i strategije nižih razina vlasti, objedinjene, predstavljat će jednu od ključnih oblasti i stubova reforme javne uprave u Bosni i Hercegovini i biće integrirane u novu Strategiju reforme javne uprave u BiH. Priprema i usvajanje sveobuhvatne strategije reforme upravljanja javnih financija u BiH je ključni temelj za daljnju potporu iz sredstava Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA) i jedan je od preduvjeta za korišćenje sektorske proračunske potpore iz IPA.

Republika Srpska je u lipnju usvojila Informaciju o izradi strategije upravljanja javnim financijama Republike Srpske za razdoblje 2016 -2020 godina.

Federalno ministarstvo financija će pristupiti izradi Strategije reforme upravljanja javnim financijama u FBiH 2017-2020.

Zakonom o izmjenama i dopuni zakona o ministarstvima i drugim tijelima uprave BiH uspostavljen je sustav srednjoročnog i godišnjeg planiranja te osiguran temelj za kvalitetno upravljanje financijskim razvojem sukladno nadležnostima Vijeće ministara BiH. Između ostalog, dopunom Zakona je definirano da Vijeće ministara BiH usvaja Srednjoročni program rada koji je temelj za pripremu Dokumenta okvirnog proračuna za trogodišnje razdoblje i srednjoročnih planova rada institucija BiH. Ovako uspostavljen sustav planiranja neophodan je za povlačenje sredstava iz fondova EU i drugih razvojnih partnera, ali i za stvaranje okvira za druge oblike međunarodne suradnje. Za poslove financijskog planiranja razvitka u institucijama Bosne i Hercegovine, koje obuhvaća upravljanje javnim investicijama i srednjoročno planiranje, praćenje i izvješćivanje, odgovorno je Ministarstvo financija i trezora BiH.

U svibnju 2016. godine, Fiskalno vijeće je usvojilo Globalni okvir fiskalnog bilansa i politika u BiH za razdoblje 2017-2019 godina. Na temelju podataka iz usvojenog Globalnog okvira, Ministarstvo financija i trezora je pripremio Dokument okvirnog proračuna za razdoblje 2017-2019 godina i Program javnih investicija/razvojno-investicijski program institucija BiH za razdoblje 2017-2019 godina koje je Vijeće ministara BiH usvojilo.

Vijeće ministara BiH je u rujnu 2016. godine usvojilo Srednjoročni program rada Vijeća ministara BiH za razdoblje 2017 – 2019 godina.

U 2016. godini poduzete su daljnje aktivnosti na harmoniziranju procesa srednjoročnog planiranja, planiranja proračuna i planiranja javnih investicija u institucijama BiH u cilju usuglašavanja ciljeva, programa i pokazatelja u programskom proračunu i srednjoročnom planu rada i nastavljene aktivnosti na pružanju stručne pomoći i konzultacija, proračunskim korisnicima na izradi njihovih srednjoročnih planova rada u PIMIS-u.

U tijeku 2016. godine usvojena je i Politika Vijeća ministara Bosne i Hercegovine o ograničavanju javne potrošnje na plaće i naknade zaposlenih u institucijama BiH.

Fond mirovinskog i invalidskog osiguranja Republike Srpske je od 01.01.2016. godine uključen u trezorski sustav poslovanja.

Određeni napredak ostvaren je usvajanjem novog Zakona o finansijskom upravljanju i kontroli u javnom sektoru FBiH.

Zakonodavni okvir interne revizije u institucijama BiH zaokružen je usvajanjem podzakonskih akata u oblasti finansijske kontrole. Rad Koordinacijskog odbora tri centralne harmonizacijske jedinice je obnovljen u veljači 2016. godine.

Centralna jedinica za harmonizaciju Republike Srpske je sukladno Zakonu o sustavu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske izradila Konsolidirano godišnje izvješće za 2015. godinu koje je usvojeno na sjednici Vlade Republike Srpske, održanoj 09.06.2016. godine.

Potrebno je uložiti daljnje napore na usvajanju preostalih strategija iz oblasti javne interne finansijske kontrole (PIFC), te osigurati koherentan pravni okvir za PIFC u zemlji.

U oblasti carina i poreza nije bilo napretka. Zakon o carinskoj politici nije proveden, a zakonodavstvo o PDV-u i akcizama još uvijek nije usklađeno sa *acquis*-om EU.

Sukladno roku propisanom Zakonom o popisu stanovništva, domaćinstava i stanova, 30.6.2016. godine objavljeni su rezultati popisa u BiH, a u kolovozu 2016. godine u Službenom glasniku BiH.

Ostvaren je napredak u usklađivanju sa EU standardima. Prema Eurostatu su po prvi put poslani eksperimentalni GFS podaci (podaci statistike finansijskih računa) sukladno ESA 2010 i EDP metodologiji. Podaci su ocijenjeni kao kvalitetni te se sada radi dorada sukladno sugestijama Eurostata. Započeto je razvijanje internog IT sustava koji bi podržavao kompilaciju GFS statistike sukladno ESA 2010.

U tijeku 2016. godine, pripremljeno je godišnje izvješće o statistici međunarodne trgovine uslugama sukladno zahtjevu Eurostatovog Vademecum-a za 2015. godinu. Kompilirana statistička izvješća su za potrebe dostavljanja statistike Eurostatu konvertirana u SDMX format. Kompilacija statistike međunarodne trgovine uslugama od tada se radi godišnje sa rokom T + 9 mjeseci, i ista se dostavlja UNCTAD-u i Eurostatu. U BiH ova se statistika objavljuje agregirana kao dio platne bilance u redovitim publikacijama i na web stranici CBBiH.

Napredak je ostvaren u određenom broju statističkih područja, posebice u oblasti poslovnih statistika (Statistički poslovni registar, Strukturne poslovne statistike, Kratkoročne statistike (Građevinarstvo i

Usluge), makroekonomskih statistika (statistika nacionalnih računa uvođenjem ESA 2010), socijalnih statistika (SILC, ESSPROS, HBS), statistici zaštite okoliša, statistici obrazovanja (AES), statistici rada (LFS), statistici poljoprivrede itd. Nastavljen je rad na unapređenju kvalitete statističkih proizvoda i usluga putem proizvodnje i publiciranja izvješća o kvaliteti statističkih istraživanja. Također, kontinuirano se unapređuju informacijsko-komunikacijske tehnologije, kao potpora za provedbu statističkih istraživanja.

U Poreznoj upravi FBiH instalirana je godišnja *on-line* porezna prijava za porezne obveznike. U Financijsko-informatičkoj agenciji FBiH (FIA) izrađen je i testiran *software* za Jedinostveni registar poslovnih računa. Registri o prafiskalnim nametima izrađeni su u FBiH, RS, i BD i poslani na usvajanje. U Poreznoj upravi RS je izrađen i instaliran *software* za E-popunjavanje i E-arhiviranje.

Provedene su pripreme za davanje odgovora na Upitnik Europske komisije.

Uspostavljen je zakonski okvir koji osigurava aktivnije sudjelovanje civilnog društva i procedure za registraciju nevladinih organizacija. Vijeće ministara BiH je zadužilo Ministarstvo pravde da pripremi tekst novog Sporazuma o suradnji Vijeća ministara BiH i nevladinog sektora u Bosni i Hercegovini. Na prijedlog Ministarstva pravde BiH, Vijeće ministara BiH je donijelo Pravila za konzultacije u izradi pravnih propisa radi unapređenja suradnje s civilnim društvom, jačanja kulture dijaloga, uključivanja građana i organizacija civilnog društva u postupak oblikovanja javnih politika u BiH sukladno preporukama Europske komisije. Uspješno je pokrenuta web platforma za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću "e-konzultacije" 20. travnja 2016. godine, čime je Ministarstvo pravde BiH omogućilo svim građanima izravno sudjelovanje u izradi propisa institucija BiH. Izrađeno je godišnje Izvješće o provedbi Jedinostvenih pravila u institucijama BiH i upućeno VM BiH na razmatranje i Parlamentarnoj skupštini BiH na usvajanje.

U cilju unapređenja kvalitete upravnog odlučivanja usvojen je Program poboljšanja kvalitete upravnog odlučivanja.

Ulaganja DCF članica u 2016. godini

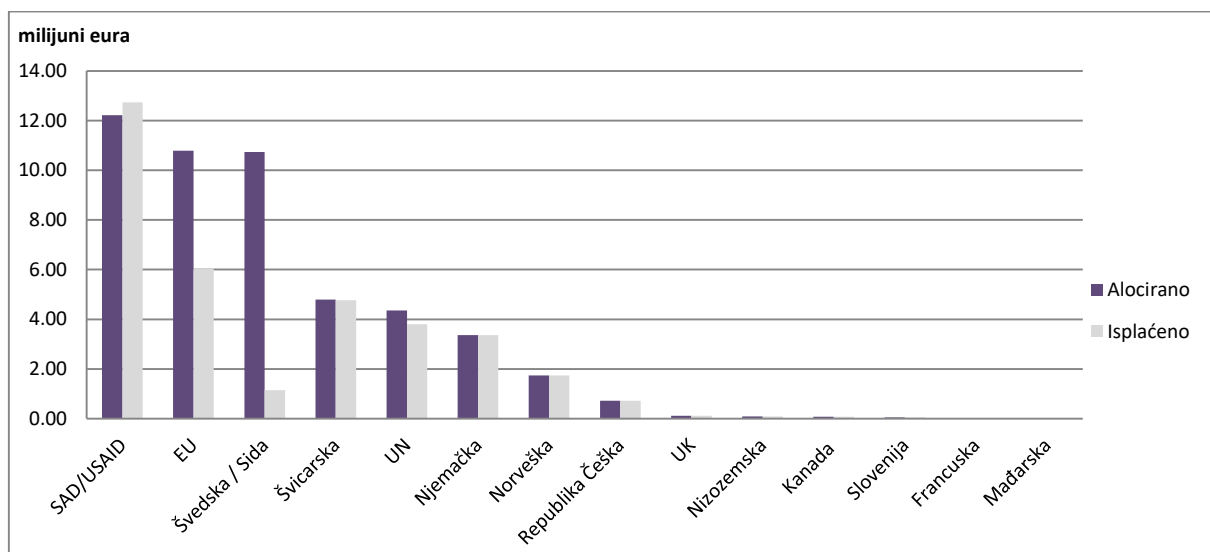
Članice DCF aktivne u sektoru Demokracija i upravljanje u 2016. godini su SAD/USAID, EU, Švedska/Sida, Švicarska, EBRD, UN, Njemačka, Norveška, Republika Češka, IFC, UK, Nizozemska, Kanada, Slovenija, Francuska i Mađarska.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2016. godini iznose €71.46 milijuna, od čega je €49.06 milijuna granta i €22.39 milijuna zajmova.

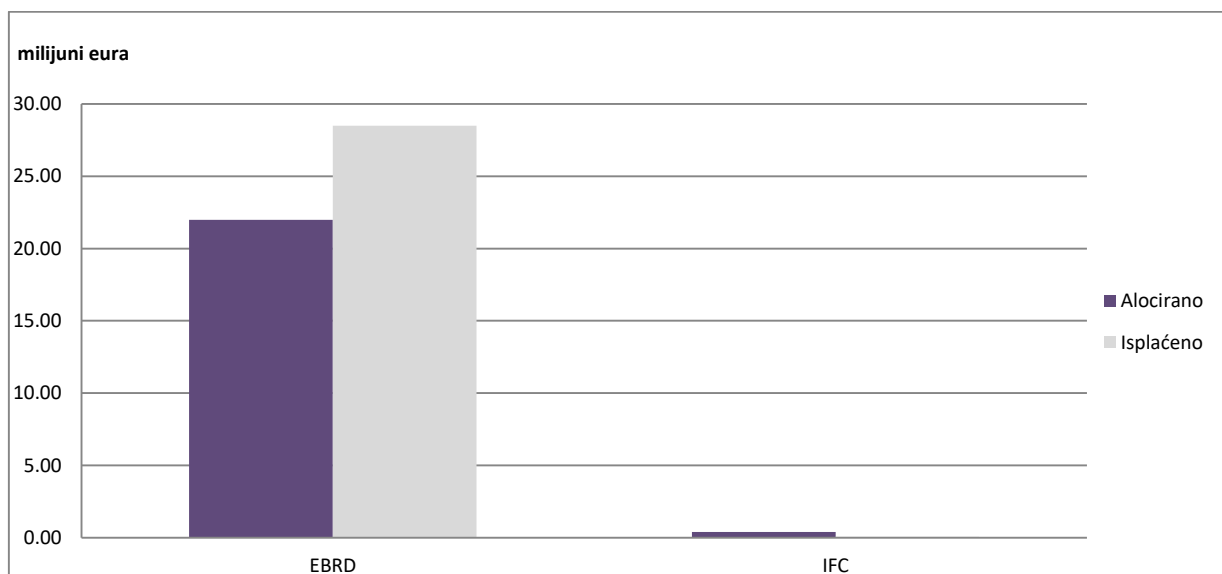
Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2016. godini iznose €63.22 milijuna, od čega je €34.67 granta i €28.55 milijuna zajmova.

U grafikonu 1.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja. Donatori koji su u 2016. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su SAD/USAID, EU i Švedska/Sida, za kojima slijede Švicarska, UN, Njemačka, Norveška i Republika Češka.

Grafikon 1.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2016. godini

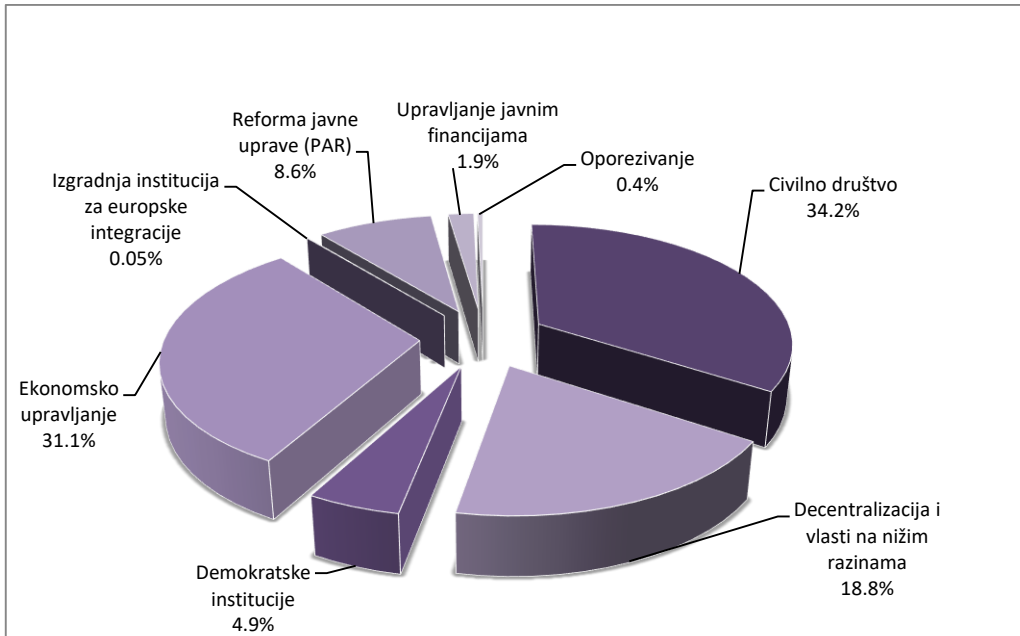

Grafikon 1.2. Alocirani i isplaćeni zajmovi po zajmodavcima u 2016. godini

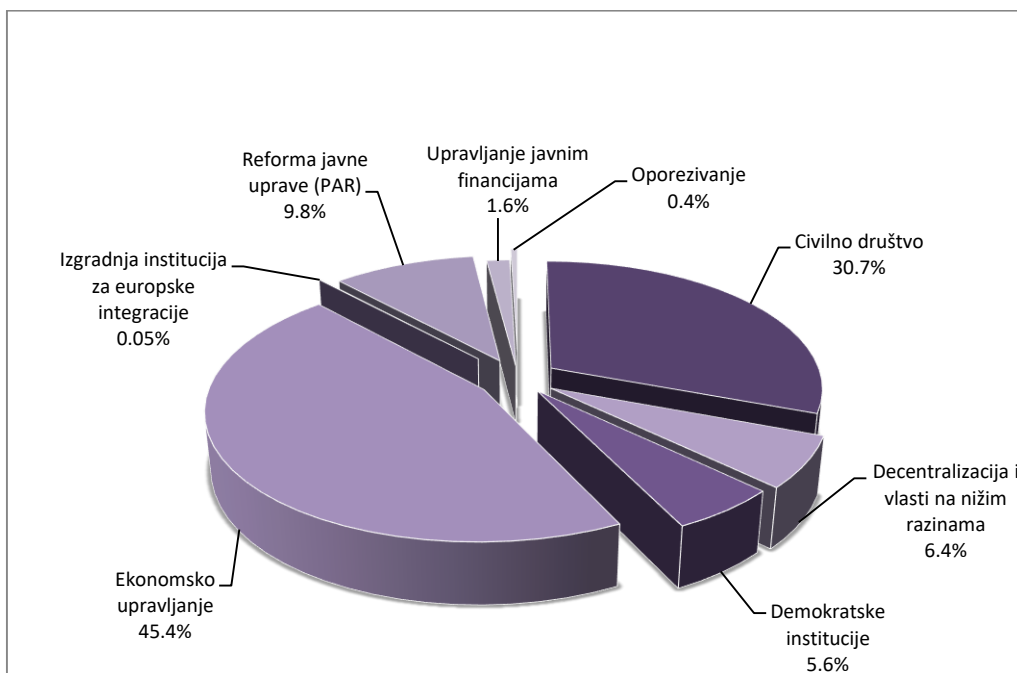
Sektor Demokracija i upravljanje se sastoji od 11 podsektora. U grafikonu 1.3. prikazana je struktura ukupno alociranih ODA sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2016. godini, 84% je alocirano u tri podsektora i to: Civilno društvo 34%, Ekonomsko upravljanje 31% i Decentralizacija i vlasti na nižim razinama cca 19%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 1.3. Ukupno alocirana ODA po podsektorima u 2016. godini

Grafikon 1.4. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih ODA sredstava u 2016. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2016.godini, najveće isplate zabilježene su u podsektorima Ekonomsko upravljanje 45% i Civilno društvo 31%, nakon čega slijedi Reforma javne uprave (PAR) cca 10%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 1.4. Ukupno isplaćena ODA po podsektorima u 2016.godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2016 godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
(ICITAP) Pomoć agencijama za provedbu zakona (bit će određena ukupna vrijednost projekta)	SAD/USAID	17.77
Projekt općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG)	Švicarska	10.44
Lokalno upravljanje – Projekt integriranog lokalnog razvitka i Projekt općinske obuke	Švicarska, Švedska/Sida, UN	9.83
Jačanje javnih institucija	Njemačka	9.40
Projekt održivosti civilnog društva (CSSP)	SAD/USAID	8.34
MEASURE, USAID/Bosna i Hercegovina (BiH) Projekt potpore monitoringu i evaluaciji	SAD/USAID	8.33
FIF - Sparkasse Bank - BH SME CSF	EBRD	8.00
Jačanje uloge mjesnih zajednica (MZ) u Bosni i Hercegovini	Švicarska, Švedska/Sida	7.58
FIF - Intesa SanPaolo Bank - BH SME-CSF	EBRD	7.00
Poplave- program za lokalnu samoupravu i ekonomski razvitak (EU PROLOCAL)	Njemačka	6.33

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti, kao i sukladno preporukama Europske komisije navedenim u Izvješću o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu, sumirane su aktivnosti za naredno razdoblje:

- usvojiti cjelodržavni program reforme upravljanja javnim financijama u BiH, koji je usklađen sa novim strateškim okvirom za reformu javne uprave kroz usvajanje Strategije reforme upravljanja javnim financijama u BiH;
- unaprijediti izradu programskog proračuna i pripremiti se za provedbu programskog proračuna;
- unaprijediti računovodstvo i izvješćivanje proračunskih korisnika;
- unaprijediti trezorski sustav;
- uspostaviti statistike vladinih financija za Republiku Srpsku prema zahtjevima metodologije Međunarodnog monetarnog fonda za statistiku vladinih financija (*Government Finance Statistics - GFS*), Europskog sustava nacionalnih računa (*European System of National and Regional Accounts-ESA*), oblast socijalnih statistika (planiranu provedbu SILC istraživanja punog obuhvata), oblast statistike rada (uvođenjem kontinuiranog istraživanja LFS), statistike zaštite okoliša, statistike energetike, makroekonomskih statistika, i ostalih statističkih oblasti, kao i statistike kvalitete, IT oblasti;

- uspostaviti metodologije o utvrđivanju razine duga i prekoračenju proračunskog deficita (*Excessive Deficit Procedure Report-EDP*);
- uraditi pripreme za provedbu Poljoprivrednog popisa;
- pripremiti finalni nacrt novog strateškog okvira za reformu javne uprave (strategija reforme javne uprave sa pripadajućim akcijskim planom) i dostaviti VM BiH/vladama entiteta i BD BiH na usvajanje;
- nastavak jačanja kapaciteta CBBH u cilju postupnog usklađivanja sa EU standardima;
- uraditi reviziju dokumenta Strateški okvir za BiH u kojem je predstavljen portfelj strateških ciljeva;
- koordinirati aktivnosti na davanju odgovora na Upitnik Europske komisije i finalizacija odgovora na pitanja iz Upitnik Europske komisije;
- uraditi pripreme za pregovore;
- Implementirati NATO norme u oblasti skladištenja (operacije sa naoružanjem i MiMES), razminiranja i uništavanja NUS-a, rješavanja viška naoružanja, municije, minsko eksplozivnih sredstava;
- opremiti OS BiH mobilnim sustavima K2 i održavati postojeće sustave K4;
- sudjelovati u NATO, EU, UN i drugim međunarodnim operacijama, nastaviti sa ispunjavanjem obveza MO i OS BiH po dokumentima iz programa pristupanja NATO-u „Partnerstvo za mir“.
- osigurati provedbu učinkovitog sustava upravljanja ljudskim potencijalima, posebice u zapošljavanju, i izmijeniti i dopuniti propise o državnoj službi na inkluzivan način i na temelju pouzdanih podataka kako bi se smanjio rizik od politizacije državne službe na svim razinama vlasti;
- usvojiti i započeti provedbu PIFC strategija na državnoj razini i u Republici Srpskoj, te osigurati sustavan monitoring i izvješćivanje o svim PIFC strategijama;
- osigurati adekvatno kadrovsko popunjavanje centralnih harmonizacijskih jedinica.
- usvojiti provedbena pravila kako bi se omogućila provedba novog zakona o carinskoj politici;
- poboljšati suradnju između Uprave za neizravno oporezivanje (UNO) i entitetskih poreskih uprava, uključujući i putem zajedničkih revizija;
- izmijeniti Zakon o akcizama i uskladi ga sa EU *acquis*-om;
- nastaviti primjenjivati Europski sustav nacionalnih i regionalnih računa (ESA) iz 2010, posebice glede nacionalnih računa i statistike državnih financija;
- nastaviti sa unapređenjem suradnje, koordinacije i procesa donošenja odluka za razvitak sustava nacionalne statistike u ključnim statističkim oblastima;
- finalizirati klasifikaciju statističkih regija prema nomenklaturi teritorijalnih statističkih jedinica (NUTS) i osigurati da podaci o BDP-u po glavi stanovnika budu usklađeni na razini NUTS II, sukladno obvezama iz Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju (SSP).

<p>Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2016. godini</p>	<p>EU, SAD/USAID, UN, Norveška, Švedska/Sida, Švicarska, Japan/JICA, Njemačka, Slovenija i Republika Češka</p>
<p>Ostale ključne međunarodne organizacije</p>	<p>Organizacija za sigurnost i suradnju u Europi; Vijeće Europe; Ženevski centar za demokratsku kontrolu oružanih snaga; INTERPOL; EUROPOL; Snage europske unije; Međunarodni program pomoći u kriminalističkoj obuci Ministarstva pravosuđa SAD; Europska policijska akademija; Asocijacija europskih policijskih akademija; Katolička pomoć; Ured visokog predstavnika; Europska agencija za upravljanje operativnom suradnjom na vanjskim granicama; Međunarodno povjerenstvo Crvenog križa; <i>Save the Children</i> Norveška; Regionalno vijeće za suradnju, OPEC fond za međunarodni razvitak/OFID</p>
<p>Ključni partneri u institucijama vlasti BiH</p>	<p>VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Parlamentarna skupština BiH; Ministarstvo pravde BiH; Federalno ministarstvo pravde; Ministarstvo pravde RS; Županijska ministarstva pravde; Pravosudna komisija BD BiH; Ministarstvo sigurnosti BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Tužiteljstvo BiH; Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće BiH; Sud BiH; Županijski sudovi; Sud BD BiH; Centri za obuku sudaca i tužitelja u FBiH i RS; Državna agencija za istrage i zaštitu BiH; Granična policija BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Institucija ombudsmana /<i>ombudsmana</i> za ljudska prava BiH; Notarska komora FBiH i RS; Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH; Agencija za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH; Agencija za policijsku podršku BiH; Policijske akademije u FBiH i RS; Federalno ministarstvo unutarnjih poslova; Ministarstvo unutarnjih poslova RS; Županijska ministarstva unutarnjih poslova; Agencija za zaštitu osobnih podataka u BiH; Agencija za forenzička ispitivanja i vještačenja BiH; Agencije za civilnu zaštitu entiteta i BD BiH; Federalno ministarstvo zdravstva; Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS; Odjel za zdravstvo BD BiH; Agencija za ravnopravnost spolova BiH; Gender centri FBiH i RS; Vijeće nacionalnih manjina u BiH.</p>
<p>Ukupno alocirana/isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2016. godini</p>	<p>Ukupno alocirano €32.30 milijuna granta Ukupno isplaćeno €24.51 milijuna granta Od ukupne ODA-e u 2016. godini, za sektor je alocirano 6%, a isplaćeno 5%.</p>
<p>Zakonski okvir i strategije usvojene u 2016.godini</p>	<p>Zakon o azilu BiH (<i>Sl.gl. BiH 11/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije (<i>Sl.gl. BiH 66/16</i>); Zakon o izvršenju krivičnih sankcija, pritvora i drugih mjera (<i>Sl.gl. BiH 22/16</i>); Zakon o dopunama Zakona o parničnom postupku pred sudom BiH (<i>Sl.gl. BiH 94/16</i>); Zakon o pružanju besplatne pravne pomoći (<i>Sl.gl. BiH 83/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sprečavanju pranja novca i financiranja terorističkih aktivnosti (<i>Sl.gl. BiH 46/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršnom postupku (<i>Sl.gl. BiH 53/16</i>); Zakon o izmjeni Zakona o Javnom radiotelevizijskom sustavu BiH (<i>Sl.gl. BiH 25/16</i>); Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o eksproprijaciji u FBiH (<i>Sl. novine FBiH 34/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Kaznenog zakona FBiH (<i>Sl. novine FBiH 46/16</i>); Zakon o izmjeni Zakona o izmirenju obveza po osnovi računa stare devizne štednje u FBiH (<i>Sl. novine FBiH 101/16</i>); Zakon o nedopuštenom oglašavanju u FBiH (<i>Sl. novine FBiH 101/16</i>); Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o plaćama zaposlenih u institucijama pravosuđa RS (<i>Sl.gl. RS 110/16</i>); Zakon o</p>

	<p>izmjenama i dopunama Zakona o policiji i unutarnjim poslovima RS (<i>Sl.gl. RS 110/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prekršajima RS (<i>Sl.gl. RS 110/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o premjeru i katastru RS (<i>Sl.gl. RS 110/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o nasljeđivanju u RS (<i>Sl.gl. RS 91/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Sudskoj policiji RS (<i>Sl.gl. RS 57/16</i>); Zakon o javnim tužiteljstvima u RS (<i>Sl.gl. RS 69/16</i>); Zakon o pravosudnom ispitu u RS (<i>Sl.gl. RS 58/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o izvršenju krivičnih sankcija u RS (<i>Sl.gl. RS 44/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Radio televiziji RS (<i>Sl.gl. RS 44/16</i>); Zakon o policiji i unutarnjim poslovima RS (<i>Sl.gl. RS 57/16</i>); Zakon o oružju i municiji RS (<i>Sl.gl. RS 26/16</i>); Zakon o suzbijanju korupcije, organiziranog i najtežih oblika ekonomskog kriminala RS (<i>Sl.gl. RS 39/16</i>); Zakon o dopunama Zakona o policijskim službenicima BD BiH (<i>Sl.gl. BD BiH 13/16</i>); Zakon o oduzimanju nezakonito stečene imovine u BD BiH (<i>Sl.gl. BD BiH 29/16</i>); Zakon o izmjenama Krivičnog zakona BD BiH (<i>Sl.gl. BD BiH 26/16</i>).</p> <p>Strategija u oblasti migracija i azila i Akcijski plan za razdoblje 2016-2020; Strategija za borbu protiv korupcije u FBiH za razdoblje 2016-2019; Strategija nadzora nad opojnim drogama i suzbijanja zlouporabe opojnih droga u RS za razdoblje 2016-2021; Strategija za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja BiH 2016-2020.</p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni www.donormapping.ba</p>
<p>Koordinacija sa i između donatora</p>	<p>Reforma pravosuđa: Godišnji forum informiranja donatora u organizaciji Ministarstva pravde BiH i Strukturirani dijalog o pravosuđu između BiH - EU. Koordinacija donatora održava se svakih 6 mjeseci od strane Delegacije Europske unije (EUD) kao dio strukturnog dijaloga, kao i sastanaka pododбора u sektoru pravde sa sudjelovanjem Visokog sudbenog i tužiteljskog vijeća i Ministarstva pravde.</p> <p>EUD redovito organizira sastanke za koordinaciju međunarodnog pravosudnog sektora.</p> <p>Redoviti bilateralni koordinacijski sastanci međunarodnih i lokalnih partnera.</p> <p>Reforma zatvorskog sustava: <i>ad hoc</i> koordinacija i bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Ratni zločini: Redoviti bilateralni koordinacijski sastanci sa međunarodnim i lokalnim partnerima, uključujući EUD, Švicarsku, SAD, Ministarstvo pravde, Tužiteljstva. <i>Ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte.</p> <p>Borba protiv organiziranog kriminala: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci između donatora.</p> <p>Borba protiv korupcije: Redoviti koordinacijski sastanci o politici, kojima ko-predsedavaju Agencija za sprječavanje korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije i EUD.</p> <p>UN održava redovite bilateralne koordinacijske sastanke sa međunarodnim i lokalnim partnerima.</p> <p>Reforma policije: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte.</p>

Migracije i azil: Formalnu koordinaciju donatora vodi Koordinacijsko tijelo za pitanja migracija u BiH.

Upravljanje granicom i sigurnost: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Romi: Odbor za Rome pri Vijeću ministara BiH je formalno koordinacijsko tijelo.

Izbjegllice i interno raseljena lica: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

LGBTI: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Nacionalne manjine: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Međuetnički odnosi: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Sloboda izražavanja i sloboda medija: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Imovinska prava: Neformalna *ad hoc* koordinacija, vezana za projekte.

Zaštita podataka: Neformalna *ad hoc* koordinacija.

Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2016. godini

Sektor vladavine prava i temeljnih prava predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor vladavine prava i temeljnih prava sastoji se od šesnaest podsektora:

- Reforma pravosuđa,
- Reforma zatvorskog sustava,
- Ratni zločini,
- Borba protiv organiziranog kriminala,
- Borba protiv korupcije,
- Reforma policije,
- Migracije i azil,
- Upravljanje granicom i sigurnost,
- Romi,
- Izbjeglice i interno raseljena lica,
- LGBTI,
- Nacionalne manjine,
- Međuetnički odnosi,
- Sloboda izražavanja i sloboda medija,
- Imovinska prava i
- Zaštita podataka

Nakon usvajanja Strategija reforme sektora pravosuđa u BiH 2014-2018 u 2015. godini, Ministarstvo pravde BiH je u koordinaciji sa Federalnim ministarstvom pravde, Ministarstvom pravde Republike Srpske i Pravosudnim povjerenstvom Brčko distrikta BiH pripremio i uputilo Akcijski plan za provedbu Strategija reforme sektora pravosuđa u BiH Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Putem Strukturiranog dijaloga o pravosuđu, na ministarskim sastancima održanim u 2016. godini radilo se na usuglašavanju novih zakonskih rješenja, usklađenih sa najboljim europskim praksama.

Provedene su odgovarajuće aktivnosti u cilju izrade, dorade i usuglašavanja propisa u BiH na međunarodnoj i nacionalnoj razini u oblasti pravosuđa i izvršenja kaznenih sankcija. Zaostatak u izvršenju kaznenih sankcija je značajno smanjen. Također, provedene su odgovarajuće mjere sa ciljem smanjenja zaostalih predmeta u izvršnom postupku.

Vijeće ministara BiH je u studenom 2016. godine usvojilo set akcijskih dokumenata (AD) u sklopu IPA 2017 programa, koji uključuje i AD-ove Jačanje učinkovitosti i integriteta sektora pravde, Učinkovita provedba politike borbe protiv diskriminacije i Potpora u oblasti unutarnjih poslova u suzbijanju protuzakonitih radnji.

Visoko sudbeno i tužiteljsko vijeće je u srpnju 2016. godine usvojilo Smjernice za sukob interesa i Smjernice za razvoj i implementaciju planova integriteta u pravosudnim institucijama, što predstavlja prvi obvezujući kodeks ponašanja koji je usvojio samo Pravosuđe. Sustav za elektroničku obradu komunalnih predmeta SOKOP Mal je implementiran u 22 suda u BiH.

U lipnju 2016. godine donesen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o financiranju političkih stranaka, sa ugrađenih pet GRECO preporuka, dok je jedna preporuka dodatno unaprijeđena.

Stavljen je u funkciju Zavod za forenzičku psihijatriju – Sokolac, koji je od velike važnosti za sustav izvršenja kaznenih sankcija BiH.

Izgrađen je objekt državnog zatvora, rok za početak rada zatvora je pomjeren za proljeće naredne godine.

U tijeku 2016. godine, Ministarstvo pravde radilo na izmjenama i dopunama Državne strategije za rješavanje predmeta ratnih zločina. Vijeće ministara BiH u 2016. godini usvojilo je Informaciju Ministarstva pravde o potrebi izmjena i dopuna navedene Strategije, a planirano je da prijedlog izmjena ili dopuna Radna grupa sačini do ožujka 2017. godine, kako bi bila dostavljena Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Direkcija za koordinaciju policijskih tijela BiH je u sklopu svojih nadležnosti preduzela brojne aktivnosti na provedbi postavljenih prioritetnih ciljeva, kako bi unaprijedila stupanj koordinacije u radu policijskih agencija, kako na državnom tako i međunarodnom planu. Ostvaren je napredak u polju usklađivanja zakonodavstva u oblasti provedbe zakona između različitih razina vlasti sa standardima EU i jačanje suradnje i koordinacije među institucijama za provedbu zakona.

Nakon potpisivanja Sporazuma o uzajamnoj pomoći i operativnoj suradnji sa FBiH, RS i Distriktom Brčko u prosincu 2015. godine, Državna agencija za istrage i zaštitu u ožujku 2016. godine potpisala je Sporazum o uzajamnoj pomoći i operativnoj suradnji sa županijama.

Vlada Federacije BiH je u 2016. godini usvojila Strategiju za borbu protiv korupcije za razdoblje 2016-2019 godina u Federaciji BiH i Akcijski plan za njenu provedbu. Strategija je izrađena sukladno Zakonu o Agenciji za prevenciju korupcije i koordinaciju borbe protiv korupcije BiH i prati temeljne smjernice koje je utvrdila Agencija, dok su Strategije za borbu protiv korupcije i Akcijski planovi usvojeni na razini BiH i Republike Srpske u 2014. godini. Tijela za koordinaciju borbe protiv korupcije formirana su na svim razinama vlasti.

U kolovozu 2016. godine, potpisan je Sporazum između BiH i EUROPOL-a o proširenju suradnje u borbi protiv prekograničnog kriminala putem razmjene informacija, uključujući i osobne podatke osumnjičenih počinitelja, te zajedničkog planiranja operativnih aktivnosti. Sporazum omogućuje proširenje suradnje između EUROPOL-a i BiH u borbi protiv organiziranih i ozbiljnih oblika međunarodnog kriminala i uređuje procedure razmjene informacija i drugih oblika suradnje i komunikacije sa europskim policijskim organom.

Na temelju Strategije BiH za prevenciju i borbu protiv terorizma za razdoblje 2015 – 2020 godina, Vlada RS je u svibnju 2016. godine usvojila Akcijski plan Vlade Republike Srpske za prevenciju i borbu protiv terorizma za razdoblje 2016 -2020 godina.

U Izvješću Europske komisije o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu, u poglavlju Pravda, sloboda, sigurnost, konstatirano je da je Bosna i Hercegovina dostigla određenu razinu pripremljenosti u ovoj oblasti. Navedeno je da je postignut određeni napredak usvajanjem Strategije o integriranom upravljanju granicama u 2015. godine, kao i novog pravnog okvira za migracije i azil. Strategija integriranog upravljanja granicom je u velikoj mjeri sukladna konceptu EU integriranog upravljanja granicama. Okvirni akcijski plan za razdoblje 2015-2018 godine stupio je na snagu u siječnju 2016. Godišnji akcijski plan za 2016. godinu usvojen je u ožujku 2016. godine u cilju poboljšanja koordinacije svih tijela zaduženih za integrirano upravljanje granicama, putem kombinirane akcije, uključujući i one koje se odnose na carinsku kontrolu i prekogranični kriminal, koje bi se mogle financirati iz proračuna svakog od tih tijela. U ožujku 2016. godine usvojena je Strategija u oblasti

migracija i azila i Akcijski plan za razdoblje 2016-2020 godina, koja ima za cilj poboljšati strateški okvir zemlje za upravljanje migracijama.

U rujnu 2016. godine, usvojen je Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije, kojim se realiziraju preporuke Europske komisije i zakon u potpunosti usklađuje s pravnom stečevinom EU.

Iako je ostvaren napredak u provedbi povratka izbjeglica i raseljenih osoba, i dalje ostaju značajni izazovi kako bi se ispunili ciljevi i aktivnosti utvrđeni Revidiranom strategijom BiH za provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma, koju je Vijeće ministara BiH usvojilo 2010. godine.

Nakon usvajanja Zakon o azilu, uspostavljen je sustav za izdavanje putnih isprava za priznate izbjeglice koje ne posjeduju putnu ispravu zemlje porijekla ili zemlje uobičajenog boravka.

U podsektoru Romi, jedno od dostignuća je i Izrada Akcijskog plana za zapošljavanje, stanovanje i zdravlje Roma.

Usvojena Strategija za kontrolu malog oružja i lakog naoružanja za razdoblje 2016 –2020 godina doprinosi jačanju učinkovitosti svih subjekata u oblasti kontrole malog oružja i lakog naoružanja (SALW) u BiH i pripremljena je na temelju pravnog okvira EU, UN i ostalih međunarodnih organizacija.

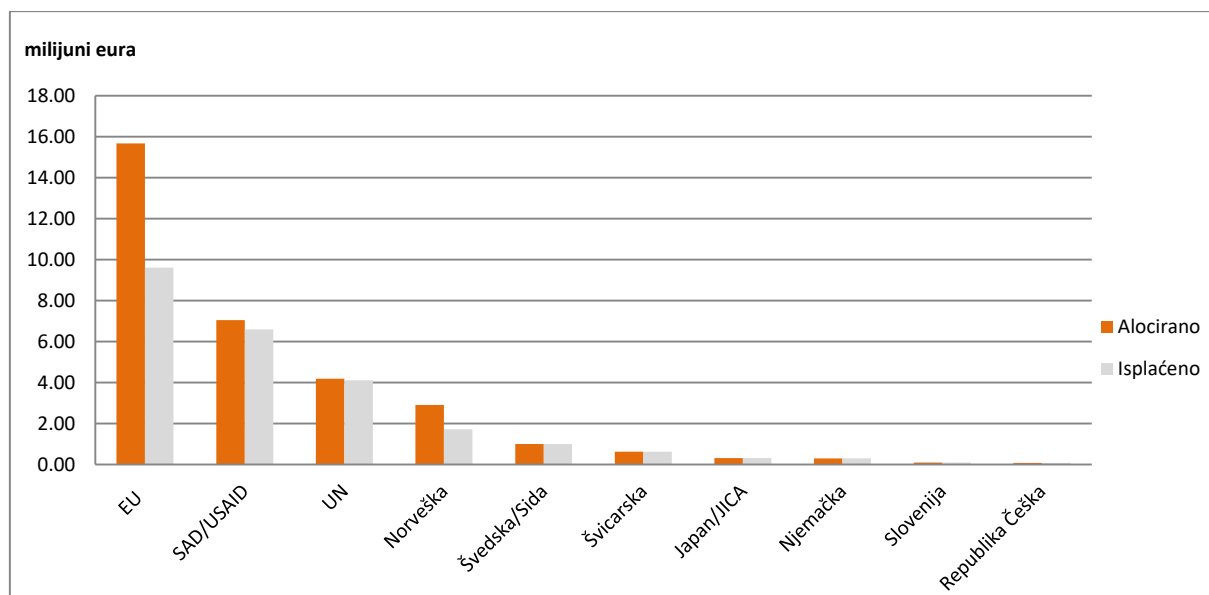
Ulaganja DCF članica u 2016. godini

Članice DCF aktivne u sektoru Vladavina prava i temeljna prava u 2016. godini su EU, SAD/USAID, UN, Norveška, Švedska/Sida, Švicarska, Japan/JICA, Njemačka, Slovenija i Republika Češka.

Ukupno alocirana ODA sredstva koja su DCF članice usmjerile u sektor u 2016. godini iznose €32.30 milijuna granta, a ukupno isplaćena sredstva iznose €24.51 milijuna granta.

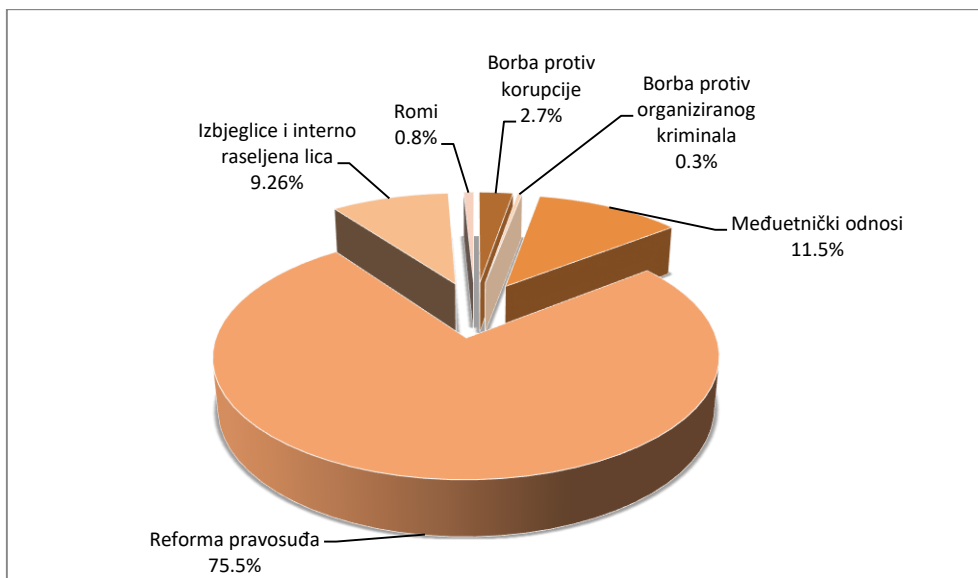
U grafikonu 2.1 prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja. Donatori koji su u 2016.godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su EU i SAD/USAID, a slijede ih UN i Norveška.

Grafikon 2.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2016.godini

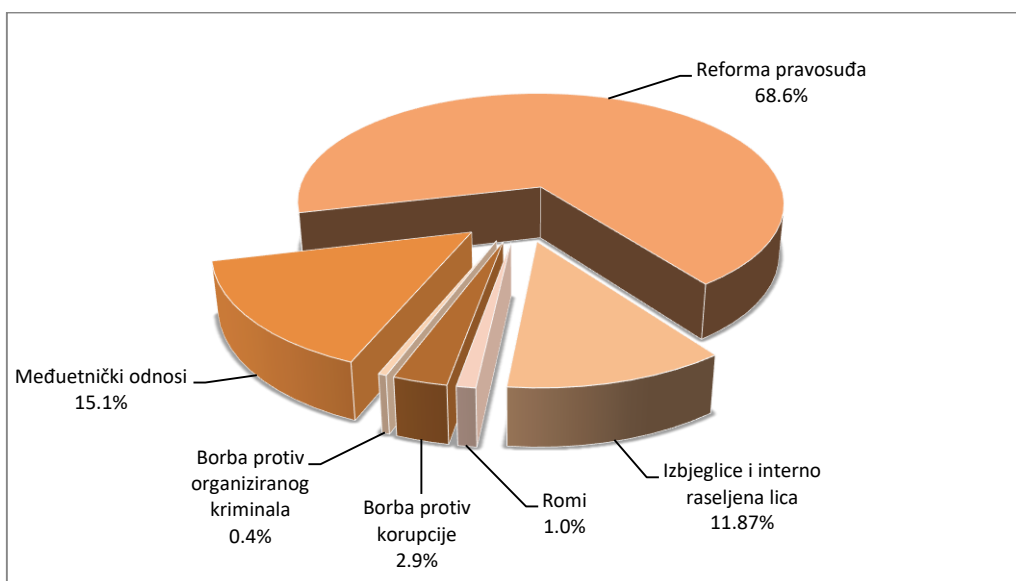
Sektor Vladavina prava i temeljna prava sastoji se od 16 podsektora. U grafikonu 2.2. prikazana je struktura ukupno alociranih ODA sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2016.godini, 75% je alocirano u podsektor Reforma pravosuđa. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 2.2. Ukupno alocirana ODA po podsektorima u 2016.godini

Grafikon 2.3. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih ODA sredstava u 2016. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2016.godini, najveće isplata je zabilježena u podsektoru Reforma pravosuđa 69%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 2.3. Ukupno isplaćena ODA po podsektorima u 2016.godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2016 godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
USAID-ov projekt pravosuđa u Bosni i Hercegovini (BiH)	SAD/USAID	8.57
Jačanje procesuiranja predmeta ratnih zločina	EU	7.44
Potpora za reformu pravde za djecu u BiH – Faza 2	UN, Švicarska,	6.70
Projekt jačanja institucija vlasti i procesa u BiH (SGISP)	SAD/USAID	6.35
Projekt izgradnje državnog zatvora visoke sigurnosti, Faza II	EU	5.15
Program Ministarstva vanjskih poslova za razminiranje i uništenje pješačkog oružja	SAD/USAID	3.28
Potpora pravosuđu u BiH	Švicarska	2.75
Izgradnja/obnova Osnovnog i Okružnog suda u Banjoj Luci (Republika Srpska, Bosna i Hercegovina)	EU	2.68
Otvoreni regionalni fond (ORF) za Jugoistočnu Europu - Pravna reforma	Njemačka	2.35
ACCOUNT III (USAID/BiH Antikorupcijska mreža organizacija civilnog društva, prateća aktivnost)	SAD/USAID	2.28

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti, kao i sukladno preporukama Europske komisije navedenim u Izvješću o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu, sumirane su aktivnosti za naredno razdoblje:

- uspostaviti mehanizme za praćenje i provedbu Akcijskog plana Strategije reforme sektora pravosuđa u BiH, uz uspostavu funkcionalnih radnih skupina za svih pet strateških oblasti Strategije u BiH i aktivnosti na provedbi Akcijskog plana;
- provesti reforme Zakona o izvršnom postupku;
- nastaviti sa uspostavom laboratorijskih kapaciteta za forenzička ispitivanja i vještačenja, te dodatno jačanje kadra za stručno i kvalitetno obavljanje vještačenja a u cilju jačanja kapaciteta za borbu protiv organiziranog kriminala i terorizma;
- unaprijediti suradnju sa INTERPOL-om, EUROPOL-om, sa strukovnim organizacijama BiH, regije i šire, te davanje maksimalnog doprinosa u stvaranju uvjeta za provedbu obveza koje proizlaze iz Prumskog sporazuma;
- jačati kapacitete za borbu protiv terorizma;
- osigurati provedbu i praćenje Strategija za borbu protiv korupcije;
- unaprijediti propise o uzajamnom pristupu bazama podataka između agencija za provedbu zakona i tužiteljstava u cilju borbe protiv organiziranog kriminala;
- osigurati akreditaciju forenzičkih laboratorija, a samim tim i članstvo u ENFSI (*European Network of Forensic Science Institutes*);

- nastaviti sa aktivnostima na osiguranju zajedničkog nadzora na dijelovima granice gdje ulaze ilegalni migranti, kao i realizaciji zajedničkih letova za udaljenje ilegalnih migranata, te potpori dragovoljnom povratku ilegalnih migranata u zemlje podrijetla;
- nastaviti aktivnosti na opremanju graničnih prijelaza opremom za kontrolu dokumenta i prijevoznih sredstava, kao i poboljšanju fiksnog i prenosivog tehničkog nadzornog sustava kopnene granice između graničnih prijelaza;
- nastaviti provedbu Aneksa VII Dejtonskog mirovnog sporazuma, sa naglaskom na Regionalni stambeni program;
- regulirati opće stambene politike koja obuhvaća ne samo raseljena lica i izbjeglice, nego i socijalne slučajeve i lica kojima je potrebna cjelokupna stambena zaštita
- uspostaviti harmoniziran i djelotvoran i besplatan sustav pravne pomoći u cijeloj državi.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2016. godini	EIB, Svjetska banka, UN, EBRD, EU, Švedska/Sida, Švicarska, SAD/USAID, Republika Češka, Japan/JICA, Mađarska, Njemačka, Norveška, UK, Slovenija
Ostale ključne međunarodne organizacije	Globalni fond za okoliš; Investicijski okvir za Zapadni Balkan; Agencija za upravljanje u izvanrednim situacijama Kraljevine Danske; Organizacija za europsku sigurnosti i suradnju.
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo sigurnosti BiH; Državna regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost; Federalno ministarstvo okoliša i turizma; Federalno ministarstvo prostornog uređenja; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; Agencija za vodno područje rijeke Save u FBiH; Agencija za vodno područje Jadranskog mora u FBiH; Federalna uprava za civilnu zaštitu; Fond za zaštitu okoliša FBiH; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Ministarstvo unutarnjih poslova RS; Republička uprava za civilnu zaštitu RS; Javna ustanova Vode Srpske; Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost RS; Odjel za poljoprivredu, šumarstvo i vodoprivredu BD BiH; Odjel za prostorno planiranje i imovinsko-pravne poslove BD BiH; Odjel za javnu sigurnost BD BiH; Županijske vlade i općinske vlade sa javnim tvrtkama i komunalnim tvrtkama.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2016. godini	<p>Ukupno alocirano €37.64 milijuna, od čega €23.31 milijuna granta i €14.33 milijuna zajmova.</p> <p>Ukupno isplaćeno €65.29 milijuna, od čega €26.62 milijuna granta i €38.67 milijuna zajmova.</p> <p>Od ukupne ODA-e u 2016. godini, za sektor je alocirano 7%, a isplaćeno 15%.</p>
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2016. godini	<p>Zakon o izmjeni Zakona o prikupljanju, proizvodnji i prometu sekundarnih sirovina i otpadnih materijala u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.15/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o Fondu i financiranju zaštite okoliša RS (<i>Sl.gl. RS br.90/16</i>); Zakon o zaštiti o spašavanju ljudi i materijalnih dobara od prirodnih i drugih nesreća u BD BiH (<i>Sl.gl. BD BiH br.29/16</i>).</p> <p>Strategija integralnog upravljanja vodama Republike Srpske za razdoblje 2015 -2024 godine; Strategija o infrastrukturi prostornih podataka FBiH.</p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni www.donormapping.ba</p>

Koordinacija sa i između donatora	<p>Klimatske politike: razmjena informacija između interesnih aktera utemeljena na neformalnoj <i>ad-hoc</i> koordinaciji, i bilateralni sastanci vezani za projekte.</p> <p>Vodoopskrba i otpadne vode: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora. Donatori međusobno koordiniraju na <i>ad hoc</i> osnovi.</p> <p>Upravljanje vodnim resursima: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora. Donatori međusobno koordiniraju na <i>ad hoc</i> osnovi.</p> <p>Upravljanje otpadom: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora. Donatori međusobno koordiniraju na <i>ad hoc</i> osnovi.</p> <p>Zaštita prirode: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora. Donatori međusobno koordiniraju na <i>ad hoc</i> osnovi.</p> <p>Kvaliteta zraka i buka: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija.</p> <p>Industrijsko zagađenje i kemikalije: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, uglavnom vezana za projekte.</p> <p>Okolišni horizontalni standardi: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, uglavnom vezana za projekte.</p> <p>Civilna zaštita: <i>Ad hoc</i> koordinacija, sudionici EU Ministarstvo sigurnosti, UN i druge međunarodne organizacije i drugi glavni međunarodni donatori u podsektoru.</p> <p>Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Forumu za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH / Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>
--	---

Pregled aktivnosti u 2016. godini

Sektor okoliša i klimatskih politika predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor okoliša i klimatskih politika sastoji se od devet podsektora:

- Klimatske politike,
- Vodoopskrba i otpadne vode,
- Upravljanje vodnim resursima,
- Upravljanje otpadom,
- Zaštita prirode,
- Kvaliteta zraka i buka,
- Industrijsko zagađenje i kemikalije,
- Okolišni horizontalni standardi i
- Civilna zaštita.

U sklopu sektora određeni napredak je postignut u područjima zaštite prirode, kvalitete zraka, prečišćavanja vode za piće i gradskih otpadnih voda i upravljanja otpadom.

Iako su ukupne razine zagađenja u novijem razdoblju opale, uglavnom zbog prestanka rada teške industrije, korištenje drva ili uglja još uvijek se drži jeftinim načinom za zagrijavanje, posebice među najsiromašnijima, što uz slabu energetske učinkovitost doprinosi zagađenju zraka.

Šume u BiH su među najočuvanijim u Europi i one su jedan od najznačajnijih resursa zemlje.

BiH je u travnju 2016. godine potpisala Pariški sporazum o klimatskim promjenama, koji je u postupku ratifikacije.

Tijekom 2016. godine, Vijeće ministara BiH usvojilo je Odluku o prekograničnom prometu opasnog otpada, koja je sukladna Konvenciji o kontroli prekograničnog kretanja opasnih otpada i njihovom zbrinjavanju i Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o uvjetima i načinu provedbe Montrealskog protokola i postupnog isključivanja iz uporabe supstanci koje oštećuju ozonski omotač u BiH.

Također, Vijeće ministara BiH je usvojilo Nacionalni plan za provedbu Štokholmske konvencije, koja ima za cilj ograničiti ili zabraniti proizvodnju, uporabu, emisiju, uvoz ili izvoz veoma toksičnih supstanci poznatih kao dugotrajne organske zagađujuće supstance.

Protokol iz Nagoye o pristupu genetskim resursima i poštenoj i pravičnoj raspodjeli koristi, koji proizlazi iz njihovog korištenja uz Konvenciju UN-a o biološkoj raznolikosti, je u procesu ratifikacije.

Pripremljena je Strategija aproksimacije propisa prema pravnoj stečevini EU u oblasti zaštite okoliša Bosne i Hercegovine (EAS) koristeći "modularni pristup". RS, FBiH i BD su revidirali svoje dijelove navedene Strategije, koji su usvojeni od njihovih relevantnih Vlada. Očekuje se usvajanje BiH EAS Strategije.

Zbog nepostojanja propisa o kemikalijama u Federaciji BiH usklađenih s propisima EU, i kao prijelazno rješenje do usvajanja novih propisa o kemikalijama, odnosno zakona kojima se reguliraju oblasti kemikalija i biocida, Vlada Federacije BiH usvojila je Odluku o postupku utvrđivanja ispunjenosti uvjeta za promet i uporabu otrova pred Federalnim ministarstvom zdravstva.

Vlada FBiH usvojila je u rujnu 2016. godine Strategiju o infrastrukturi prostornih podataka FBiH sukladno INSPIRE direktivi i trendovima u EU.

Uspostavljen je novi pristup rada kroz Platformu za smanjenje rizika od katastrofa Bosne i Hercegovine i ista je uspostavljena kao web platforma u Ministarstvu sigurnosti. Platforma je uspostavljena sukladno zaključcima „Svjetske konferencije o smanjenju rizika od katastrofa“ UN-a, održane 2005. godine u Japanu na kojoj je donesen „Hyogo okvirni plan djelovanja od 2005. do 2015. godine.

Stupanj opremljenosti i obučenosti struktura civilne zaštite i zaštite i spašavanja u cjelini na svim razinama BiH još uvijek nije zadovoljavajući, rezultirajući izostankom brzog i učinkovitog odgovora i nesigurnošću građana u nesrećama.

U tijeku je i realizacija pripremnog programa civilne zaštite za Bosnu i Hercegovinu, čija je provedba uvjet za potpisivanje sporazuma između EU i Vijeća ministara BiH o sudjelovanju BiH u Mehanizmu civilne zaštite EU.

Očekuje se da će jedna zemlja članica EU biti izabrana da olakša suradnju svih sudionika civilne zaštite u Bosni i Hercegovini radi postizanja veće koordinacije i učinkovitog odgovora, uključujući intervencije u susjednim zajednicama u regiji.

Ulaganja DCF članica u 2016. godini

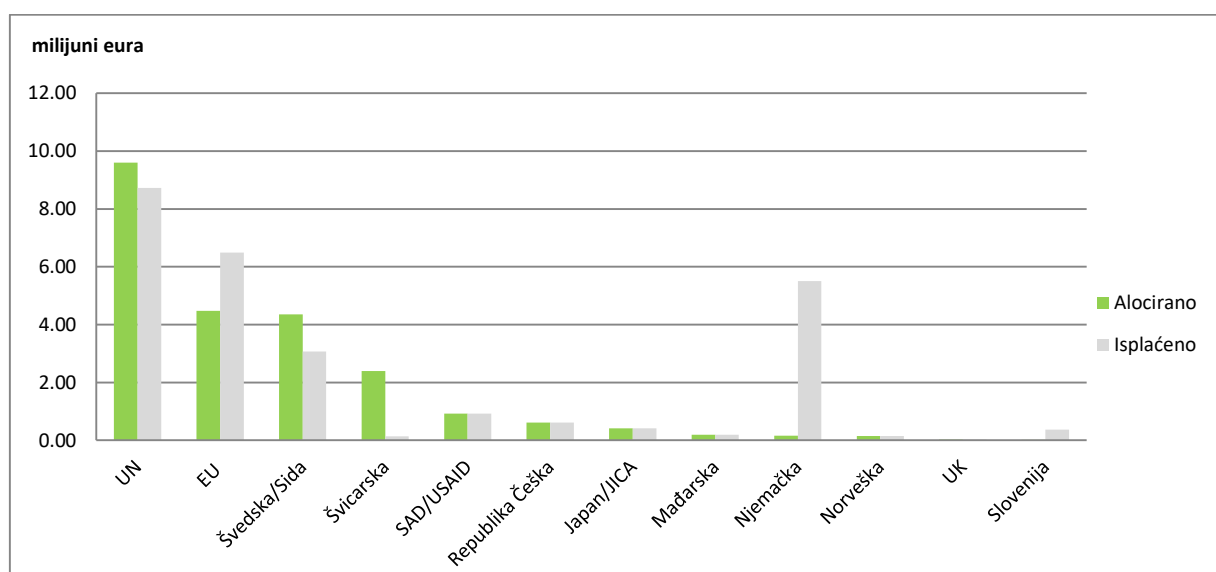
Članice DCF aktivne u sektoru Okoliš i klimatske politike u 2016. godini su EIB, Svjetska banka, UN, EBRD, EU, Švedska/Sida, Švicarska, SAD/USAID, Republika Češka, Japan/JICA, Mađarska, Njemačka, Norveška, UK, Slovenija.

Ukupno alocirana sredstva članica DCF za sektor u 2016. godini iznose €37.64 milijuna, od čega €23.31 milijuna granta i €14.33 milijuna zajmova.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2016. godini iznose €65.29 milijuna, od čega €26.62 milijuna u granta i €38.67 milijuna zajmova.

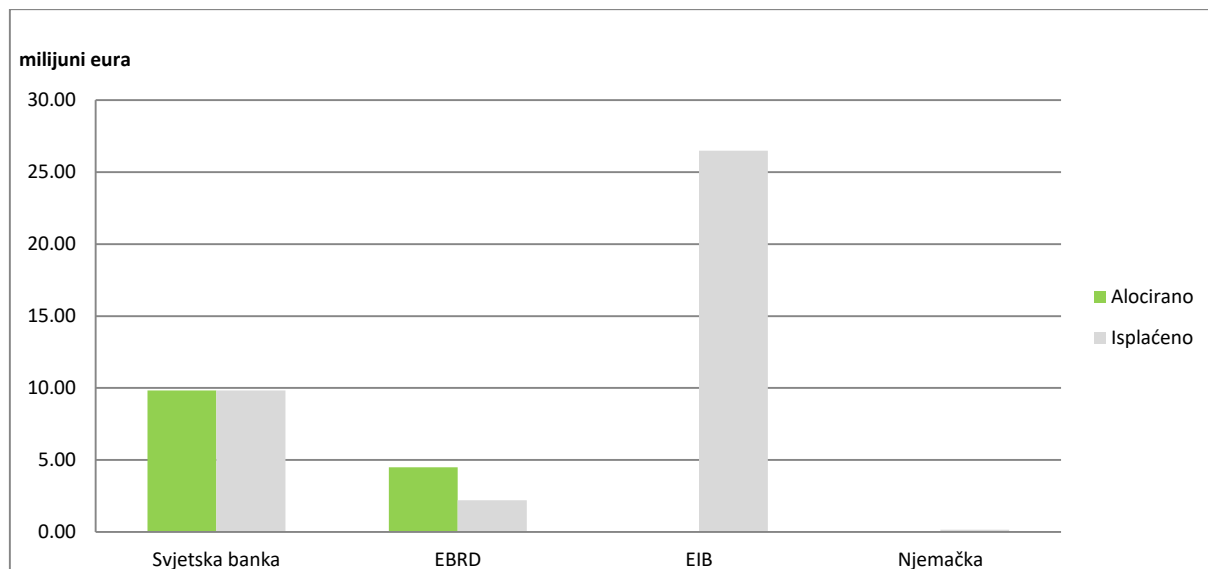
U grafikonu 3.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja. Donatori koji su u 2016.godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su UN, EU i Njemačka, za kojima slijede Švedska/Sida i Švicarska.

Grafikon 3.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2016. godini

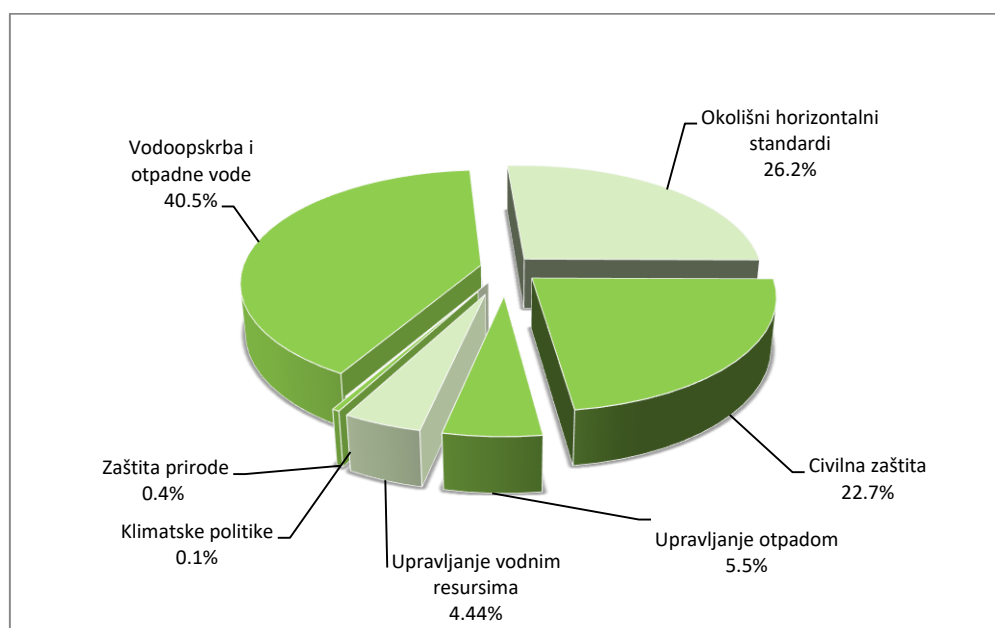
U grafikonu 3.2. prikazana su alokacija i isplata zajmova u 2016. godini. Zajmodavci u ovom sektoru su Europska investicijska banka, koja je u 2016. godini isplatila €26.50 milijuna, kao i Svjetska banka i Europska banka za obnovu i razvitak.

Grafikon 3.2. Alocirani i isplaćeni zajmovi po zajmodavcima u 2016. godini

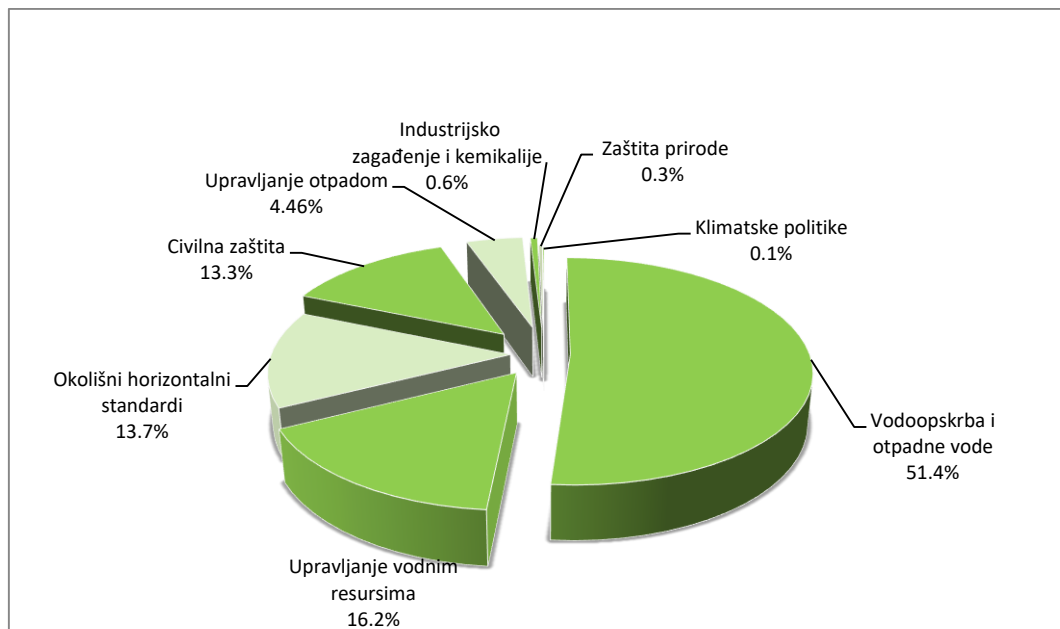
Sektor Okoliš i klimatske politike se sastoji od 9 podsektora. U grafikonu 3.3. prikazana je struktura ukupno alociranih ODA sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2016. godini, 90% je alocirano u tri podsektora i to: Vodoopskrba i otpadne vode 41%, Okolišni horizontalni standardi 26% i Civilna zaštita 23%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 3.3. Ukupno alocirana ODA po podsektorima u 2016. godini

Grafikon 3.4. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih ODA sredstava u 2016. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2016.godini, najveća isplata je zabilježena u podsektoru Vodoopskrba i otpadne vode 51%, nakon čega slijedi podsektori Upravljanje vodnim resursima, Okolišni horizontalni standardi i Civilna zaštita. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 3.4. Ukupno isplaćena ODA po podsektorima u 2016. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2016 godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Projekt vodoopskrbe i sanitacije u Federaciji BiH	EIB	60.00
Projekt hitne pomoći i zaštite od poplava	EIB	55.00
Projekt vodoopskrbe i sanitacije u RS	EIB	50.00
Program EU za oporavak od poplava	UN, EU	49.68
Projekt upravljanja otpadnim vodama u Sarajevu	Svjetska banka, EU	35.11
Drugi projekt upravljanja čvrstim otpadom	Svjetska banka, EU	33.70
Program vodoopskrbe i zbrinjavanja otpadnih voda, BiH II	Njemačka, Švicarska	24.37
Program vodoopskrbe i otpadnih voda u BiH, II	Švicarska, Njemačka	22.89
Projekt odvodnje i prečišćavanja otpadnih voda u Bihaću	Njemačka, EU	20.44
Projekt zeleni ekonomski razvitak - okoliš	UN, Švedska/Sida	14.09

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti, kao i sukladno preporukama Europske komisije navedenim u Izvješću o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu, sumirane su aktivnosti za naredno razdoblje:

- usvojiti Strategiju zaštite okoliša BiH;
- Izmjeniti i dopuniti Zakon o komunikacijama, koji se odnosi na uspostavu jedinstvenog europskog broja za hitne situacije 112;
- ažurirati Procjenu ugroženosti Bosne i Hercegovine od prirodnih ili drugih nesreća iz 2011. godine, kako je i propisano Okvirnim zakonom o zaštiti i spašavanju;
- uspostaviti Centralni informacijski sustav voda u BiH, u cilju izvješćivanja o transpoziciji i provedbi vodnog *aquis*-a u BiH;
- nastaviti aktivnosti za formiranje mješovite specijalizirane jedinice za zaštitu i spašavanje na razini BiH.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2016. godini	EBRD, EIB, Svjetska banka, EU
Ostale ključne međunarodne organizacije	Investicijski okvir za Zapadni Balkan; Transportni opservatorij Jugoistočne Europe; Regionalno vijeće za suradnju; Međunarodna organizacija civilnog zrakoplovstva; Međunarodna željeznička unija;
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	Ministarstvo komunikacija i prometa BiH; Direkcija za civilno zrakoplovstvo BiH; Agencija za pružanje usluga u zračnoj plovidbi BiH; Željeznička javna korporacija BiH; Federalno ministarstvo prometa i komunikacija; JP Direkcija za ceste FBiH; JP Autoceste FBiH; Ministarstvo prometa i veza RS; JP Autoputeva RS; Vlada BD BiH; JP Željeznice FBiH; JP Željeznice RS.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2016. godini	Ukupno alocirano €212.98 milijuna, od čega €210.58 milijuna u zajmovima i €2.40 milijuna u grantovima Ukupno isplaćeno €136.98 milijuna, od čega €133.50 milijuna u zajmovima i €3.48 milijuna u grantovima Od ukupne ODA-e u 2016. godini, za sektor je alocirano 39%, a isplaćeno 31%
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2016. godini	Zakon o prijevozu opasnih materija RS (<i>Sl.gl.RS br.15/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu eksplozivnih materija, zapaljivih tečnosti i plinova u RS (<i>Sl.gl.RS br.58/16</i>); Ispravka Zakona o prijevozu u cestovnom prometu BiH (<i>Sl.gl.BD BiH br.31/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o prijevozu u cestovnom prometu BD BiH (<i>Sl.gl. BD BiH br.26/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radnom vremenu, obveznim odmorima mobilnih radnika i uređajima za evidentiranje u cestovnom prijevozu BiH (<i>Sl.gl.BD BiH br.66/16</i>). Okvirna strategija transporta BiH 2016-2030; Strategija prometa u FBiH 2016-2030; Transportna strategija BD BiH 2016 -2030; Strategija razvitka javnih puteva u RS za razdoblje 2016-2025. Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni www.donormapping.ba
Koordinacija sa i između donatora	Delegacija EU koordinira sve aktivne donatore u ovom sektoru. Trenutačno ne postoji mehanizam za koordinaciju donatorskog transportnog sektora koji vode relevantne institucije BiH. U kontekstu agende povezivanja, Nacionalni investicijski odbor (NIC) je utemeljen u 2015. godini, koji također predviđa sudjelovanje relevantnih međunarodnih finansijskih institucija i bilateralnih donatora. Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2016. godini

Sektor transporta predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor transporta sastoji se od devet podsektora:

- Transportna povezanost,
- Transportna učinkovitost,
- Zračni transport,
- Transport unutarnjih plovnih puteva,
- Pomorski transport,
- Željeznički transport,
- Cestovni transport,
- Multimodalni transport i
- Urbana mobilnost.

Bosna i Hercegovina je u Sektoru transporta postigla određeni napredak usvajanjem Okvirne strategije transporta za razdoblje 2016 – 2030 godina i akcijskog plana, čime se već kandidiranim i budućim infrastrukturnim projektima BiH omogućava financijska potpora EU i međunarodnih financijskih institucija. Okvirna strategija transporta temelji se na sektorskim strateškim dokumentima entiteta i Brčko distrikta BiH, koji su ranije usvojeni. Strategija sadržava strukturne prijedloge za razvitak prometnog sektora i programe za nadgradnju kapaciteta radi usklađivanja s dugoročnim ciljevima i strateškim dokumentima EU iz oblasti prometa.

Bosna i Hercegovina je aktivno započela provedbu svih kratkoročnih mjera koje su dogovorene u sklopu inicijative „povezivanje“ koja se odvija u okviru procesa WB6. U potpunosti su realizirane dvije mjere, dok je realizacija treće mjere koja se odnosi na zaključivanje pregovora između Bosne i Hercegovine i Republike Hrvatske o graničnim prijelazima na Koridoru Vc za željeznički promet u tijeku. Izgradnja mosta kod Svilaja preko rijeke Save je zajednički projekt BiH i R Hrvatske koji predstavlja produženje Transeuropske transportne putne mreže (TEN – T). BiH sa najnižom gustom putne mreže, jedna od najsiriomašnjih zemalja u jugoistočnoj Europi.

U cilju otklanjanja nejasnoća u Zakonu o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu, Vijeće ministara BiH je 31. 08. 2016. godine utvrdilo Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o međunarodnom i međuentitetskom cestovnom prijevozu, koji je usklađivan s odredbama Uredbe (EZ) broj 1071/2009. i isti uputilo u parlamentarnu proceduru.

Razvitak transportne infrastrukture doprinijet će većoj mobilnosti ljudi, roba i usluga, a samim tim i većim mogućnostima za zapošljavanje. Razvitak transportne infrastrukture će doprinijeti i razvitku turizma u BiH.

Ministarstvo komunikacija i prometa u suradnji sa Direkcijom za civilno zrakoplovstvo BiH i Ministarstvom sigurnosti pokrenulo je proceduru donošenja novog Zakona o zrakoplovstvu Bosne i Hercegovine, u cilju pravilnog definiranja pitanja potrage i spašavanja u zrakoplovnim nesrećama.

Vijeće ministara BiH je 24.08.2016. godine donijelo Odluku o osnivanju Odbora za upravljanje zračnim prostorom BiH. Cilj osnivanja Odbora je strateško upravljanje zračnim prostorom BiH - razina 1.

Željeznice se suočavaju sa posebno ozbiljnim izazovima zbog zastarjele infrastrukture i fragmentacije usluga između entiteta. Zakon o željeznicama Republike Srpske, koji tretira i kombinirani transport i vrste kombiniranog transporta, je u parlamentarnoj proceduri usvajanja.

U Briselu je 1. ožujka 2016. godine održan sastanak ministara **prometa i energije** država Zapadnog Balkana (WB6). Domaćin sastanka je bio povjerenik za europsku politiku susjedstva i pregovore o proširenju. Bosnu i Hercegovinu su predstavljali zamjenik predsjedatelja Vijeća ministara BiH i ministar vanjske trgovine i ekonomskih odnosa i zamjenik ministra komunikacija i transporta BiH. U fokusu ovog sastanka su bila glavna pitanja u sklopu Agende za povezivanje i napredak svake od šest država u provedbi „blagih“ mjera (*soft measures*) u oblasti energije i prometa. Na kraju sastanka usvojena je zajednička izjava kojom je potvrđena predanost povezivanju, dobrosusjedskim odnosima, regionalnoj suradnji i europskim integracijama.

Pozivajući se na Zaključke Vijeća ministara Bosne i Hercegovine od 09. 12. 2015. godine, a imajući u vidu neinformiranost, posebno privatnih subjekata i građana, u oblasti komunikacija, Vanjskotrgovinska komora BiH i Regulatorna agencija za komunikacije BiH, oganizirale su u Sarajevu, Mostaru i Banjoj Luci, okrugle stolove o uvjetima i načinima nastavka procesa digitalizacije, kao i o uvjetima i mogućnostima uporabe digitalne mreže i digitalnog signala.

Regulatorna agencija za komunikacije BiH je početkom 2016. godine javnim radio-televizijskim servisima izdala dozvole za uporabu opreme nabavljene u prvoj (I) fazi digitalizacije javnih RTV servisa u BiH. Dozvole su izdate za sve uređaje koji su već instalirani i prošli fazu tehničkog prijema čime su otklonjene sve prepreke za početak digitalnog emitovanja TV signala tri javna servisa na širem području Sarajeva, Mostara i Banja Luke. Međutim, od početka važenja dozvola, odnosno od 1. ožujka 2016. godine, nije evidentiran početak digitalnog emitiranja.

Ulaganja DCF članica u 2016. godini

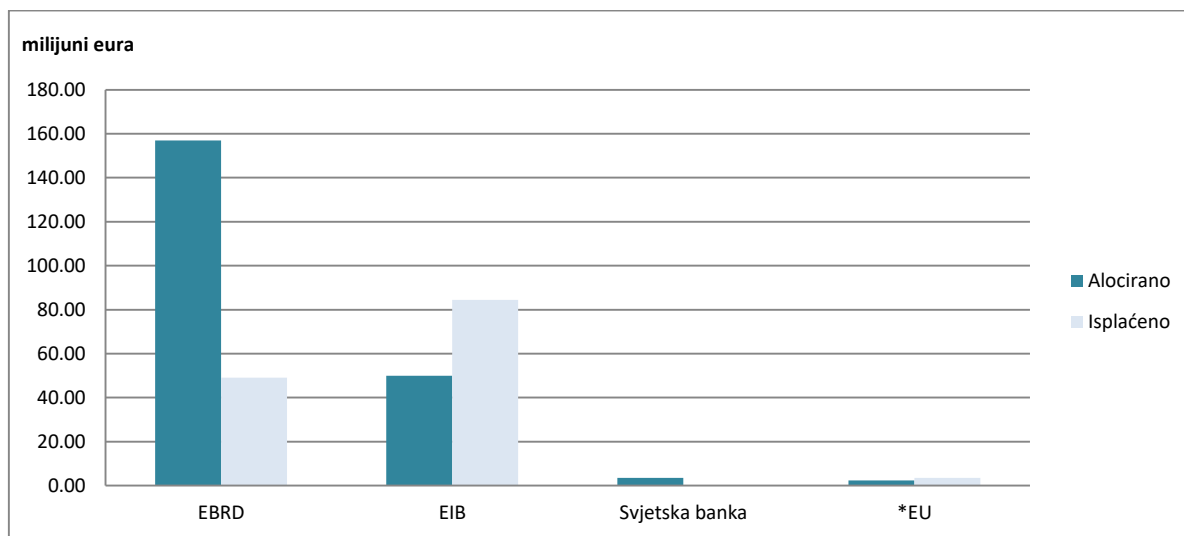
Članice DCF aktivne u sektoru Transporta 2016. godini su EBRD, EIB, Svjetska banka i EU.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2016. godini iznose €212.98 milijuna, od čega €210.58 milijuna zajmova i € 2.40 milijuna granta.

Ukupno isplaćena sredstva DCF članica za sektor u 2016. godini iznose €136.98 milijuna, od čega €133.50 milijuna zajmova i €3.48 milijuna u granta.

U grafikonu 4.1. prikazana su alokacija i isplata zajmova u 2016.godini. Najveći zajmodavci u ovom sektoru su Europska banka za obnovu i razvitak i Europska investicijska banka. U grafikonu je takođe prikazana i Europska unija, čija kontribucija ovom sektoru su grant sredstva.

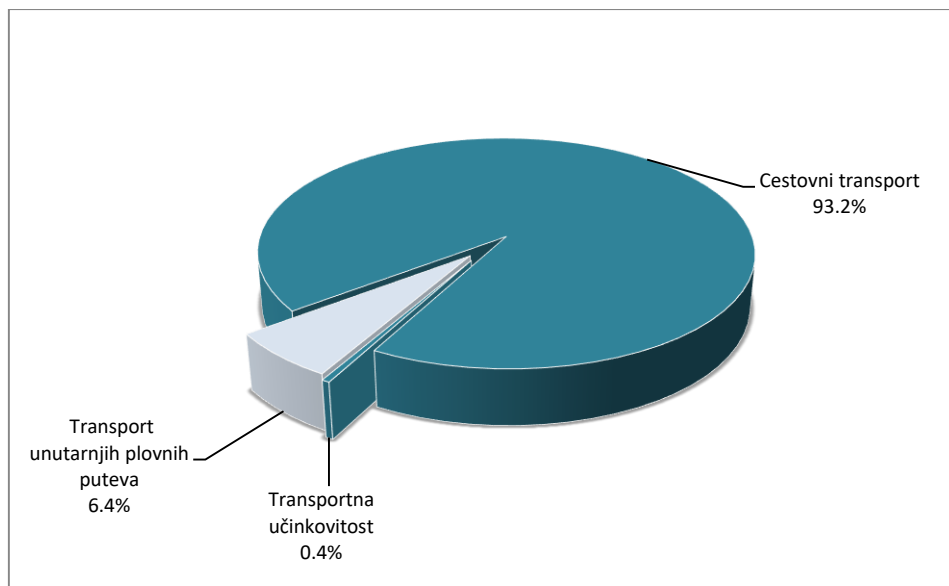
Grafikon 4.1. Alocirani i isplaćeni zajmovi po zajmodavcima u 2016. godini

*Napomena: Grant Europske unije

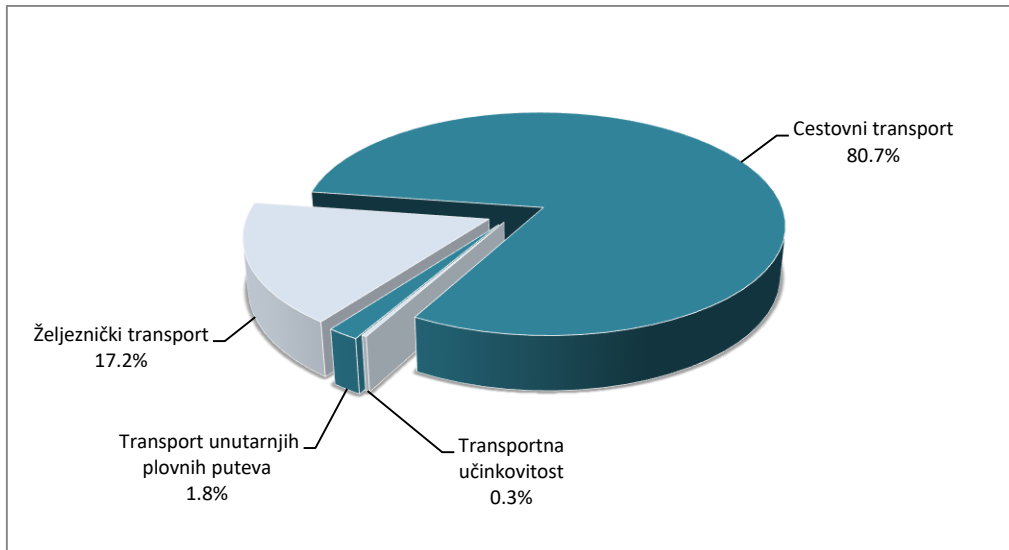
Sektor Transporta se sastoji od 9 podsektora. U grafikonu 4.2. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2016. godini, 93% je alocirano u podsektor Cestovni transport. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 4.2. Ukupno alocirano po podsektorima u 2016. godini

Grafikon 4.3. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih sredstava u 2016. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2016.godini, najviše je isplaćeno u podsektoru Cestovni transport 81%, nakon čega slijedi podsektor Željeznički transport 17%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 4.3. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2016.godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2016 godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Autoput Banja Luka - Doboj Tranša I i Tranša II	EBRD	185.00
Banja Luka-Doboj autoput	EIB	160.00
Modernizacija cesta, Federacija BiH	EIB	103.00
BiH Željeznice II	EIB	86.00
Projekt „BH Koridor Vc 2“ - nastavak	EBRD	76.00
Regionalni projekt željeznica, Bosna i Hercegovina	EBRD	70.00
Poplave - Popravak i modernizacija cesta u FBH	EBRD	65.00
Projekt modernizacije cestovnog sektora u Federaciji	Svjetska banka	58.00
Projekt izgradnje obilaznice - Brčko Bypass	EBRD	28.50
Projekt izgradnje gradskih prometnica u Sarajevu	Svjetska banka, EU	25.24

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti, kao i sukladno preporukama Europske komisije navedenim u Izvješću o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu, potrebno je nastaviti aktivnosti na jačanju regulatornog okvira.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2016. godini	Svjetska banka, EBRD, Njemačka, SAD/USAID, Republika Češka, IFC, Hrvatska, EU
Ostale ključne međunarodne organizacije	Energetska zajednica; Energetska zajednica jugoistočne Europe; Investicijski okvir za Zapadni Balkan; Regionalno vijeće za suradnju.
Ključni partneri u institucijama vlasti BiH	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo financija i trezora BiH; Regulatorna agencija za radijacijsku i nuklearnu sigurnost BiH; Državna regulatorna komisija za električnu energiju; Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije; Federalno ministarstvo prostornog uređenja; Federalno ministarstvo financija; Federalno ministarstvo okoliša i turizma; Regulatorna komisija za energiju u FBiH; Fond za zaštitu okoliša FBiH; Ministarstvo industrije, energetike i rudarstva RS; Ministarstvo za prostorno uređenje, građevinarstvo i ekologiju RS; Ministarstvo financija RS; Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS; Regulatorna komisija za energiju RS; Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost RS; Gospodarska komora BiH; Gospodarska komora FBiH; Gospodarska komora RS; Komisija za koncesije BiH; Komisija za koncesije FBiH; Komisija za koncesije RS; Savez gradova i općina u RS i FBiH.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2016. godini	<p>Ukupno alocirano € 20.02 milijuna, od čega €17.16 milijuna zajmova i €2.86 milijuna granta</p> <p>Ukupno isplaćeno €40.59 milijuna, od čega €36.53 milijuna zajmova i €4.06 milijuna granta</p> <p>Od ukupne ODA-e u 2016. godini, za sektor je alocirano 4%, a isplaćeno 9%.</p>
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2016. godini	<p>Zakon o izmjenama Zakona o naknadama za korištenje prirodnih resursa u svrhu proizvodnje električne energije u RS (<i>Sl.gl.RS br.15/16</i>)</p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni na www.donormapping.ba</p>
Koordinacija sa i između donatora	<p>Energetska povezanost: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralna / multilateralna koordinacija, kao i sastanci koje organiziraju sami donatori između sebe uz prisustvo MVTEO.</p> <p>Energetska učinkovitost: Koordinacijski sastanci donatora i MVTEO održavaju se dva puta godišnje.</p> <p>Obnovljiva energija: Postoji podsektorski DCF krug donatora i MVTEO, međutim, isti se nije sastao jednu godinu.</p> <p>Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte.</p> <p>Slijedom bilateralnih sastanaka UN sa GIZ-om i USAID-om uspostavljen je Zajednički program <i>Bioenergy</i>.</p> <p>Nafta: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte.</p> <p>Plin: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte.</p> <p>Električna energija: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija.</p> <p>Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte.</p> <p>Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled aktivnosti u 2016. godini

Sektor energije predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor energije sastoji se od sedam podsektora:

- Energetska povezanost,
- Energetska učinkovitost,
- Obnovljiva energija,
- Nafta,
- Plin,
- Električna energija i
- Nuklearna sigurnost i zaštita od zračenja.

U protekloj godini postignut je određeni napredak u Sektoru energije. Bosna i Hercegovina treba uložiti značajne napore kako bi ispunila svoje međunarodne obveze koje proizilaze iz Ugovora o Energetskoj zajednici.

Vijeće ministara BiH u veljači 2016. godine zadužilo je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH da uspostavi radnu skupinu s ciljem da se definiraju načela na temelju kojih će se nakon usvajanja energetske strategije Federacije BiH od dvije entitetske strategije formirati strateški dokument na razini BiH.

Vlada FBiH je usvojila projektni zadatak za izradu energetske strategije Federacije BiH za razdoblje 2015 – 2035 godina, s projekcijom do 2050. godine.

Postignut je određen napredak u smislu uklanjanja pravnih i ugovornih prepreka za uspostavu organiziranog tržišta električne energije. Pripremljen je Nacrt zakona o energiji BiH (trebao bi biti usvojen do kraja ožujka 2017. godine). Glede tzv. „prekograničnog balansirana“, trilateralni Sporazum o zajedničkoj regulacijskoj rezervi u Kontrolnom bloku SHB (R. Slovenija, R. Hrvatska, BiH) se praktično primjenjuje od 9. rujna 2016. godine.

Vijeće ministara BiH usvojilo je Akcijski plan za korištenje obnovljive energije u BiH (NREAP BiH), što zajedno sa Nacionalnim planom smanjenja emisija (NERP BiH), koji je usvojen 30.12.2015. godine, predstavlja određen napredak u ovoj oblasti.

Ministarsko vijeće Energetske zajednice je na sastanku 14. 10. 2016. godine suspendiralo mjere protiv BiH koje su uvedene 16. listopada 2015. Također, u funkciji sigurnosti opskrbe, Neovisni operator sustava BiH je pripremio, a Državna regulatorna komisija za električnu energiju odobrila “Indikativni plan razvitka proizvodnje za razdoblje 2017 – 2026 godina”.

EU je naručila okvirni plan regionalnih hidroenergetskih izvora za Zapadni Balkan koji će definirati način razvitka hidropotencijala u regije pravljjenjem ravnoteže između proizvodnje energije i ekoloških pitanja. Predstavljena je inicijativa za veće investiranje u energetska učinkovitost u stambenim zgradama i održivi razvitak uz pomoć dodatnih sredstava EU u iznosu od EUR 50 milijuna. Radi se o programu koji istražuje najbolje načine za razvitak regionalnog hidropotencijala. Zemlje Zapadnog Balkana sada moraju uvećati napore, s obzirom da će napredak na provedbi netehničkih mjera unaprijediti pravni i regulatorni okvir u kome se prave infrastrukturni projekti. Postignut je dogovor o mapi puta za uspostavu regionalnog tržišta za električnu energiju na Zapadnom Balkanu u

cilju olakšavanja razmjene resursa, boljeg iskorištavanja postojećih energetske sustava, integriranja proizvodnje iz obnovljivih izvora energije, te, na kraju, povezivanja regionalnog sa tržištem EU.

BiH ima jedno od najmanje energetske učinkovitih gospodarstava u Europi, koje šteti izvoznoj konkurentnosti firmi usljed visokih energetske inputa u usporedbi sa drugim zemljama. Potencijal za obnovljive izvore energije je nedovoljno iskorišten. Bolje korištenje bi pomoglo da se smanji vjerojatnoća nestašica električne energije i da se održi budući ekonomski rast.

Podaci Neovisnog operatera sustava u BiH ukazuju da, ukoliko bi sve elektrane bile zatvarane u skladno tekućim planiranim datumima, BiH bi do 2020. godine postala uvoznik struje.

Ulaganja DCF članica u 2016. godini

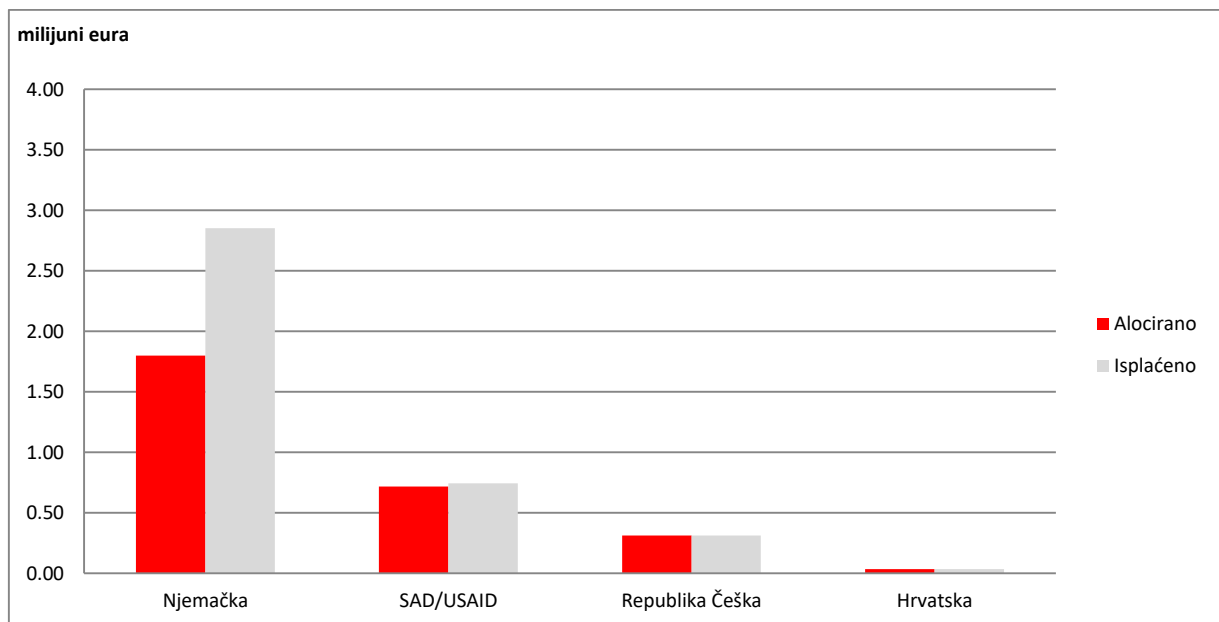
Članice DCF aktivne u sektoru Energija u 2016. godini su Svjetska banka, EBRD, Njemačka, SAD/USAID, Republika Češka, IFC, Hrvatska, EU.

U 2016. godini, ukupno alocirana sredstva članica DCF za sektor iznose €20.02 milijuna, od čega €17.16 milijuna zajmova i €2.86 milijuna granta.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2016. godini iznose €40.59 milijuna, od čega € 36.53 milijuna zajmova i €4.06 milijuna granta.

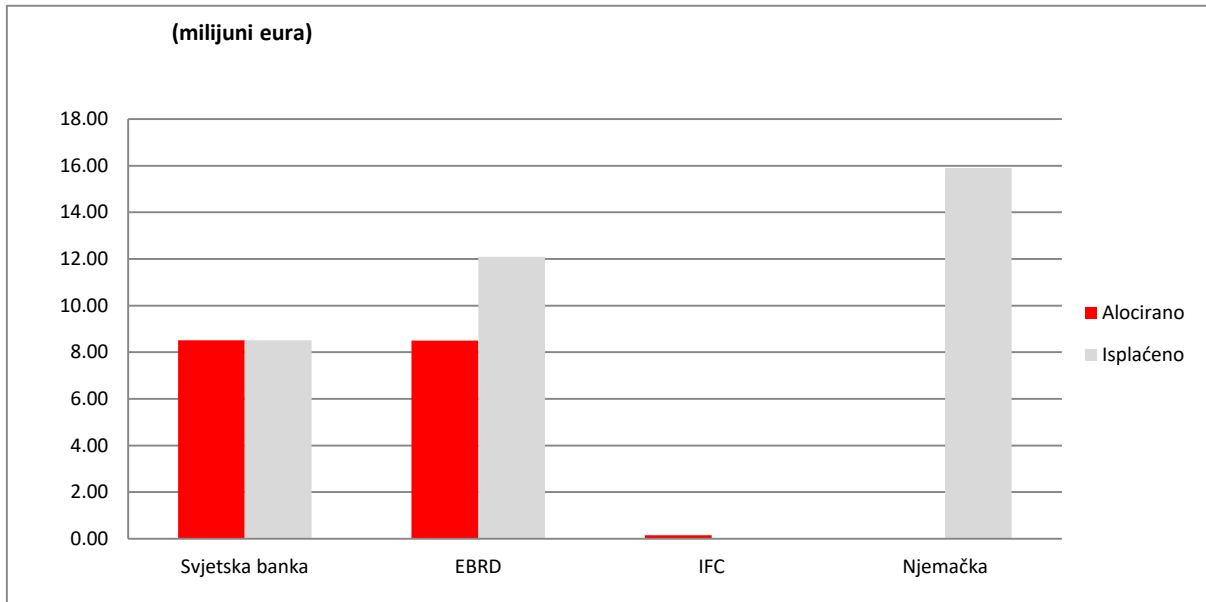
U grafikonu 5.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora skladno visini ulaganja. Donatori koji su u 2016.godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su Njemačka, za kojim slijede SAD/USAID i Republika Češka.

Grafikon 5.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2016. godini

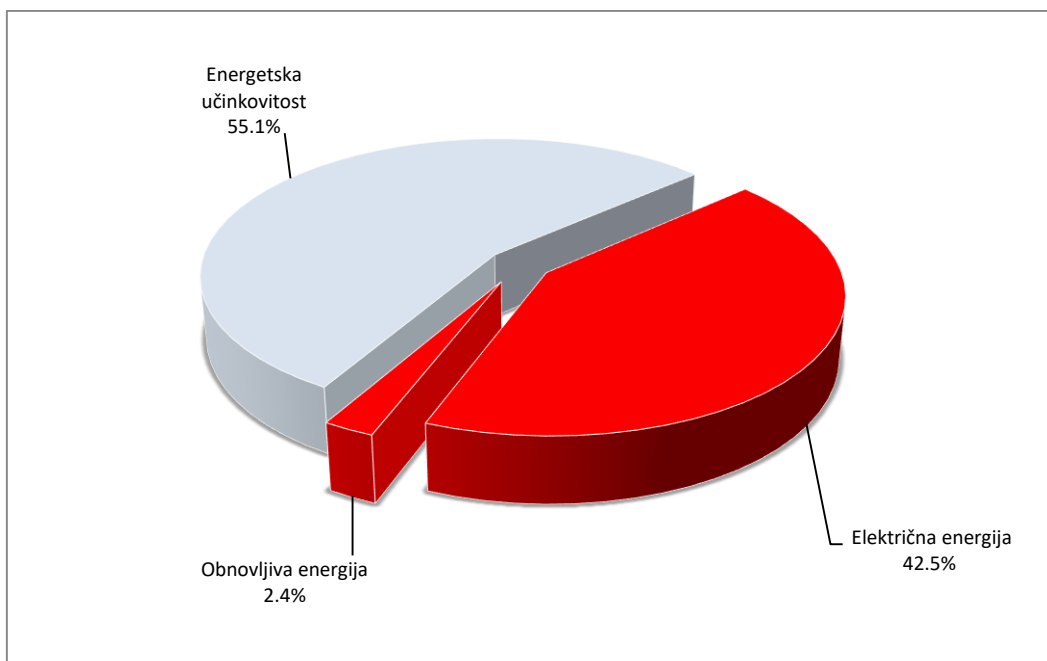
U grafikonu 5.2. prikazana su alokacija i isplata zajmova u 2016. godini. Najveći zajmodavci u ovom sektoru su Svjetska banka i Europska banka za obnovu i razvitak, kao i Njemačka, koja je u 2016. godini isplatila €15.90 milijuna.

Grafikon 5.2. Alocirani i isplaćeni zajmovi po zajmodavcima u 2016. godini

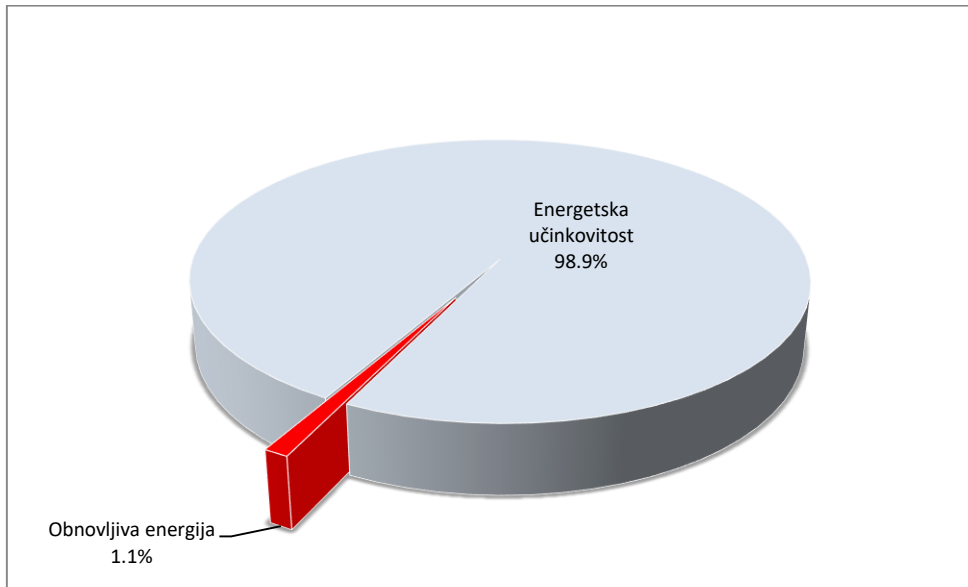
Sektor Energija se sastoji od 7 podsektora. U grafikonu 5.3. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2016. godini, 55% je alocirano u podsektor Energetska učinkovitost i 43% u podsektor Električna energija. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 5.3. Ukupno alocirano po podsektorima u 2016. godini

Grafikon 5.4. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih sredstava u 2016. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2016. godini, u podsektoru Energetska učinkovitost isplaćeno je 99%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 5.4. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2016. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2016. godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Vjetropark Mesihovina	Njemačka	72.00
EP BiH – Projekt hidroelektrana	EBRD	35.00
Projekt energetske učinkovitosti	Svjetska banka	22.90
Distribucija sustava SCADA/DMS/OMS	Njemačka	17.03
Projekt obnove HE Trebinje, Faza 3	Njemačka	10.01
Energetska učinkovitost – Konzultacije u BiH	Njemačka	5.66
Projekt obnove HE Trebinje, Faza 2	Njemačka	5.11
Projekt „Ulaganje u sektor energije“	SAD/USAID	4.66
Otvoreni regionalni fond (ORF) za Jugoistočnu Europu - Energetska učinkovitost	Njemačka	1.72
Uporaba biomase za razvitak ruralnih područja u Bosni i Hercegovini	Republika Češka	1.49

Svi projekti su dostupni u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti, kao i sukladno preporukama Europske komisije navedenim u Izvješću o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu, sumirane su aktivnosti za naredno razdoblje:

- usvojiti cjelodržavnu energetska strategiju i ojačati koordinaciju i suradnju na svim razinama vlasti u zemlji;
- usvojiti pravni okvir za električnu energiju i usvojiti pravni okvir za plin sukladno Trećem energetska paketu, kako bi se otvorio put za ukidanje sankcija zbog ozbiljnog i upornog kršenja Ugovora o Energetska zajednici;
- preuzeti i provesti *acquis* EU o energetska učinkovitosti, uključujući učinkovitost krajnjeg korištenja energije i energetska usluge;
- usvojiti Nacionalni akcijski plan o energetska učinkovitosti i isti dostaviti Tajništvu Energetska zajednice.

Članice DCF-a aktivne u Sektoru u 2016. godini	EIB, EBRD, SAD/USAID, EU, Švedska/Sida, Švicarska, Svjetska banka, Slovenija, Norveška, Njemačka, IFC, Republika Češka, Mađarska
Ostale ključne međunarodne organizacije	Investicijski okvir za Zapadni Balkan; Razvojna banka Vijeća Europe; Regionalno vijeće za suradnju; Švicarski program namjenjen promoviranju izvoza; Europski fond za jugoistočnu Europu; Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini; Organizacija za europsku suradnju i razvitak; Regionalni centar za razvitak poduzetničkih kompetencija.
Ključni partneri među institucijama vlasti	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ministarstvo financija i trezora BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo pravde BiH; Uprava za neizravno oporezivanje BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Direkcija za ekonomsko planiranje; Direkcija za europske integracije; Agencija za rad i zapošljavanje BiH; Agencija za nadzor nad tržištem BiH; Agencija za osiguranje depozita BiH; Centralna banka BiH; Konkurencijsko vijeće BiH; Vanjskotrgovinska komora BiH; Izvozno-kreditna agencija BiH; Vijeće za državnu pomoć BiH; Institut za intelektualno vlasništvo BiH; Federalno ministarstvo financija; Federalno ministarstvo okoliša i turizma; Federalno ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; Federalno ministarstvo pravde; Ministarstvo financija RS; Ministarstvo trgovine i turizma RS; Ministarstvo pravde RS; Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS; Ministarstvo industrije, energije i rudarstva RS; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS; Agencija za razvitak malih i srednjih poduzeća RS; Asocijacija gradova i općina.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe Sektora u 2016. godini	<p>Ukupno alocirano € 87.58 milijuna, od čega €15.65 milijuna granta i €71.93 milijuna zajmova</p> <p>Ukupno isplaćeno €19.93 milijuna, od čega €17.88 milijuna granta i €2.05 milijuna zajmova</p> <p>Od ukupne ODA-e u 2016. godini, za sektor je alocirano 16%, a isplaćeno 4%.</p>
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2016. godini	Zakon o kontroli vanjskotrgovinskog prometa oružja, vojne opreme i roba posebne namjene u BiH (<i>Sl.gl.BiH br.53/16</i>); Zakon o kontroli vanjskotrgovinskog prometa roba dvojne namjene u BiH (<i>Sl.gl.BiH br.53/16</i>); Zakon o obilježavanju malog oružja, lakog naoružanja i pripadajuće municije u BiH (<i>Sl.gl.BiH br.83/16</i>); Zakon o faktoringu u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.14/16</i>); Zakon o radu u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.26/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o posredovanju u privatnom osiguranju u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.30/16</i>); Zakon o financijskom poslovanju u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.48/16</i>); Zakon o dopuni Zakona o visini stope zatezne kamate u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.101/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o <i>leasingu</i> u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.104/16</i>); Zakon o dragovoljnim mirovinskim fondovima u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.104/16</i>); Zakon o

	<p>izmjenama i dopunama Zakona o zanatsko - poduzetničkoj djelatnosti u RS (Sl.gl.RS br.44/16); Zakon o radu RS (Sl.gl.RS br.1/16); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim skijalištima u RS (Sl.gl.RS br.33/16); Zakon o izmjenama i dopunama zakona o jedinstvenom sustavu za multilateralne kompenzacije i cesije u RS (Sl.gl.RS br.33/16); Zakon o izmjenama Zakona o elektroničkom poslovanju RS (Sl.gl.RS br.33/16); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o registraciji poslovnih subjekata u RS (Sl.gl.RS br.15/16); Zakon o stečaju u RS (Sl.gl.RS br.16/16); Zakon o podsticaju u privredi Brčko distrikta BiH (Sl.gl.BD BiH br.23/16); Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o platnim transakcijama Brčko distrikta BiH (Sl.gl.BDBiH br.23/16); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o javnim poduzećima Brčko distrikta BiH (Sl.gl.BDBiH br.17/16); Zakon o fiskalnim sustavima Brčko distrikta BiH (Sl.gl.BDBiH br.48/16); Zakon o deviznom poslovanju u Brčko distriktu BiH (Sl.gl.BDBiH br.23/16)</p> <p>Strategija turizma FBiH - Transfer 2016 - Akcijski plan Strategije turizma FBiH – Transfer za razvitak turizma za 2016. godinu; Strategija razvitka malih i srednjih poduzeća RS za razdoblje 2016-2020; Strategija i politika razvitka industrije RS za razdoblje 2016-2020 i prateći akcijski plan; Strategija zapošljavanja RS 2016-2020; Strategija podsticanja stranih ulaganja u RS za razdoblje 2016-2020; Akcijski plan RS za realizaciju strategije stranih ulaganja za razdoblje 2016-2020.</p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i sektorske strategije su dostupne na www.donormapping.ba</p>
<p>Koordinacija rada donatora</p>	<p>Trgovina i unutarnje tržište: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora, uz sastanke koje donatori aktivni u ovom podsektoru organiziraju između sebe.</p> <p>Tajništvo CEFTA organizira koordinaciju donatora za slobodnu trgovinu.</p> <p>Razvitak privatnog sektora: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora.</p> <p>Redoviti neformalni sastanci koje sami donatori aktivni u ovom podsektoru organiziraju između sebe, uglavnom u kontekstu programiranja, provedbe ili pokretanja konkretnih inicijativa.</p> <p>Glavni donatori/financijske institucije uključuju EU, USAID, Svjetsku banku, EBRD, GIZ, KFW i UNDP.</p> <p>Lokalni ekonomski razvitak: Donatorski koordinacijski sastanci GIZ, zajedno sa UNDP-om i ILO-om u sklopu Programa EU za lokalni razvoj i zapošljavanje. Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija vezana za projekte, te uglavnom bilateralni ili multilateralni sastanci.</p> <p>Istraživanje, inovacije i tehnološki razvitak: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija</p> <p>Informacijske i komunikacijske tehnologije: Neformalna <i>ad-hoc</i> koordinacija</p> <p>Turizam i naslijeđe: MVTEO, u određenoj mjeri, predvodi koordinaciju donatora, uz sastanke koje donatori aktivni u ovom podsektoru organiziraju između sebe.</p> <p>Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled aktivnosti u 2016. godini

Sektor konkurentnost i inovacije predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor konkurentnost i inovacije sastoji se od šest podsektora:

- Trgovina i unutarnje tržište,
- Razvitak privatnog sektora,
- Lokalni ekonomski razvitak,
- Istraživanje, inovacije i tehnološki razvitak,
- Informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT) i
- Turizam i naslijeđe.

Od ključnog značaja za Sektor je kontinuirana i jaka politička potpora za provedbu potrebnih strukturnih reformi, sukladno dogovorenoj Reformskoj agendi.

Bosna i Hercegovina je još uvijek u ranoj fazi u razvitku funkcionalne tržišne ekonomije, koja je neohodna za konkurentnost u Europskoj uniji.

Napredak je ostavaren u oblastima poboljšanja konkurentnosti općina kao poslovnih lokacija; konkurentnosti malih i srednjih poduzeća u strateškim sektorima: metalnom, drvnom, i sektorima turizma i agrobiznisa.

U 2016. godini, napredak je zabilježen u procesu izvješćivanja prema OECD i u provedbi SBA načela u BiH.

U veljači 2016. godine, Upravni odbor Agencije za bankarstvo Republike Srpske usvojio je novu Strategiju za uvođenje Bazela III, dok je Upravni odbor Federalne agencije za bankarstvo krajem lipnja 2016. godine također usvojio izmijenjenu Strategiju za uvođenje Bazela III, čime je postignuta potpuna usklađenost s predmetnom Strategijom RS.

Vijeće ministara BiH je u srpnj 2016. godine usvojilo Pravilnik o e-aukciji, što se drži postignutim napretkom u oblasti javnih nabava, a u kolovozu 2016. godine, donijelo je Pravilnik o praćenju postupaka javnih nabava u cilju osiguranja maksimalne učinkovitosti trošenja javnih sredstava. Pravilnikom se postupak praćenja javnih nabava usklađuje s novim Zakonom o javnim nabavama i poboljšava sustav monitoringa.

Također, u srpnju 2016. godine, Vijeće ministara BiH je donijelo i Odluku o uspostavi trećeg saziva Savjetodavnog vijeća Instituta za akreditaciju BiH.

U lipnju 2016. godine potpisan je Sporazum između BiH i EU osudjelovanju u programu COSME 2014-2020.

Vlada FBiH je u rujnu 2016. godine usvojila Akcijski plan realizacije projekta „Razvitak malog i srednjeg poduzetništva u FBiH” za razdoblje 2016 – 2018 godina.

Uprava za neizravno oporezivanje od kolovoza 2016. godine primjenjuje novu carinsku informacijsku aplikaciju ASYCUDA WORLD u sva četiri regionalna centra.

U sklopu prve faze Projekta digitalizacije mikrotalasnih veza javnih RTV servisa u BiH, uspješno je okončana nabava, montaža, instalacija i prijem opreme na objektima. U potpunosti je završena projektna dokumentacija potrebna za izdavanje dozvola javnim RTV servisima u BiH, te je izvršen

tehnički prijem opreme na objektima. U listopadu je počelo emitiranje testnog digitalnog signala u Sarajevu, Banjojlici i Mostaru.

Odlukom Vijeća ministara Bosne i Hercegovine imenovan je i novi saziv Vijeća za znanost Bosne i Hercegovine, koje je prema Okvirnom zakonu o osnovama znanstveno-istraživačke djelatnosti i koordinaciji unutarnje i međunarodne znanstveno-istraživačke suradnje BiH, savjetodavno i stručno tijelo Ministarstva civilnih poslova.

Ulaganja DCF članica u 2016. godini

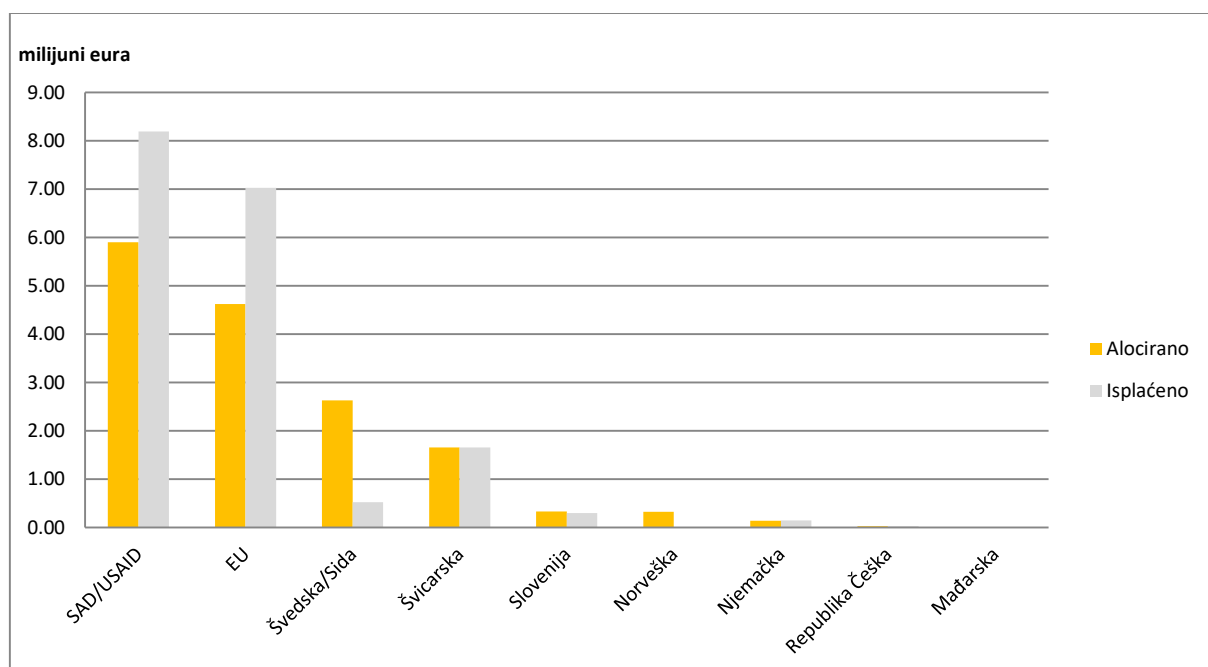
Članice DCF aktivne u sektoru Konkurentnost i inovacije u 2016. godini su EIB, EBRD, SAD/USAID, EU, Švedska/Sida, Švicarska, Svjetska banka, Slovenija, Norveška, Njemačka, IFC, Republika Češka i Mađarska.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2016. godini iznose €87.58 milijuna, od čega €15.65 milijuna granta i €71.93 milijuna zajmova.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2016. godini iznose €19.93 milijuna, od čega je €17.88 milijuna granta i €2.05 milijuna zajmova.

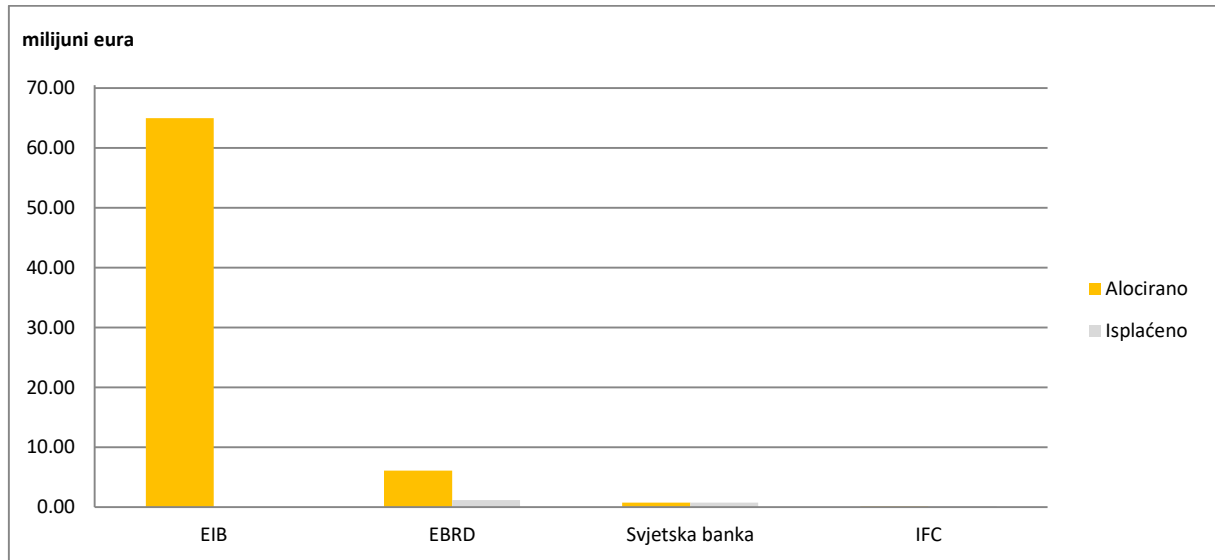
U grafikonu 6.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja. Donatori koji su u 2016. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos sredstava su SAD/USAID i EU, a slijede ih Švedska/Sida i Švicarska.

Grafikon 6.1. Alocirana i isplaćena grant sredstva po donatorima u 2016. godini

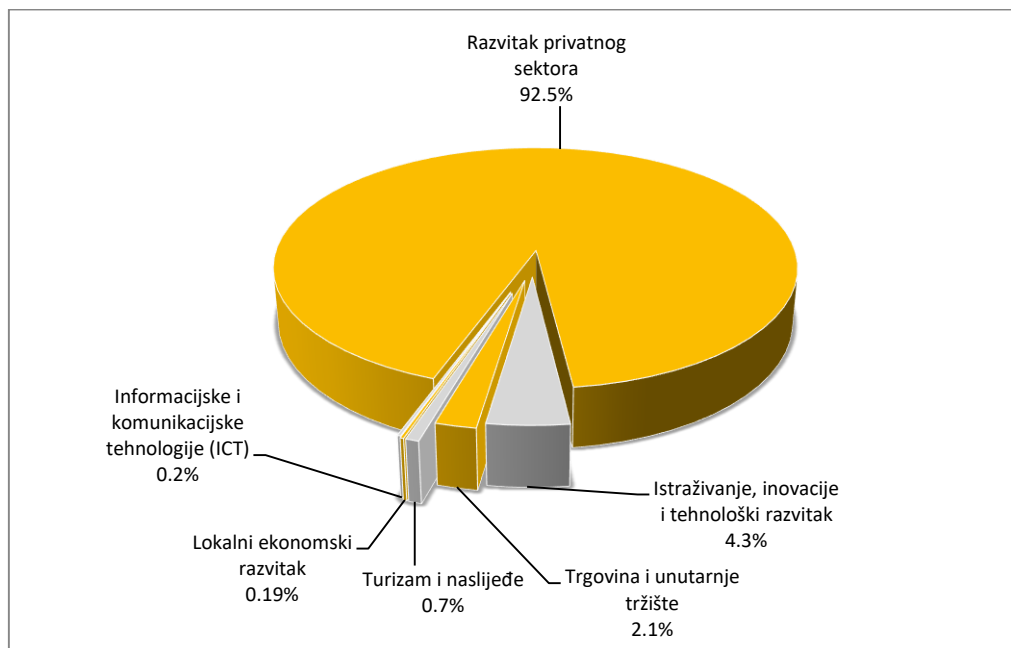
U grafikonu 6.2. prikazana su alokacija i isplata zajmova u 2016. godini. Najveći zajmodavac u ovom sektoru su Europska investicijska banka, koja je u 2016. godini alocirala €65.00 milijuna.

Grafikon 6.2. Alocirani i isplaćeni zajmovi po zajmodavcima u 2016. godini

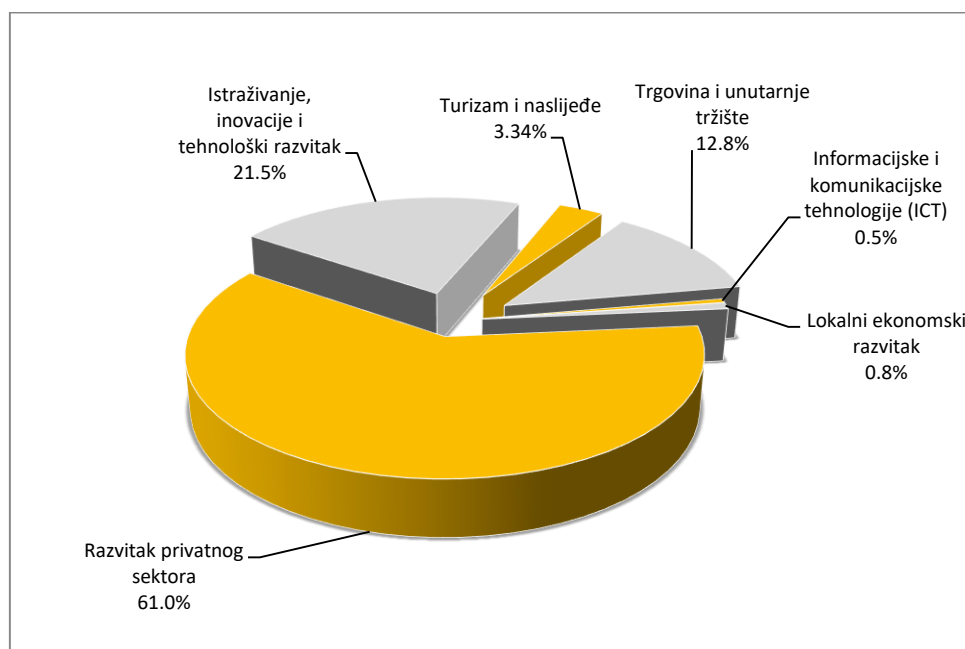
Sektor Konkurentnost i inovacije se sastoji od 6 podsektora. U grafikonu 6.3. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2016. godini, 93% je alocirano u podsektor Razvitak privatnog sektora.

Grafikon 6.3. Ukupno alocirano po podsektorima u 2016. godini

Grafikon 6.4. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih sredstava u 2016. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2016. godini, najveća isplata je zabilježena u podsektoru Razvitak privatnog sektora 61%. Isplate su takođe zabilježene u podsektorima Istraživanje, inovacije i tehnološki razvitak 22% i Trgovina i unutarnje tržište 13%.

Grafikon 6.4. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2016. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2016 godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Poboljšanje pristupa financijama MSP	Svjetska banka	137.90
RBBH zajam za MSP poduzeća i prioritetni projekti	EIB	30.00
ISP zajam za MSP poduzeća i prioritetni projekti III	EIB	25.00
Projekt razvitka tržišne poljoprivrede (FARMA II)	SAD/USAID	14.86
Projekt općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG)	Švicarska	10.84
Procredit zajam za MSP i druge COP ciljeve	EIB	10.00
Program unapređenja lokalnog razvitka (GOLD)	SAD/USAID	9.27
GOLD, Unapređenje lokalnog razvitka	Švedska/Sida	7.20
Bingo, širenje poslovanja 2	EBRD	5.00
Projekt potpore ulaganju dijaspora u BiH	SAD/USAID	4.40

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti, kao i sukladno preporukama Europske komisije navedenim u Izvješću o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu, sumirane su aktivnosti za naredno razdoblje:

- razviti institucijski okvir i legislativu vezano za sektor MSP-a, promociju i poticaj poduzetništva, razvitak poduzetničke infrastrukture kao i razvitak tržišta konzultantskih usluga.
- snažnije povezati sektor kulture sa sektorom turizma i pružiti potporu projektima koji će biti pripremljeni zajednički kako bi se potencijal koji ima sektor kulture valorizirao kroz turističku ponudu.
- poboljšati usklađenost i provedbu propisa u oblasti državne pomoći.

Sukladno preporukama iz PER i Reformske agende, te kako bi se podržao dugoročni rast, treba posebice obratiti pozornost na sljedeće:

- poboljšati kvalitetu javnih financija kroz poboljšanje investicija kojima se podržava rast, poboljšati usmjeravanje socijalnih izdataka, te jače upravljanje dugovima;
- ojačati financijski sektor rješavanjem nekvalitetnih zajmova, poboljšanjem nadzora bankarskog sektora i izradom novog okvira za sanaciju banaka;
- poboljšati učinkovitost javnih ulaganja, naročito ulaganja u infrastrukturu;
- poboljšati kvalitetu obrazovanja i obučavanja;
- dodatno poboljšati koordinaciju između nadležnih institucija;
- uspostaviti registar važećih tehničkih propisa, te započeti ukidanje domaćih propisa koji su proturječni europskim standardima;
- usvojiti koordiniranu cjelodržavnu strategiju za infrastrukturu kvalitete;
- osigurati učinkovitije funkcioniranje Konkurencijskog vijeća;
- dodatno uskladiti i provoditi zakonodavstvo o državnoj pomoći i osigurati učinkovito funkcioniranje Vijeća za državnu pomoć;
- osigurati da su postojeće sheme državne pomoći usklađene sa obvezama iz SSP-a.

<p>Članice DCF aktivne u Sektoru u 2016. godini</p>	<p>EIB, UN, EU, Švicarska, Japan/JICA, Slovenija, Nizozemska, Hrvatska, Njemačka, Norveška, Francuska, UK, Republika Češka, Mađarska</p>
<p>Ostale ključne međunarodne organizacije</p>	<p>Vijeće Europe; Ured visokog predstavnika; Međunarodna organizacija rada; Svjetska zdravstvena organizacija; Investicijski okvir za Zapadni Balkan; <i>KulturKontakt</i> Austrija, Europska fondacija za obuku; Organizacija za europsku sigurnosti i suradnju; Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti; <i>British Council</i>; Regionalno vijeće za suradnju.</p>
<p>Ključni partneri u institucijama vlasti BiH</p>	<p>VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Ministarstvo civilnih poslova BiH; Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Agencija za rad i zapošljavanje BiH; Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH; Agencija za predškolsko, osnovno i srednjoškolsko obrazovanje BiH; Centar za informiranje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja BiH; Agencija za jednakost spolova BiH; Direkcija za europske integracije; Institucija Ombudsmena za ljudska prava BiH; Federalno ministarstvo rada i socijalne politike; Federalno ministarstvo zdravstva; Federalno ministarstvo razvitka, poduzetništva i obrta; Federalno ministarstvo obrazovanja i znanosti; Federalno ministarstvo kulture i sporta; Federalni zavod za zapošljavanje; Gender centar FBiH i RS; Ministarstvo prosvjete i kulture RS; Ministarstvo zdravlja i socijalne zaštite RS; Ministarstvo rada i boračko-invalidske zaštite RS; Ministarstvo za ekonomske odnose i regionalnu suradnju RS; Ministarstvo znanosti i tehnologije RS; Zavod za zapošljavanje RS; Zavod za zapošljavanje BD BiH; Udruga poslodavaca RS i FBiH; Županijska ministarstva obrazovanja.</p>
<p>Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe Sektora u 2016. godini</p>	<p>Ukupno alocirano €34.97 milijuna, od čega €19.97 milijuna granta i €15.00 milijuna zajmova.</p> <p>Ukupno isplaćeno €45.49 milijuna, od čega €17.49 milijuna granta i €28.00 milijuna zajmova.</p> <p>Od ukupne ODA-e u 2016. godini, za sektor je alocirano 6%, a isplaćeno 10%.</p>
<p>Zakonski okvir i strategije usvojene u 2016. godini</p>	<p>Zakon o azilu BiH (<i>Sl.gl.BiH br.11/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sportu u BiH (<i>Sl.gl.BiH br.66/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije BiH(<i>Sl.gl.BiH br.66/16</i>); Zakon o radu u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.26/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite obitelji s djecom u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.45/16</i>); Zakon o radu RS (<i>Sl.gl.RS br.1/16</i>); Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o plaćama zaposlenih u oblasti prosvjete i kulture u RS (<i>Sl.gl.RS br.116/16</i>); Zakon o izmjeni i dopuni Zakona o plaćama zaposlenih lica u javnim ustanovama u oblasti zdravstva u RS (<i>Sl.gl.RS br.116/16</i>); Zakon o dopunama Zakona o zdravstvenom osiguranju RS (<i>Sl.gl.RS br.110/16</i>); Zakon o mirnom rješavanju radnih sporova u RS (<i>Sl.gl.RS br.91/16</i>); Zakon o</p>

	<p>izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj zaštiti u RS (<i>Sl.gl.RS br.90/16</i>); Zakon o izmjenama Zakona o visokom obrazovanju u RS (<i>Sl.gl.RS br.90/16</i>); Zakon o studentskom organiziranju u RS (<i>Sl.gl.RS br.58/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u BD BiH (<i>Sl.gl.BDBiH br.48/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o obrazovanju u osnovnim i srednjim školama u BD BiH (<i>Sl.gl.BDBiH br.48/16</i>).</p> <p>Strategija za unapređenje prava i položaja lica s invaliditetom u FBiH 2016-2021; Strategija u oblasti migracija i azila i Akcijski plan za razdoblje 2016–2020; Strategija razvoja obrazovanja RS 2016-2021 godine; Akcijski plan Strategije obrazovanja RS za razdoblje 2016-2021. godine.</p> <p>Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni www.donormapping.ba</p>
<p>Koordinacija sa i između donatora</p>	<p>Obrazovanje: Koordinacija se realizira putem sastanaka Konferencije ministara obrazovanja u BiH (CoEM).</p> <p>Ministarstvo civilnih poslova BiH organizira sastanke Koordinacijskog foruma MCP BiH i međunarodnih organizacija uključenih u reformu obrazovanja u BiH po potrebi.</p> <p>Strukovno obrazovanje i obuka: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci.</p> <p>Cjeloživotno učenje: neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci.</p> <p>Tržište rada i zapošljavanje: Delegacija Europske unije održava redovite koordinacijske sastanke s zemljama članicama EU.</p> <p>Jednake mogućnosti i jednakost spolova: UN je organizirala Međunarodnu radnu skupinu za ravnopravnost spolova.</p> <p>Socijalni dijalog: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija, vezana za projekte, te uglavnom bilateralni / multilateralni sastanci.</p> <p>Socijalna zaštita: Konferencija za Sektor zdravstva u BiH djeluje kao stalno savjetodavno i koordinacijsko tijelo.</p> <p>Delegacija EU održava redovne koordinacijske sastanke sa donatorima uključenim u podsektor.</p> <p>Socijalna uključenost i borba protiv siromaštva: Delegacija EU održava redovite koordinacijske sastanke sa donatorima uključenim u podsektor.</p> <p>Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura: Neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija.</p> <p>Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled aktivnosti u 2016. godini

Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika predstavljen u ovom Izvešću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika sastoji se od devet podsektora:

- Obrazovanje,
- Strukovno obrazovanje i obuka (VET),
- Cjeloživotno učenje,
- Tržište rada i zapošljavanje,
- Jednake mogućnosti i jednakost spolova,
- Socijalni dijalog,
- Socijalna zaštita,
- Socijalna uključenost i borba protiv siromaštva i
- Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura

U sektoru obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika je ostvaren značajan napredak.

Nastavljene su aktivnosti sudjelovanja BiH u *Erasmus* programu, uključujući sudjelovanje u obrazovnim mrežama, *Eurydice* i *EQF* i elektroničkim platformama. Za 2016 godinu podnesene su aplikacije i odobrena grant sredstva za sudjelovanje u mrežama *Eurydice* i *EQF*. U sklopu *Eurydice* mreže provedene su aktivnosti na izradi Europedie - enciklopedija obrazovanja u BiH i izradi studija „Preduzetničko obrazovanje“, „JAF-kvalitativni indikatori“, „Plaće i naknade nastavnika u školama u Europi“, „Sustav stipendiranja i potpore studentima“, „Akademski i školski kalendar“, „Mobilnost studenata“, „Planirano nastavno vrijeme“ i promotivne aktivnosti.

Izrađen je dokument „Smjernice za razvoj statističkog izveščivanja u oblasti obrazovanja“, koji je Fondacija „CREDI“ implementirala za potrebe Ministarstva civilnih poslova. Izrada dokumenata je financirana kroz program „Prilika Plus“. Primarni cilj ovog projektnog zadatka bio je analiza postojećeg sustava prikupljanja statističkih podataka u sektoru obrazovanja glede obveza izvješćivanja koje BiH ima prema međunarodnim akterima, te izrade smjernica koje će osigurati da se podaci sustavno prikupljaju, što bi omogućilo da BiH izvješćuje sukladno preuzetim obvezama.

Usvojeni su Prioriteti za razvoj visokog obrazovanja u BiH za razdoblje 2016-2026 godina. Realizacijom utvrđenih prioriteta, grupiranih u sedam ključnih područja (dobro upravljanje i menadžment, resursi, povezanost tržišta rada i visokog obrazovanja, standardi kvalifikacija, studentsko iskustvo, internacionalizacija i statistika), doprinijeti će se daljem usklađivanju visokog obrazovanja u BiH sa politikama, ciljevima i prioritetima Europskog prostora visokog obrazovanja.

Izrađena je „Platforma za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u BiH za razdoblje 2017-2022“, koja će nakon okončanja postupka pribavljanja neophodnih mišljenja biti dostavljena Vijeću ministara BiH na usvajanje.

Započet je proces razvoja kvalifikacijskog okvira na razini osnovnog i općeg srednjeg obrazovanja, uspostavljanja modela eksterne mature i izrada preporuka za unaprijeđenje inicijalnog obrazovanja na nastavničkim fakultetima i stalnog usavršavanja nastavnika, a sve u cilju modernizacije procesa obrazovanja.

Od 2016. godine BiH, na poziv EU, kao punopravna članica sudjeluje u radu Savjetodavne skupine Europskog kvalifikacijskog okvira. Članstvo u Savjetodavnoj skupini znači i formalnu obvezu BiH da u procesu europskih integracija u oblasti obrazovanja i obuke pripremi tzv. *Referencing report* tj. Izvješće o povezivanju Kvalifikacijskog okvira u BiH sa Europskim kvalifikacijskim okvirom (EKO) i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA). Ministarstvo civilnih poslova je krajem 2016. godine započelo aktivnosti na pripremi Izvješća.

U ožujku 2016. godine pristupilo se daljoj izradi i provedbi kvalifikacijskog okvira u oblasti strukovnog obrazovanja odraslih, sa posebnim naglaskom na sustavni pristup osiguranja kvalitete u strukovnom obrazovanju i mehanizmima financiranja u strukovnom obrazovanju i obuci, te izradi modela za priznavanje neformalnog i informalnog učenja.

Tijekom 2016. godine provodili su se prioriteti zacrtani u Strategiji poduzetničkog učenja u BiH 2012-2015. Prioriteti su usklađeni sa zahtjevima EU Zakona o malom biznisu, a Dimenzija 1 odnosi se na poduzetničko učenje (integracija poduzetničkih kompetencija na razini ISCED2 i ISCED 3 i kreiranje partnerstva na državnoj, lokalnoj i na razini škola, te promocija poduzetničkog učenja kroz medijske kampanje). U cilju unapređenja politika partnerstva inicirana je izrada Memoranduma o suradnji između Ministarstva civilnih poslova i Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, kako bi se uspostavio model izvješćivanja u sklopu EU zakona o malom biznisu. Izrađena je Informacija o provedbi Strategije poduzetničkog učenja u obrazovnim sustavima u BiH 2012-2015 s Akcijskim planom i usvojena na Vijeću ministara BiH u listopadu 2016. godine.

Mješovite srednje škole opremljene su neophodnom računarskom opremom i udžbenicima, obučen je nastavni kadar, izrađen je prijedlog zajedničke jezgre iz informatike, te uspostavljena mreža za razmjenu informacija između svih sudionika, čime se nastoji doprinijeti povećanju ukupne kvalitete i standardizaciji informatičkog obrazovanja u BiH.

U 2016. godini nastavljen je proces izrade Strateškog planskog dokumenta za BiH u oblasti obrazovanja, zapošljavanja i socijalne politike, kojim će se između ostalog, kroz fokusiranje zapošljavanja tzv. ranjivih skupina stanovništva, projicirati i aktivnosti vezane za jačanje socijalne inkluzije.

Napredak u provedbi reformi u sektoru zdravstva u BiH u 2016. godini postignut je u oblasti nadzora nad zaraznim i nezaraznim bolestima, mentalnog zdravlja, sestrinstva i dr.

Radna skupina za usklađivanje domaćeg zakonodavstva iz oblasti kemikalija i biocida sa propisima Europske unije, koju je imenovao ministar civilnih poslova, pripremila je aplikacije za pet ekspertnih misija TAIEX-a. Misije su relizirane u razdoblju svibanj-rujan 2016. godine. Eksperti su pregledali postojeću legislativu o biocidima i kemikalijama u BiH i dali preporuke sa stanovišta njihove usklađenosti sa uredbama 1907/2006, 1272/2008, 528/2012 koje su uključene u završno izvješće.

Pokrenute su aktivnosti na pripremi tri aplikacije ta TAIEX radionice na temu kontrole duvana u BiH. Radionice će biti fokusirane na pitanja prezentacija Direktive 2014/40/EU koja regulira proizvodnju, predstavljanje i prodaju duvanskih proizvoda, standarde u pogledu sigurnosti i kvalitete elektroničkih cigareta koje sadrže nikotin i duvan za vodenu lulu, i sustavi praćenje i kretanja i ilegalna trgovina duvanskim proizvodima.

U tijeku 2016. godine razvijena je i izrađena Zajednička jezgra nastavnih planova i programa (ZJNPP) za umjetničko područje, te unutar ZJNPP za prirodoslovlje i izradu ZJNPP za fiziku, ZJNPP za kemiju, ZJNPP za biologiju, ZJNPP za zemljopis definirane na ishodima učenja koja podržava moderni pristup procesa podučavanja i učenja utemeljen na razvoju znanja, vještina i stavova s uključenim ključnim kompetencijama važnim za funkcioniranje u 21. stoljeću.

Provedeno je istraživanje “Analiza potreba odgojitelja za stručnim usavršavanjem i profesionalnim razvojem”, koje je za cilj imalo identificirati listu prioriteta za reformu kontinuiranog profesionalnog razvoja odgojitelja sukladno kompetencijama koje su definirane Standardima kvalitete rada odgojitelja, pedagoga i ravnatelja u predškolskom odgoju i obrazovanju (APOSO 2011).

Tijekom 2016. godine, broj registriranih korisnika iz BiH na *eTwinning* portalu se udvostručio. Koncem 2016. godine broj registriranih iz BiH bio je 561. Dodijeljeno je 14 Državnih oznaka kvalitete i 13 Europskih oznaka kvalitete za *eTwinning* projekte čiji su utemeljitelji bili nastavnici iz BiH. Jedan projekt je nominiran za Europsku nagradu. Program se odnosi na provedbu Europske agende za obrazovne odraslih, promotivnog je karaktera. Rad se odnosi na sektor obrazovanja, obrazovanja odraslih i cjeloživotno učenje. Stvorena je suradnička mreža s ključnim akterima sa svih razina vlasti koji su uključeni u obrazovanje odraslih.

Agencija za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje je od 2016. godine uključena i u međunarodnu studiju procjene učeničkih postignuća PISA 2018, koja ima naglasak na čitalačkoj pismenosti, matematičkoj pismenosti i pismenosti iz prirodnih znanosti.

Agencija za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvalitete BiH je u siječnju 2016. godine predala aplikaciju za punopravno članstvo u Europskoj asocijaciji za osiguranje kvalitete (ENQA).

Postignut je napredak kad je u pitanju osiguranje kvalitete u visokom obrazovanju u BiH, odnosno, u provedbi procesa akreditacije visokoškolskih ustanova (VSU). Od ukupno 46 licenciranih visokoškolskih ustanova u BiH koje izvode nastavu, u Državni registar akreditiranih visokoškolskih ustanova u BiH je do 31.12.2016. upisano 26 ustanova.

Vlada Federacije BiH je u rujnu 2016. godine utvrdila i uputila Parlamentu FBiH Prijedlog zakona o mirovinskom i invalidskom osiguranju, čiji je tekst utemeljen na Strategiji reforme mirovinskog sustava u Federaciji BiH, koju je usvojio Parlament Federacije BiH.

U podsektorima socijalne zaštite i socijalne uključenosti nije zabilježen značajan napredak.

U podsektoru Tržišta rada i zapošljavanja postignut je napredak u smislu usvajanja Zakona o radu koji predstavlja glavni dio reforme radnog zakonodavstva, a što je upotpunjeno donošenjem podzakonskih propisa koji ga prate.

Iako su novi Zakoni o radu u RS i FBiH usvojeni, nezaposlenost i dalje ostaje strukturno pitanje.

Pripremljen je Prijedlog zakona o hraniteljstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine koji je Vlada Federacije BiH uputila u parlamentarnu proceduru.

U tijeku je osnivanje interresornog i intersektorskog Koordinacijskog tijela Vlade Federacije BiH koje će biti zaduženo za praćenje, usmjeravanje i izvješćivanje o realizaciji aktivnosti Strategije za unapređenje prava i položaja lica s invaliditetom u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Ulaganja DCF članica u 2016. godini

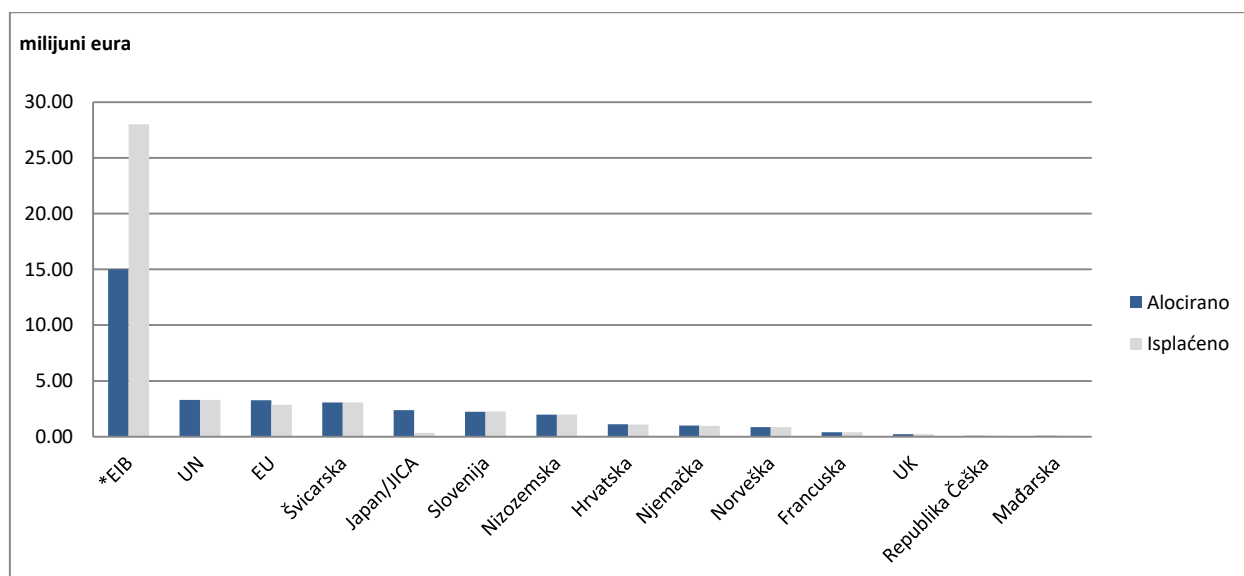
Članice DCF aktivne u sektoru Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike u 2016. godini su EIB, UN, EU, Švicarska, Japan/JICA, Slovenija, Nizozemska, Hrvatska, Njemačka, Norveška, Francuska, UK, Republika Češka, Mađarska.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2016. godini iznose €34.97 milijuna, od čega €19.97 milijuna granta a €15.00 milijuna zajma, od zajmodavca Europske investicijske banke.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2016.godini iznose €45.49 milijuna, od čega €17.49 milijuna granta i €28.00 milijuna u zajma, od zajmodavca Europske investicijske banke.

U grafikonu 7.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja, kao i alocirana i isplaćena sredstva zajma Europske investicijske banke. Donatori koji su u 2016. godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos grant sredstava su UN, EU, Švicarska, Japan/JICA, Slovenija i Nizozemska.

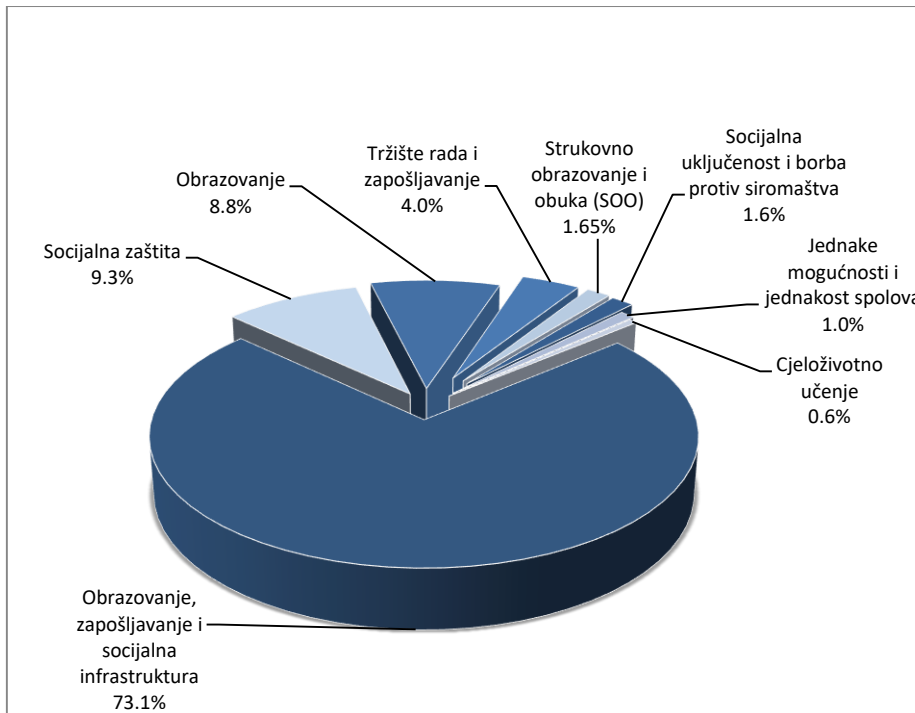
Grafikon 7.1. Alocirana i isplaćena sredstva po donatorima/zajmodavcu u 2016. godini

*Napomena: EIB zajam

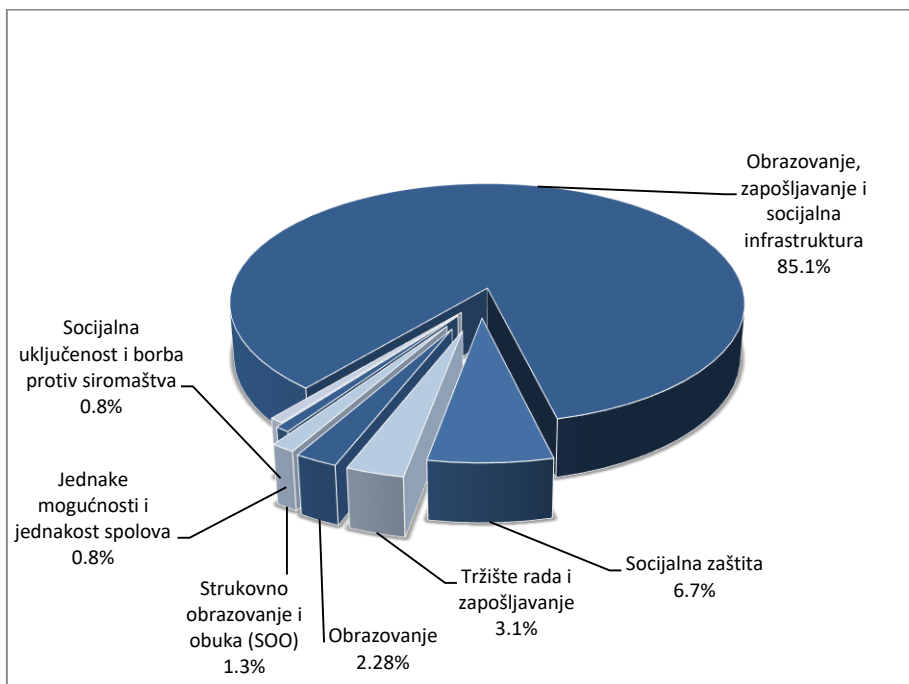
Sektor Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike sastoji se od 9 podsektora. U grafikonu 7.2. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2016. godini, u podsektor Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura alocirano je 73%. U podsektore Socijalna zaštita i Obrazovanje alocirano je po 9%. Podsektor Socijalni dijalog nije imao financiranja, te nije prikazan u grafikonu.

Grafikon 7.2. Ukupno alocirano po podsektorima u 2016. godini

Grafikon 7.3. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih sredstava u 2016. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2016. godini, najveća isplata je zabilježena u podsektoru Obrazovanje, zapošljavanje i socijalna infrastruktura 85%. Podsektori koji nisu imali financiranja, nisu prikazani u grafikonu.

Grafikon 7.3. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2016. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2016 godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Bolnice u RS	EIB	115.00
Povećanje univerzalnog pristupa za najrizičnije populacije u BiH	UN	21.50
Jačanje DOTS Strategije i unapređenje Nacionalnog programa borbe protiv tuberkuloze, uključujući multirezistentnu tuberkulozu i kontrolu infekcije u BiH	UN	12.88
Vještine za radna mjesta	Švicarska	5.71
Potpora za obrazovanje odraslih	Njemačka	4.40
Projekt zapošljavanja mladih (YEP)	Švicarska	4.35
Projekt <i>Market Makers</i>	Švicarska	4.29
Program zapošljavanja mladih (YEP)	Švicarska	4.10
Projekt za izgradnju povjerenja kroz tjelesni odgoj	Japan/JICA	2.04
Nastali studentski troškovi	Slovenija	2.03

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti, kao i sukladno preporukama Europske komisije navedenim u Izvešću o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu, sumirane su aktivnosti za naredno razdoblje:

- izraditi i usvojiti strateški dokument u oblasti socijalne zaštite i socijalne inkluzije u BiH, kojim bi se definirali prioriteta za razvitak socijalne zaštite i inkluzije u BiH, zajedničkih razvojnih ciljeva sa pripadajućim indikatorima, te okvir koordinacije i izvješćivanja u ovoj oblasti;
- modernizirati zakone o zdravstvu i zaštiti i uskladiti ih između entiteta;
- nastaviti aktivnosti akreditacije studijskih programa i nastavak akreditacije visokoškolskih ustanova u BiH;
- izraditi preporuke o priznavanju inozemnih visokoškolskih kvalifikacija u svrhu pristupa tržištu rada, obzirom da najveći broj inozemnih visokoškolskih kvalifikacija dolazi iz zemalja nastalih raspadom bivše SFRJ i država Zapadnog Balkana, bilo bi neophodno podržati osnivanje i rad Regionalne mreže ENIC centara ovih država, kao i nastavak suradnje putem održavanja stalnih sastanaka, konferencija i sl.;
- nastaviti aktivnosti na provedbi kvalifikacijskog okvira u BiH za razdoblje 2014-2020, koje je od prioritetnog značaja u oblasti obrazovanja u BiH;
- izraditi *Referencing report*, tj. izvješće o povezivanju Kvalifikacijskog okvira u BiH sa Europskim kvalifikacijskim okvirom (EKO) i Kvalifikacijskim okvirom Europskog prostora visokog obrazovanja (QF-EHEA);
- uraditi reviziju standarda kvalitete rada u predškolskom odgoju i obrazovanju u BiH definiranih 2011. godine;
- izraditi standarde kvalitete rada za stručne suradnike u predškolskim ustanovama;

- donijeti sustavna rješenja za unapređenje sustava obrazovanja odraslih i cjeloživotno učenje i razvijati svijest o potrebi cjeloživotnog učenja;
- podići funkcionalnu pismenost odraslog stanovništva i promicati potrebu za usvajanjem temeljnih vještina pismenosti u jeziku, pismenosti u matematičkoj i digitalnoj oblasti;
- revidirati "Strategiju učenja o poduzetništvu u obrazovnim sustavima u BiH za razdoblje 2012-2015 godine";
- izraditi Vodič o pravima lica s invaliditetom u odgovarajućim formatima prilagođene prema skupinama lica s invaliditetom;
- izraditi nove reformske propise u oblasti socijalne i dječije zaštite.

Članice DCF aktivne u sektoru u 2016. godini	Svjetska banka, UN, Republika Češka, Nizozemska, Njemačka, EU, Mađarska
Ostale ključne međunarodne organizacije	Međunarodni fond za poljoprivredni razvitak; OPEC fond za međunarodni razvitak/OFID; Europska agencija za sigurnost hrane; Europski centar za sprečavanje i kontrolu bolesti.
Ključni partneri među institucijama vlasti	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH; Ured za veterinarstvo BiH; Uprava BiH za zaštitu zdravlja bilja; Agencija za sigurnost hrane BiH; Direkcija za europske integracije; Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva; Ministarstvo poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede RS.
Ukupno alocirana/ isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2016. godini	Ukupno alocirano €7.13 milijuna, od čega €5.07 milijuna granta i €2.06 milijuna zajma. Ukupno isplaćeno €7.46 milijuna, od čega €5.40 milijuna granta i €2.06 milijuna zajma. Od ukupne ODA-e u 2016. godini, za sektor je alocirano 1%, a isplaćeno 2%.
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2016. godini	Zakon o komasaciji FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.57/16</i>); Zakon o poljoprivrednoj organskoj proizvodnji u FBiH (<i>Sl.novine FBiH br.72/16</i>); Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o sjemenu poljoprivrednog bilja u RS (<i>Sl.gl.RS br.110/16</i>); Zakon o izmjenama Zakona o šumama Brčko distrikta BiH (<i>Sl.gl.BDBiH br.26/16</i>). Strategija razvitka drvnog sektora u FBiH za razdoblje 2016 – 2026 godina Ranije usvojeni zakonski okvir i strategije dostupni na www.donormapping.ba
Koordinacija sa i između donatora	U sektoru nema formalnog vida koordinacije. U primjeni je neformalna <i>ad hoc</i> koordinacija vezana za projekte, te sastanci koje donatori organiziraju između sebe. Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Pregled aktivnosti u 2016. godini

Sektor poljoprivrede i ruralnog razvitka predstavljen u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor poljoprivrede i ruralnog razvitka sastoji se od pet podsektora:

- Ruralni razvitak,
- Kapacitet za Zajedničku poljoprivrednu politiku (CAP),
- Sigurnost hrane, veterinarske i fitosanitarne politike,
- Ribarstvo i
- Šumarstvo.

U Sektoru poljoprivrede i ruralnog razvitka postignut je određeni napredak. Donesen je veliki broj podzakonskih akata u oblasti poljoprivredne politike, politike ruralnog razvitka, sigurnosti hrane, veterinarstva i fitosanitarne politike.

Određeni napredak je postignut u prepoznatljivosti proizvoda i poboljšavanju kvalitete života svih građana a posebice onih na ruralnim područjima.

Također, napredak je postignut u povećanju svijesti nadležnih organa o potrebi rješavanja problematike u oblasti animalnih nusproizvoda i animalnog otpada.

Vijeće ministara BiH je u rujnu 2016. godine donijelo pravilnike o izmjenama i dopunama Pravilnika o mikrobiološkim kriterijima za hranu, izmjenama i dopunama Pravilnika o tržišnim standardima za maslinovo ulje i izmjenama i dopunama Pravilnika o maksimalno dozvoljenim količinama za određene kontaminante u hrani, koji nose oznaku „E“, kojima se uređuje sigurnost i unapređuje kvaliteta hrane i vrši njihovo usklađivanje s legislativom EU u ovoj oblasti.

Uvedene su nove dijagnostičke metode za detekciju bolesti kvrgave kože, nabavljeni su dijagnostički kitovi, pripremljeni višegodišnji planovi kontrole za pojedine bolesti. Unaprijeđena je kontrola i prevencija zdravlja životinja kroz jačanje kapaciteta veterinarskih dijagnostičkih laboratorija.

Izrađene su strategije za kontrolu bruceloze kod malih preživara i bjesnila.

Fitosanitarni zakonski okvir unaprijeđen je prema EU *acquis*-u i kapaciteti fitosanitarnih usluga (inspektorata, instituta, ministarstava), kao i onih tvrtki koje se bave zdravljem sjemena i biljaka su nadalje unaprijeđeni, posebice u području zdravlja bilja, zaštite bilja, sjemena i sadnica.

Osiguran je *software* za uspostavu FITO-GIS sustava i održana obuka službenika za unos podataka i njegovo korištenje.

Sukladno Srednjoročnoj strategiji razvitka poljoprivrednog sektora u Federaciji BiH za razdoblje 2015-2019 godina, a u odnosu sa dosadašnji način plaćanja poticaja po litru, djelomice se prešlo na plaćanje poticaja po grlu.

Regionalno su usklađeni standardi za označavanje i kontrolu prehrambenih proizvoda koji nisu genetički modificirani za zemlje Dunavske regije. Standardi su službeno uručeni ministru vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u ožujku 2016. godine, a u tijeku godine postignut je dogovor na političkoj razini da se uvedu standardi u formi nacionalnih smjernica u BiH.

U Republici Srpskoj je u pravilnik za poticaje uključena posebna linija za poticanje proizvođača dunavske soje u 2015. i 2016. godini. Uspostavljen je regionalni istraživački projekt između

poljoprivrednih instituta Banja Luka iz BiH, Novi Sad iz Srbije, Osijek iz Hrvatske i Boku-sveučilišta iz Austrije, s ciljem povećanja kapaciteta uzgoja sojinog zrna kako bi se prevladali negativni učinci klimatskih promjena u uzgoju soje. Projekt je proveden 2016. godine, a rezultati su objavljeni i preneseni na službe BiH i Srbije.

Šume u BiH su među najočuvanijim u Europi i one su jedan od najznačajnijih resursa zemlje.

Usljed nedostataka pravnog okvira za oblast šumarstva na razini Federacije BiH, nisu se mogle poduzimati aktivnosti na provedbi reformi u ovom podsektoru.

Ulaganja DCF članica u 2016. godini

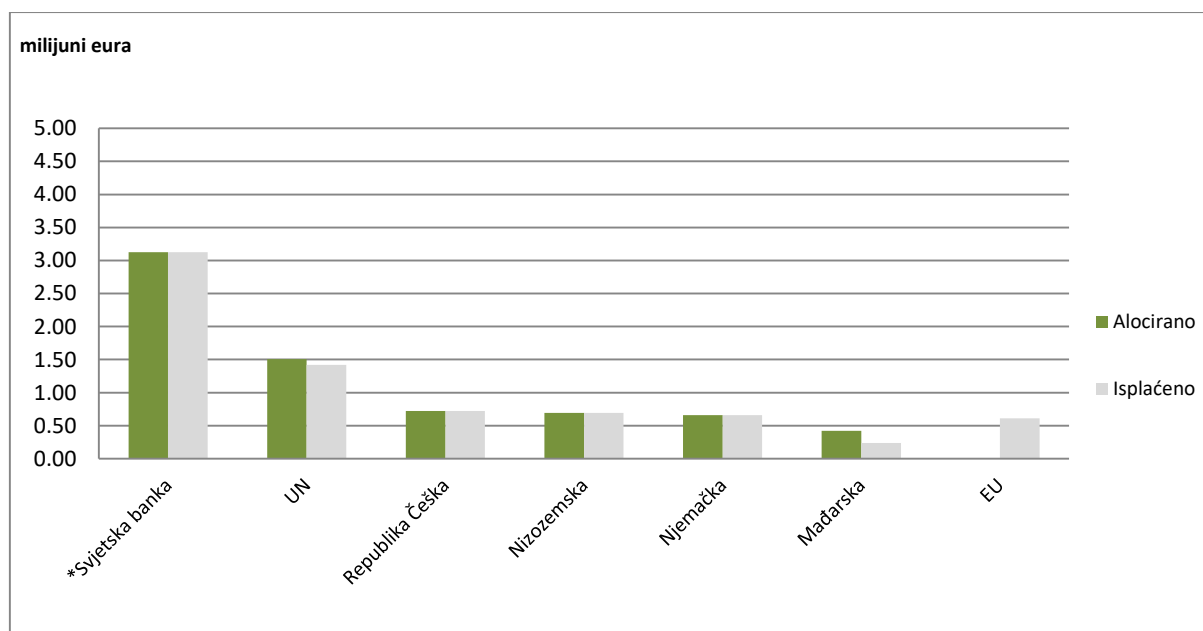
Članice DCF aktivne u sektoru Poljoprivrede i ruralnog razvitka u 2016. godini su Svjetska banka, UN, Republika Češka, Nizozemska, Njemačka, EU i Mađarska.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2016. godini iznose €7.13 milijuna, od čega €5.07 milijuna granta i €2.06 milijuna zajma, od zajmodavca Svjetske banke.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2016. godini iznose €7.46 milijuna, od čega €5.40 milijuna granta i €2.06 milijuna zajma.

U grafikonu 8.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja, kao i alocirana i isplaćena sredstva zajma Svjetske banke. Donatori koji su u 2016. godini alocirali odnosno isplatili sredstva su UN, Republika Češka, Nizozemska, Njemačka, EU i Mađarska.

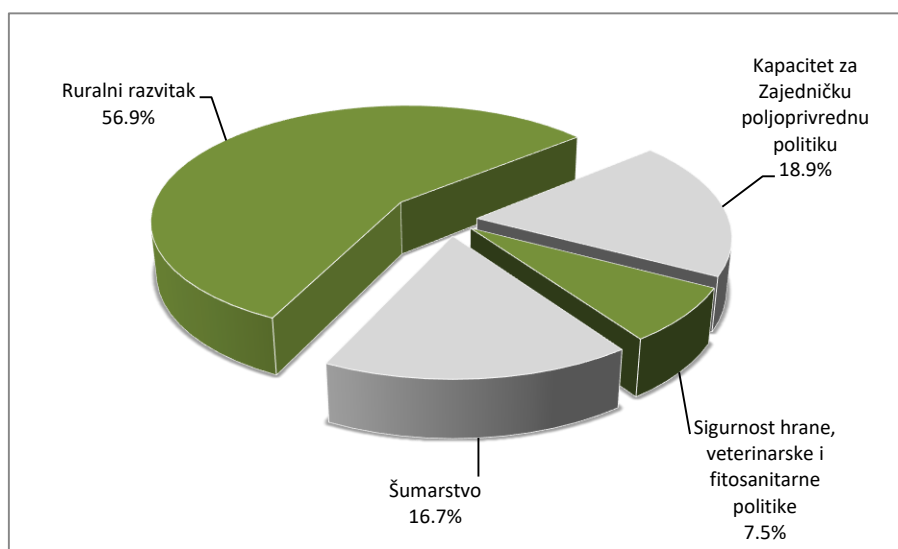
Grafikon 8.1. Alocirana i isplaćena sredstva po donatorima/zajmodavcu u 2016. godini

*Napomena: Svjetska banka - Zbirno prikazan zajam i grant za alocirana i isplaćena sredstva (zajam €2.06 milijuna i grant €1.06 milijuna)

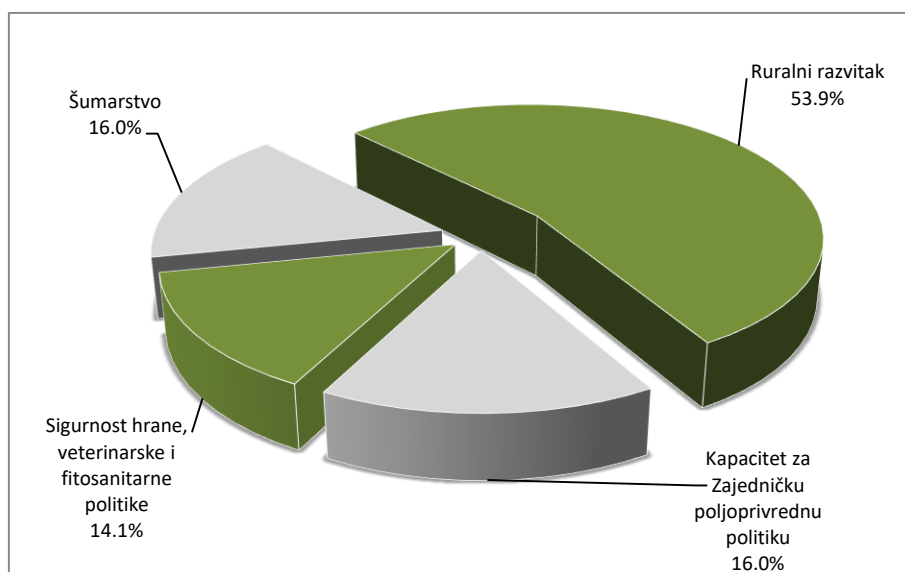
Sektor Poljoprivreda i ruralni razvitak sastoji se od 5 podsektora. U grafikonu 8.2. prikazana je struktura ukupno alociranih sredstava po podsektorima. Od ukupno alociranih sredstava u 2016.godini, najviše je alocirano u u podsektor Ruralni razvitak 57%. U podsektor Kapacitet za zajedničku poljoprivrednu politiku alocirano je 19%, a u podsektor Šumarstvo 17%. Podsektor Ribarstvo nije imao financiranja, te nije prikazan u grafikonu.

Grafikon 8.2. Ukupno alocirano po podsektorima u 2016. godini

Grafikon 8.3. prikazuje strukturu ukupno isplaćenih sredstava u 2016. godini po podsektorima. Od ukupno isplaćenih sredstava u 2016.godini, najveća isplata je zabilježena u podsektoru Ruralni razvitak 54%. U ostala tri podsektora isplaćeno je 46%. Podsektor Ribarstvo nije imao financiranja, te nije prikazan u grafikonu.

Grafikon 8.3. Ukupno isplaćeno po podsektorima u 2016. godini

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2016 godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Projekt razvitka sustava navodnjavanja	Svjetska banka	28.62
Projekt poljoprivrede i ruralnog razvitka	Svjetska banka, Švedska/Sida	19.42
Projekt lokalnog integriranog razvitka	UN, EU	7.39
Regionalni projekt ekonomske obnove Srebrenice (SRRP) IV	Nizozemska, UN	7.00
Globalni okolišni fond (GEF) - Održivo upravljanje šumama i krajolikom	Svjetska banka	4.01
Nabava i distribucija mamaca sa cjepivom protiv bjesnoće za akcije cijepjenja u jesen 2014., 2015. i u proljeće 2016. godine u Bosni i Hercegovini	EU	1.29
Projekt 'Genetski nemodificirana kvalitetna soja iz Dunavske regije'	Njemačka	1.13
Razvitak ekološke sječe i upravljanja šumama u BiH	Republika Češka	0.74
Razvitak sustava za uzgoj goveda u BiH	Republika Češka	0.72
Tehnička pomoć u koordinaciji programa kontrole i iskorjenjivanja bolesti životinja u BiH	EU	0.59

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Foruma za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Buduće aktivnosti

Na temelju odgovora institucija BiH sa svih razina vlasti, kao sukladno preporukama Europske komisije navedenim u Izvješću o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu, sumirane su aktivnosti za naredno razdoblje:

- nastaviti kontrolu bruceloze kod malih preživara, kontrolu bolesti kvrgave kože i kontrolu klasične svinjske kuge kroz prestanak cijepjenja, te kontrolu bruceloze kod goveda i bjesnila kod divljih životinja;
- uspostaviti baze za označavanje i kontrolu kretanja životinja u BiH, a naročito malih preživara i svinja;
- poduzeti mjere za donošenje Zakona o šumama na razini Federacije BiH;
- definirati dugoročnu politiku i strategiju razvitka šumarstva i lovstva Federacije BiH;
- pripremiti master planove modela šumskih puteva i usvojiti smjernice rehabilitacije puteva kako bi se smanjili okolišni i socijalni utjecaji;
- Izraditi novi Zakon o poljoprivredi i Zakon o novčanim potporama u poljoprivredi i ruralnom razvitku;
- Izraditi *software* za vođenje Vinogradarskog i vinarskog registra;

- Izraditi novu Vinogradarsku rejonizaciju BiH/FBiH;
- Izraditi i usvojiti cijelodržavni strateški plan za ruralni razvitak i dogovoriti uspostavu nacionalne strukture za dobijanje pretpristupne pomoći u sektoru poljoprivrede kroz Instrument za pretpristupnu pomoć za ruralni razvitak;
- dodatno uskladiti svoje sustave službenih veterinarskih i fitosanitarnih kontrola sa europskim standardima;
- dodatno nadograditi svoje administrativne kapacitete, naročito inspeksijske službe i laboratorije.

Članice DCF-a aktivne u sektoru u 2016. godini	EBRD
Ostale ključne međunarodne organizacije	Vijeće za regionalnu suradnju; Energetska zajednica jugoistočne Europe; Transportni opservatorij jugoistočne Europe; Srednjoeuropski ugovor o slobodnoj trgovini.
Ključni partneri među institucijama vlasti	VM BiH; Vlada FBiH; Vlada RS; Vlada BD BiH; Institucije, agencije, direkcije na svim razinama vlasti u BiH, sukladno njihovim sektorskim nadležnostima.
Ukupno alocirana / isplaćena sredstva DCF članica za potrebe sektora u 2016. g.	Ukupno alocirano €0.30 milijuna zajma Ukupno isplaćeno €0.20 milijuna zajma
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2016. godini	---
Koordinacija sa i između donatora	<p>Ne postoji jedinstveni mehanizam za koordinaciju donatora.</p> <p>Za regionalna ulaganja, koordinacija donatora odvija se u kontekstu Investicijskog okvira za Zapadni Balkan (WBIF) i djelomično Nacionalnog investicijskog odbora (NIC).</p> <p>Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.</p>

Pregled aktivnosti u 2016. godini

Sektor regionalne i teritorijalne suradnje u ovom Izvješću temelji se na metodologiji sektorskog izvješćivanja definiranoj u IPA II regulativi, za razdoblje 2014 – 2020.

Sektor regionalne i teritorijalne suradnje sastoji se od četiri podsektora:

- Horizontalna potpora politici i reformi sektora,
- Regionalna struktura i mreža,
- Regionalna investicijska potpora i
- Teritorijalna suradnja.

Regionalna suradnja je još jedan ključni element ekonomskog razvitka Zapadnog Balkana budući da unapređuje povezanost između naroda, povećava broj prekograničnih i višedržavnih inicijativa kao i zajedničkih investicija. U kontekstu postojeće ekonomske situacije, regionalna suradnja predstavlja jedan jedini način za suočavanje sa zajedničkim izazovima.

Regionalna suradnja i dobrosusjedski odnosi čine suštinski dio procesa približavanja Bosne i Hercegovine Europskoj uniji. BiH je nastavila aktivno sudjelovati u regionalnim inicijativama poput Procesu suradnje u jugoistočnoj Europi (SEECp), Vijeća za regionalnu suradnju (RCC), CEFTA-e i inicijative Zapadnobalkanske šestorke. U studenom, BiH je uspješno zaključila svoje prvo šestomjesečno predsjedavanje Odborom ministara Vijeća Europe. U siječnju je BiH preuzela predsjedavanje Srednje-europskom inicijativom.

Zamahom postignutim kroz Berlinski proces i inicijativu Zapadnobalkanske šestorke, posebice u pogledu Agende povezivanja EU, nastavljena je potpora povećanju obima regionalne suradnje.

U sklopu Berlinske inicijative, u Parizu je održan treći Samit lidera Zapadnog Balkana. Sastanak na vrhu u Parizu bio je prigoda da se iznova potvrdi europska perspektiva zemalja Zapadnog Balkana i podupre regionalna suradnja zahvaljujući dobrosusjedskim odnosima, napretku u rješavanju bilateralnih pitanja, povezanosti po pitanju prometa i energije, razmjene mladih. Na plenarnoj sjednici razgovaralo se o europskoj perspektivi regije i suradnji u domeni migracija, sigurnosti i borbe protiv terorizma. Na Samitu je potpisan Sporazum o osnivanju Regionalnog ureda za suradnju mladih (RYCO). Ured će imati zadaću podupirati aktivnosti usmjerene na promidžbu pomirenja naroda kao i programe sjećanja, različitosti, međukulturnih razmjena, regionalne mobilnosti, građanskog sudjelovanja i promicanja demokratskih vrijednosti. Ured će se osloniti na iskustvo Francusko-njemačkog ureda za mlade (OFAJ), utemeljenog 1963. godine na inicijativu Charlesa de Gaullea i Konrada Adenauera.

Prethodni sastanci na vrhu doveli su do napretka u oblastima kao što su suradnja i povezanost mladih, te transporta i energije. Sudionici su također zaključili kako je dinamika uspostavljena ovim sastancima, kao i različitim sastancima održanim u sklopu procesa Brdo-Brijuni, značajno unaprijedila suradnju i dobrosusjedске odnose u regiji.

Važan element ovog procesa je jasna usmjerenost na ograničen broj konkretnih pitanja vezanih za jaču povezanost u oblasti prometa, energije i kontakata među građanima zemalja u regiji. Cilj samita u Parizu je osigurati bolju koherentnost s različitim regionalnim inicijativama unapređenjem regionalne suradnje u svjetlu europske perspektive regije, osobito procesa Brdo-Brijuni.

2016. godina bila je posebno dinamična u pogledu regionalne suradnje jer je BiH predsjedavala Srednjeeuropskom inicijativom (SEI) i bila domaćin Samita lidera procesa Brdo - Brijuni, 28. - 29. svibnja 2016. godine u Sarajevu. Glavne teme samita CEI bile su europske integracije glede izazova s

kojima se trenutačno suočava Europa, a to su migracije i ekstremizam, te infrastrukturna povezanost kao temelj budućeg ekonomskog razvitka i suradnje zemalja Zapadnog Balkana i razvijenijeg dijela Europe. Povodom okončanja predsjedavanja Bosne i Hercegovine SEI-jem, predsjedatelj Vijeća ministara BiH bio je domaćin Samita predstavnika vlada 18 zemalja Srednjeeuropske inicijative kojem su nazočile delegacije Albanije, Austrije, Bjelorusije, Bugarske, Crne Gore, Češke, Hrvatske, Italije, Mađarske, Makedonije, Moldavije, Poljske, Rumunjske, Slovačke, Slovenije, Srbije i Ukrajine.

Usvojeni su i trenutačno se provode Programi prekogranične suradnje (CBC)

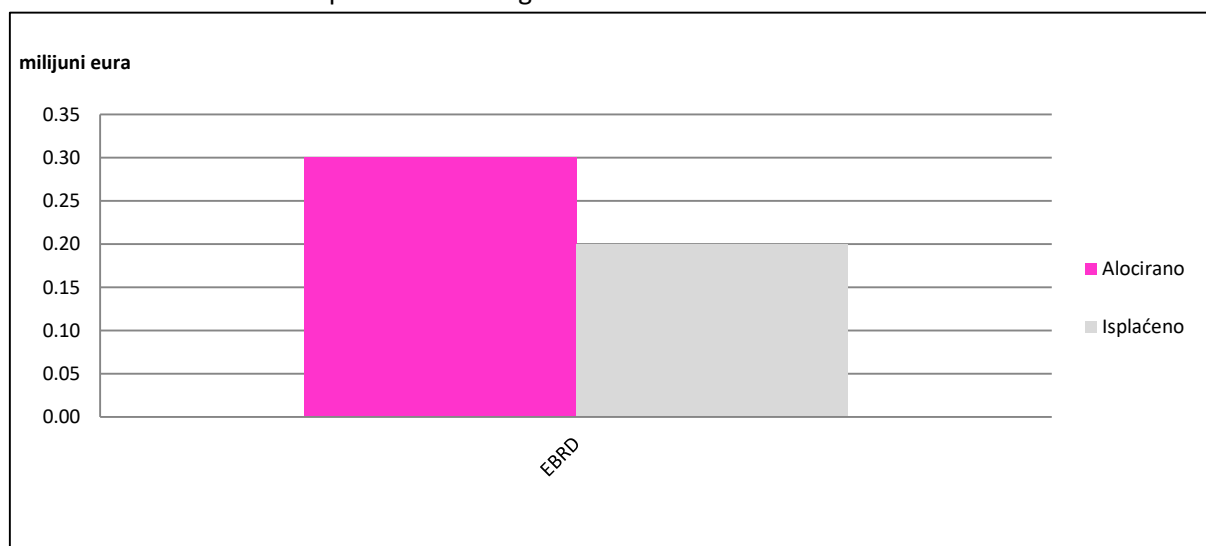
Pored provedbe programa prekogranične suradnje (CBC), za sve zemlje zapadnog Balkana osigurana je sveobuhvatna tehnička pomoć - Prekogranična institucijska izgradnja - CBIB + faza II, s ciljem poboljšanja regionalne koordinacije i usklađivanja pristupa kao i promicanja kulture najbolje prakse i razmjenu iskustava u oblasti prekogranične suradnje među državama (članicama) Svjetske banke. To također podržava neometan prijelaz iz IPA I programa u IPA II u domeni prekogranične suradnje. Stoga su kapaciteti struktura upravljanja programom prekogranične suradnje kao i korisnici grant sredstava iz programa prekogranične suradnje bili unaprijeđeni putem niza stalnih obuka, pribavljanja priručnika i vodiča za osmišljavanje, provedbu i praćenje Programa prekogranične suradnje (CBC).

Ulaganja DCF članica u 2016. godini

Članica DCF aktivna u sektoru Regionalna i teritorijalna suradnja u 2016. godini je EBRD.

Ukupno alocirana sredstva za sektor u 2016. godini iznose €0.30 milijuna, dok ukupno isplaćena sredstva iznose €0.20 milijuna, iz zajma Europske banke za obnovu i razvitak.

Grafikon 9.1. Alocirano i isplaćeno u 2016.godini

Buduće aktivnosti

Regionalna suradnja je ključni uvjet za europsku perspektivu zemalja iz regije u kojoj se još uvijek osjećaju posljedice tragičnih sukoba. Pomirenje je od ključne važnosti za stabilnost regije na putu pridruživanja EU. U tom kontekstu neophodno je nastaviti sa jačanjem regionalne suradnje i dobrosusjedskih odnosa.

Članice DCF aktivne u Sektoru u 2016. godini	Svjetska banka, Švicarska, UN, Njemačka, Nizozemska, EU, Slovenija, Republika Češka i EBRD
Ukupno alocirana/isplaćena sredstva DCF članica za potrebe Sektora u 2016. godini	Ukupno alocirano €46.23milijuna, od čega €11.61 milijuna granta i €34.62 milijuna zajmova Ukupno isplaćeno €45.99 milijuna, od čega €11.07 milijuna granta i €34.92 milijuna zajmova Od ukupne ODA-e u 2016. godini, za sektor je alocirano 8%, a isplaćeno 10%.
Zakonski okvir i strategije usvojene u 2016. godini	Zakonski okvir i strategije usvojene u 2016. godini prikazane su za svaki pojedinačni sektor u sklopu ovog Izvješća.
Koordinacija sa i između donatora	Donatori aktivni u sektoru i institucije BiH sa svih razina vlasti sudjeluju na redovitim sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF sastanci) kojim rukovodi Ministarstvo financija u trezora BiH /Sektor za koordinaciju međunarodne ekonomske pomoći.

Ulaganja DCF članica u 2016. godini

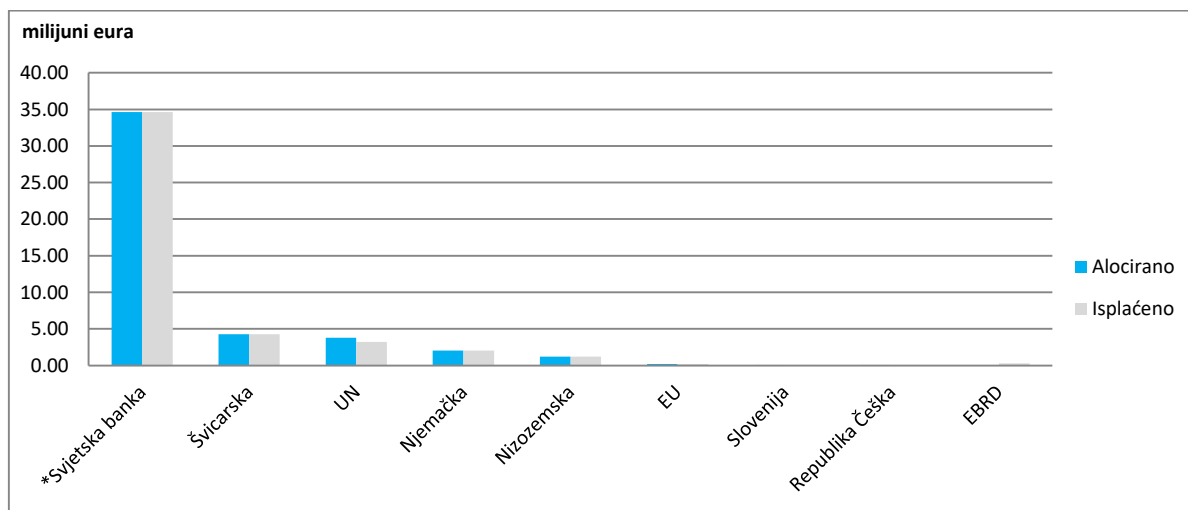
Članice DCF aktivne u Međusobno povezanim sektorima u 2016. godini su Svjetska banka, Švicarska, UN, Njemačka, Nizozemska, EU, Slovenija, Republika Češka i EBRD.

Ukupno alocirana sredstva DCF članica za sektor u 2016. godini iznose €46.23 milijuna, od čega je €11.61 milijuna granta i €34.62 milijuna zajma, od zajmodavca Svjetske banke.

Ukupno isplaćena sredstva za sektor u 2016.godini iznose €45.99 milijuna, od čega je €11.07 milijuna granta i €34.92 milijuna zajma, od zajmodavca Svjetske banke.

U grafikonu 9.1. prikazana su alocirana i isplaćena grant sredstva od strane donatora sukladno visini ulaganja, kao i alocirana i isplaćena sredstva zajma Svjetske banke. Donatori koji su u 2016.godini alocirali odnosno isplatili najveći iznos grant sredstava su Švicarska, UN i Njemačka.

Grafikon 9.1. Alocirana i isplaćena sredstva po donatorima/zajmodavcu u 2016.godini

*Zajam Svjetske banke

Deset najvećih projekata u sektoru koji su imali alokaciju ili isplatu u 2016 godini, navedeni su u narednoj tablici:

NAZIV PROJEKTA	Donator/Zajmodavac	Ukupna vrijednost projekta (milijuni eura)
Projekt hitnog oporavka od poplava	Svjetska banka	71.56
Projekt registracije nekretnina	Svjetska banka	24.60
Poplave- Projekt zaštite od poplava rijeke Drine	Svjetska banka	17.17
Projekt smanjenja čimbenika rizika za zdravlje u BiH	Švicarska	5.95
Projekt mentalnog zdravlja u Bosni i Hercegovini, Faza 2	Švicarska	5.13
Izrada i unapređenje suvremenih i održivih strategija javnog zdravstva, kapaciteta i usluga za poboljšanje zdravlja pučanstva u Bosni i Hercegovini	Švicarska	4.46
Projekt jačanja sestrinstva u BiH	Švicarska	4.46
Platforma MSP zapadnog Balkana: ENEF	EBRD	4.20
Projekt razvitka i suradnje regije Birač	Nizozemska, UN	2.21
Projekt uklanjanje mina i pomoć žrtvama	Njemačka	2.06

Svi projekti dostupni su u bazi podataka Forum za koordinaciju donatora, putem sljedećeg linka:

<http://dmd.donormapping.ba/dmd/faces/dmdPublicStart>

Hrvatska

Republika Češka

Francuska

Njemačka

Mađarska

Japan/ Japanska međunarodna agencija za suradnju (JICA)

Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske

Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške

Slovenija

Švedska/ Švedska međunarodna agencija za razvojnu suradnju (Sida)

Švicarska

Sjedinjene Američke Države/Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID)

Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD)

Europska unija (EU)

Europska investicijska banka (EIB)

Ujedinjeni narodi (UN)

Svjetska banka

Međunarodna financijska korporacija u Bosni i Hercegovini (IFC)

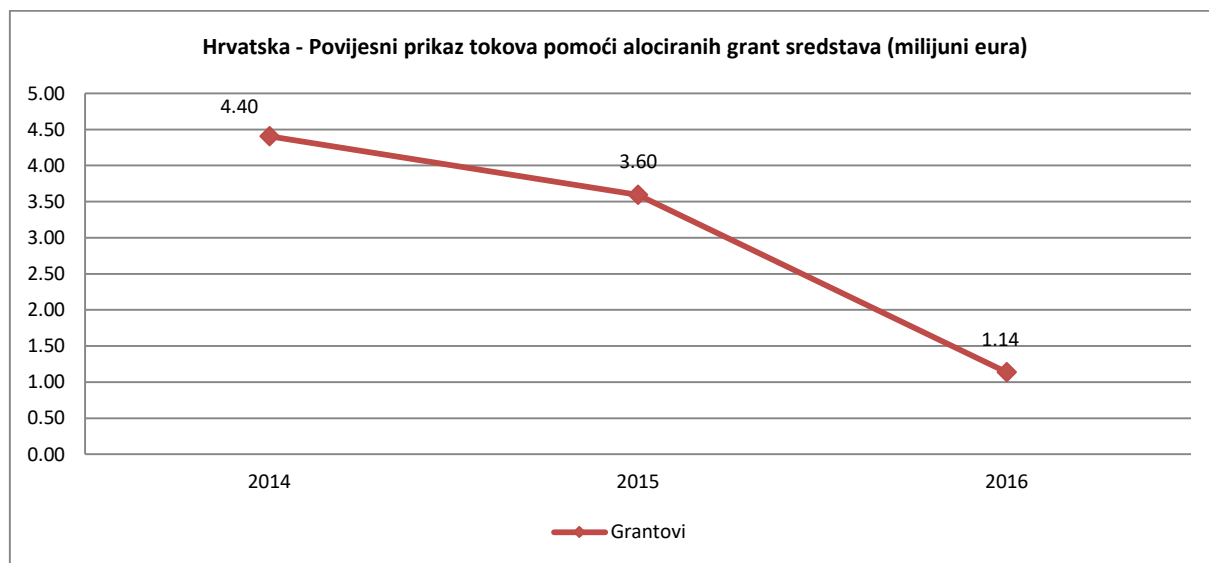
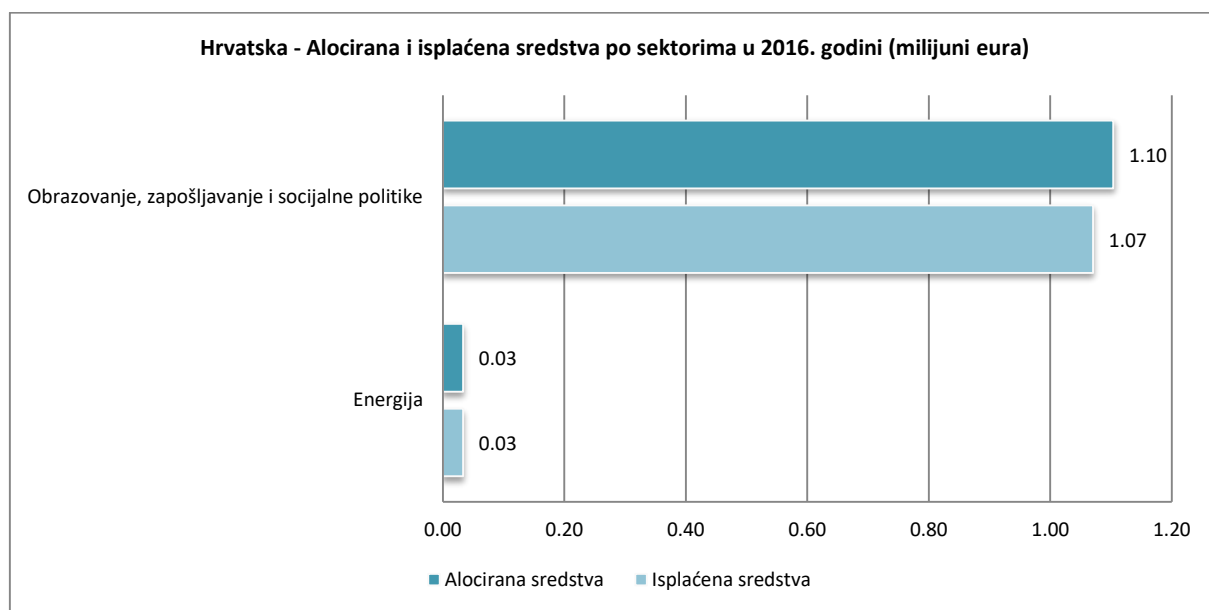
Hrvatska

Politički pristup

U Nacionalnoj strategiji razvojne suradnje Republike Hrvatske, Bosna i Hercegovina je definirana kao prioritetna zemlja u Jugoistočnoj Europi. Hrvatska će nastaviti usmjeravati svoju razvojnu pomoć u Bosnu i Hercegovinu u cilju poboljšanja djelotvornosti pomoći.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Vlada Hrvatske je alocirala €1.14 milijuna i isplatila €1.10 milijuna u 2016. godini u formi granta u slijedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Energija.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Hrvatska namjerava nastaviti s financiranjem aktivnosti u oblastima obrazovanja, zdravstva, kulture i postratne obnove i oporavka, posebice u oblastima stambenog zbrinjavanja i pitanja branitelja (DRR). Cilj razvojne pomoći Hrvatske je nastaviti s politikom konsolidacije smanjivanjem broja projekata i proširivanjem istih.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

N/A

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini

Adresa: Ulica Maršala Tita 28

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: + 387 33 277 111

Faks: + 387 33 472 434

E-mail: croemb.sarajevo@mvpei.hr

Web-adresa: <http://ba.mvep.hr/>

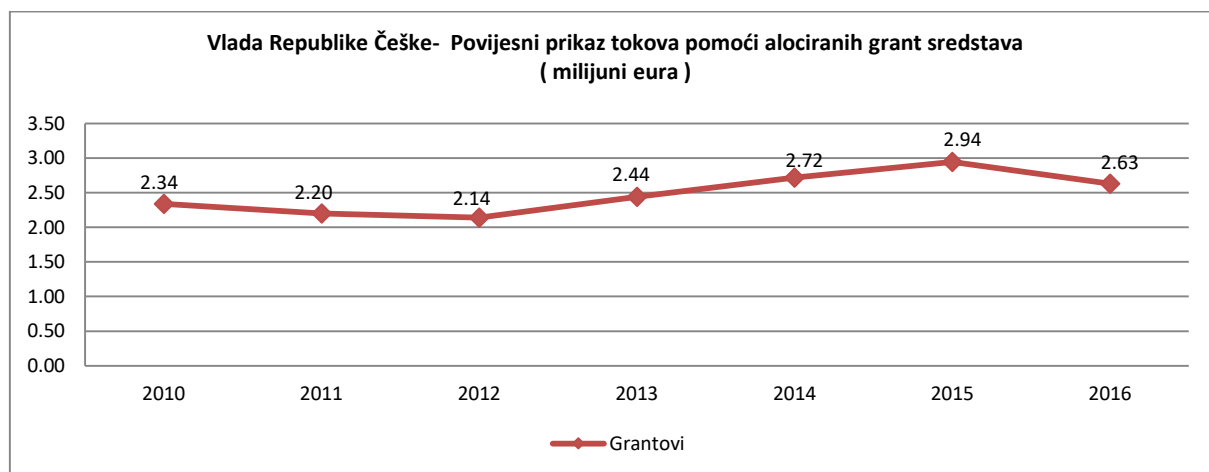
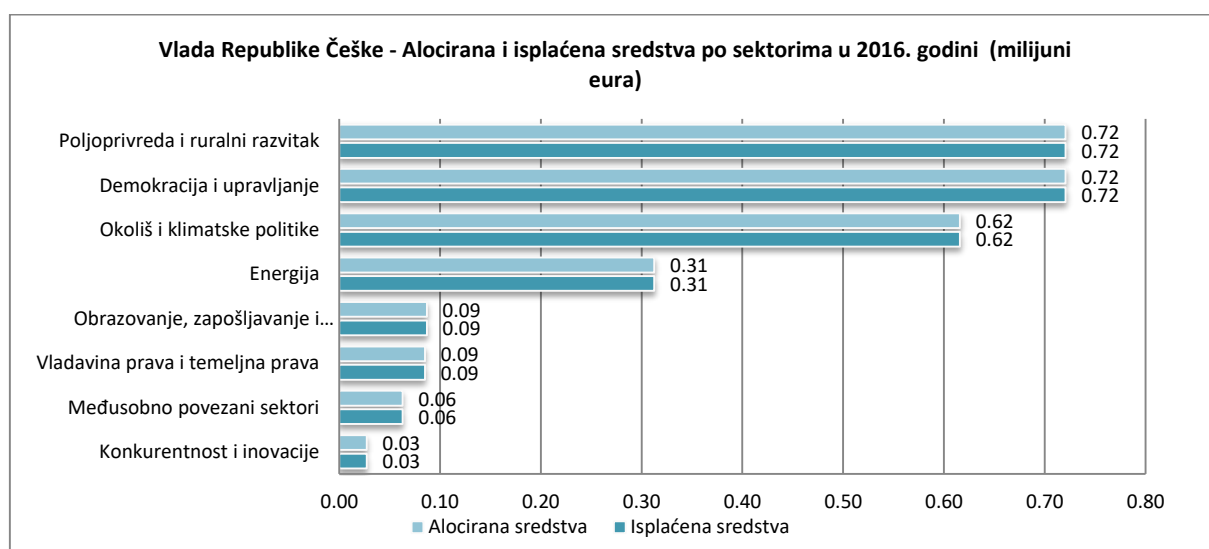
Republika Češka

Politički pristup

Bosna i Hercegovina je svrstana među dugoročne prioritete Republike Češke i sukladno tome je uključena u Strategiju razvojne suradnje Republike Češke za razdoblje 2010-2017, kao jedna od prioritarnih zemalja u sklopu njene programske razvojne suradnje. Trenutačno je u primjeni Program razvojne suradnje Republike Češke sa Bosnom i Hercegovinom, lansiran 2011. godine, koji definira sljedeće prioritete sektore: Vodoopskrba i zbrinjavanje otpadnih voda; Zaštita okoliša; Proizvodnja i distribucija energije; Institucije vlasti i civilno društvo; Zdravstvo; Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo. Važno je istaknuti da bi se prilikom suradnje u navedenim sektorima, trebala koristiti iskustva koja je Republika Češka stekla u vlastitom procesu postkomunističke socio-ekonomske tranzicije i europskih integracija, što daje dodatnu vrijednost pruženoj potpori.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Vlada Republike Češke **alocirala je € 2.63 milijuna i isplatila € 2.63 milijuna u 2016. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Poljoprivreda i ruralni razvitak, Demokracija i upravljanje, Okoliš i klimatske politike, Energija, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Vladavina prava i temeljna prava, Međusobno povezani sektori i Konkurentnost i inovacije.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Novi Program bilateralne razvojne suradnje Republike Češke za razdoblje 2018-2023, temelji se na postojećoj razvojnoj suradnji i partnerstvu Republike Češke s Bosnom i Hercegovinom (BiH) i odgovara potrebama zemlje i razvojnim prioritetima. Program se bavi ciljevima Strategije razvojne suradnje Republike Češke za razdoblje 2018-2030, istodobno poštujući Ciljeve održivog razvitka (SDG) prema Agendi 2030 za održivi razvitak kao i načelima Globalnog partnerstva za učinkovitu razvojnu suradnju. Program odražava dosadašnje iskustvo, uključujući projektne i sektorske evaluacije provedene tijekom prethodnog programa suradnje. Također, uzima u obzir zaključke i preporuke za Češku razvojnu suradnju koje proizlaze iz OECD stručnog pregleda (*Peer Review*) iz 2016. godine.

Dugoročna Češka razvojna suradnja usmjeriti će aktivnosti na sljedeća tri prioriteta područja u kojima će se pratiti relevantne Ciljeve održivog razvitka:

I. Ekonomski rast

Povećanje udjela proizvodnje energije iz obnovljivih izvora u područjima s optimalnim uvjetima

U ovoj oblasti cilj je podržati proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i neovisnost u energetici. To će obuhvatiti promicanje održivih i pristupačnih izvora energije (izgradnja sustava za grijanje na biomasu, postavljanje solarnih kolektora za grijanje vode, fotonaponskih ploča, geotermalnih energetskih sustava), te podržavanje izrade strateškog okvira za održivu uporabu obnovljivih izvora energije.

II. Održivo upravljanje prirodnim resursima

Unapređenje zaštite, uporabe i razvitka izvora vode, kvalitete vode i pristupa kvalitetnoj pitkoj vodi, uklanjanje onečišćenja i unapređenje upravljanja otpadnim vodama, uključujući sustavne mjere.

U ovoj oblasti cilj je pomoći u usklađivanju sustava za pročišćavanje otpadnih voda sa standardima EU. To će obuhvatiti izgradnju tehničke infrastrukture i, što je najvažnije, prijenos znanja krajnjim primateljima pomoći, uzimajući u obzir načela dostupnosti, povrat troškova u cijelosti i operativnu učinkovitost.

III. Dobro demokratsko upravljanje

Izgradnja učinkovitih, odgovornih i transparentnih institucija na svim razinama javne uprave

Snažne i transparentne institucije imaju ključnu ulogu u procesu prijelaza na demokratsko i pluralističko društvo. Dodana vrijednost Češke razvojne pomoći u BiH prvenstveno počiva na iskustvu Republike Češke u njejoj tranziciji i integraciji u euroatlantske strukture. Republika Češka će podržati javnu upravu BiH, promicati dobro upravljanje i pomagati u usklađivanju sa standardima i zakonodavstvom EU (u poglavljima *acquis*-a relevantnim za program, uključujući Poglavlje 12: sigurnost hrane, veterinarska i fitosanitarna politika). U ovom programu bit će naglašena pomoć Bosni i Hercegovini glede procesa integracija u EU. Prijenos tranzicijskog iskustva također će doprinijeti društvenom i ekonomskom razvitku i jednakim mogućnostima za sve. U sklopu ove suradnje, Republika Češka će podržati izgradnju kapaciteta u pružanju dodatnih usluga i tehničke pomoći kroz razvitak potpornih sustava za poljoprivredu.

Češka razvojna suradnja sa Bosnom i Hercegovinom odvija se u sklopu sljedećih projekata/programa:

Glavni projekti razvojne suradnje kojima upravlja Češka razvojna agencija - obično su to projekti koji traju od 2-3 godine, čija provedbena tijela odabere Češka razvojna agencija. Suradnja bi prvenstveno trebala koristiti iskustva koja je Republika Češka stekla u vlastitom procesu postkomunističke socio-ekonomske tranzicije i europskih integracija, što daje dodatnu vrijednost pruženoj potpori.

Mali lokalni projekti koji omogućavaju male i ciljane razvojne aktivnosti - za razliku od većih projekata, male lokalne projekte provode lokalne organizacije izabrane od Veleposlanstva Češke Republike u Sarajevu, a njihova provedba treba se odvijati unutar godine za koju su odobreni.

Tranzicijski program, podupire demokraciju i ljudska prava, koristeći nedavna iskustva Republike Češke u socijalnoj tranziciji i demokratizaciji zemlje. Podnositelji zahtjeva za ovaj program trebaju biti češke organizacije, koje tijekom provedbe projekta trebaju surađivati sa svojim B-H kolegama.

Program stipendiranja, nudi nekoliko programa stipendiranja za B-H studente koji namjeravaju studirati na češkim javnim sveučilištima (na češkom ili engleskom jeziku). Programi na češkom jeziku pokrivaju većinu područja studija i sve tri faze sveučilišnih studija.

Nadalje postoje i: **Program za privremeno angažiranje stručnjaka; Program uključivanja suradnje u oblast razvitka privatnog sektora; Studija izvedivosti programa; Program razvojnog partnerstva za privatni sektor; Postavljanje programa čeških učitelja za razvitak; Program o sigurnosnoj suradnji Ministarstva unutarnjih poslova Republike Češke i Ministarstva sigurnosti Bosne i Hercegovine, Program pomoći za trgovinu češkog Ministarstva industrije i trgovine.**

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored sudjelovanja na sastancima DCF u organizaciji Ministarstva financija i trezora BiH, Republika Češka sudjeluje i na sektorskim sastancima koordinacije u oblasti poljoprivrede u organizaciji Ministarstva za vanjsku trgovinu i ekonomske odnose, energije u organizaciji UNDP, konzularnim sastancima, itd. Nadalje, sudjeluje i na sastancima u organizaciji Delegacije EU u Sarajevu koji se prvenstveno odnose na IPA projekte.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Češke u Sarajevu

Adresa: Franjevačka 19

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 587 050

Faks: +387 33 587 060

E-mail: sarajevo@embassy.mzv.cz

Web-adresa: <http://www.mzv.cz/sarajevo>

Francuska

Politički pristup

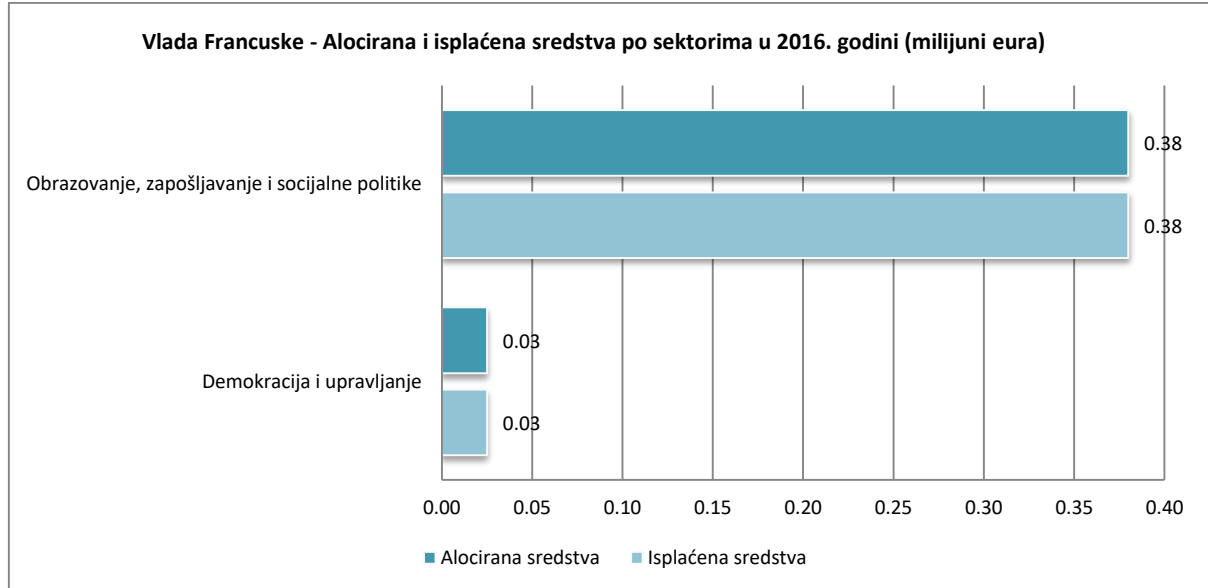
Veleposlanstvo Francuske u Bosni i Hercegovini provodi različite programe suradnje, sljedeći prioritete osmišljene od strane francuskog Ministarstva vanjskih poslova a kako bi podržala zemlju u njezinim naporima prema europskim integracijama. Suradnja se uz integrirani pristup provodi u skladu sa četiri glavne oblasti: unutarnja sigurnost, tehnička suradnja uključujući upravljanje i visoko obrazovanje i znanstvena suradnju, kultura i civilno društvo, uključujući promoviranje Frankofonije i nastavak preuzimanja *acquis*-a.

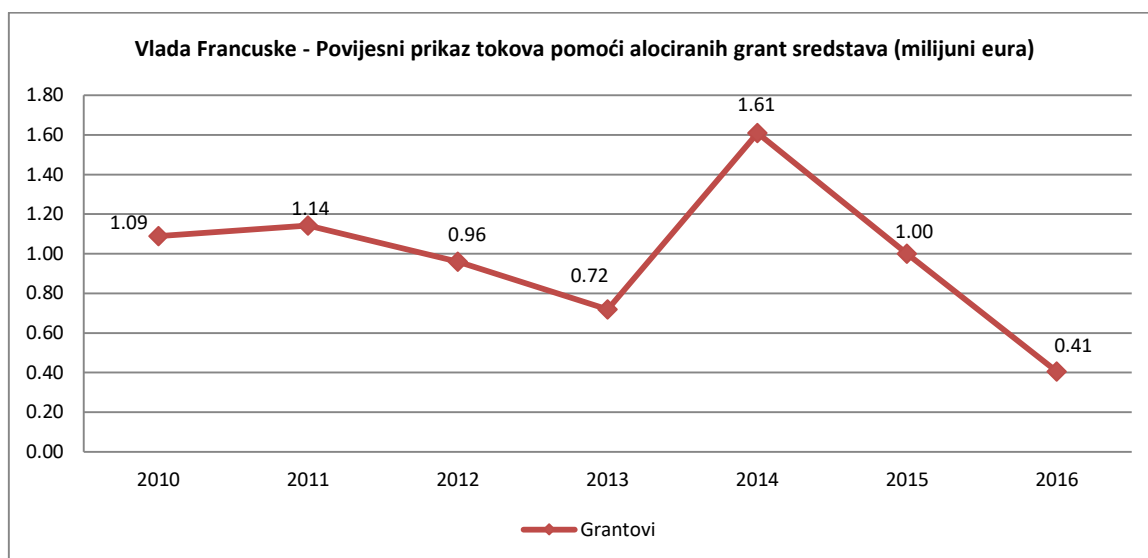
Neke od ovih aktivnosti financiraju se uz veliku potporu Europske unije (uključujući TAIEX), dok se druge financiraju izravno od francuske vlade i francuskih lokalnih zajednica.

U 2016. godini, Vlada Francuska je vlada izdvojila €0.41 milijuna za BiH. Za projekte iz oblasti obrazovanja i kulture alocirano je je €0.38 milijuna, dok je za projekte iz oblasti suradnje sa civilnim društvom i institucijama alocirano €0.03 milijuna.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Vlada Francuske **alocirala je € 0.41 milijun i isplatila € 0.41 milijun u 2016. godini u formi granta u sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Demokracija i upravljanje.**

Srednjoročni i dugoročni pristup

Vlada Francuske nastavit će financirati projekte u oblastima obrazovanja i jezične suradnje, te pružati potporu civilnom društvu i institucijama.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Predstavnici Vlade Francuske sudjeluju u svim aktivnostima koordinacije donatora, uključujući sektorske radne skupine kao što su prijatelji Zemaljskog muzeja, EUNIC, itd.

Kontakt informacije:

Ured za suradnju i kulturu Veleposlanstva Francuske

Adresa: Mehmed-bega Kapetanovića Ljubušaka 16

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 282 700

Faks: +387 33 282 711

E-mail: catherine.palpant@diplomatie.gouv.fr

Web-adresa: www.ambafrance-ba.org

Njemačka

Politički pristup

Njemačka je odlučna u pružanju potpore Bosni i Hercegovini na njenom dugotrajnom putu prema EU, kako bi prevladala različite prepreke i kako bi joj pružila potporu u poduzimanje koraka definiranih u Reformskoj agendi BiH. Nastavljajući se na protekla desetljeća ekonomske suradnje, ovaj angažman danas posebice zahtijeva sveobuhvatnu pozornost usmjerenu na poticanje privatnih investicijskih programa i sukladno tome prilagodbu poslovne klime. To prvenstveno podrazumjeva razvitak funkcionalne tržišne ekonomije Bosne i Hercegovine s privatnim ulaganjima i stabilnim makro-ekonomskim izgledima, učinkovite administrativne i strukture vlasti na razini zemlje, usklađivanje relevantnog pravnog sustava sa EU *acquis*-om i prevazilaženje posljedica rata.

U tu svrhu, Vlada Njemačke je pružala i nastaviti će pružati bilateralnu razvojnu pomoć BiH izravno i putem više agencija nadležnih za provedbu pomoći i nevladinih organizacija. Najpoznatije među njima su: *Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit* (GIZ) za tehničku pomoć i *KfW-Entwicklungsbank* (Razvojna banka) za financijsku pomoć. Pored toga, AHK (Trgovinska komora) promiče njemačka ulaganja i bilateralnu trgovinu. CIM integrirani eksperti rade u brojnim organizacijama privatnog sektora i nevladinim organizacijama. Projekti se također provode i putem političkih fondacija i drugih njemačkih institucija aktivnih u BiH. Ove aktivnosti koordinira Veleposlanstvo Njemačke, te neka sredstva izravno implementira.

Socio-ekonomski prioriteti – Razvitak privatnog sektora

U odnosu na najveći bilateralni trgovinski opseg BiH koji na godišnjoj osnovi premašuje EUR 1.5 milijardi, ukupno njemačko ulaganje iznosi EUR 350 milijuna. Njemačke tvrtke, prisutne u BiH još od njene neovisnosti, općenito pružaju najjači njemački potencijal za poticanje razvitka privatnog sektora u Bosni i Hercegovini. Između ostaloga, u spomenute aktivnosti uključena je i Njemačka inozemna trgovinska komora (AHK) čija pomoć se ogleda u programima potpore kao i radu Stalne radne skupine za bilateralne poslove, utemeljene od relevantnih ministarstva ekonomije u svibnju 2017. godine. Programi koje GIZ trenutačno provodi, između ostalog, izgrađuju kapacitete u javnom i privatnom sektoru BiH za jačanje konkurentnosti odabranih poslovnih lokacija (10 općina), njihovih konkretnih sektora i malih i srednjih poduzeća. Pored konkurentnosti u sektorima obrade metala i drva i turizma, ovaj program promiče uspostavu vrijednosnih lanaca u poljoprivredi za odabrane proizvode od voća i povrća koji imaju potencijalnu komparativnu prednost.

U sklopu multimedijalnog angažmana za pružanje potpore inovacijama u privatnom sektoru, Vlada Njemačke zajedno sa EU sufinancira program koji uključuje grant sredstva za lokalne privatne tvrtke putem GIZ-a (EU *ProLocal*). Nekoliko projekata usmjereno je na obrazovanje kako bi se poboljšalo zapošljavanje. Projekt u sklopu tehničkog i strukovnog obrazovanja i obuke (TVET) uvodi važne elemente njemačkog dvojnog TVET sustava (*Duale Berufsausbildung*). Projekt je proširen s pojedinačne županijske razine na nekoliko lokacija u oba entiteta. Ima za cilj uvođenje kooperativnog i kompetentnog TVET sustava koji će bolje odgovarati potrebama tržišta rada. Uključenost privatnog sektora i suradnja između škola i tvrtki u provedbi TVET sustava predstavlja element od značaja.

Regionalni projekt potiče suradnju između zemalja JI Europe koja se odnosi na različita vanjskotrgovinska pitanja kako bi se uklonile trgovinske barijere i potaknula trgovina unutar i sa izvoznim destinacijama izvan regije.

Sektor u fokusu(1): Energija

Sektor energije u Bosni i Hercegovini ističe se kao jedan od sektora koji najviše obećava u pogledu ekonomskog ulaganja i rasta, kako bi se u cijelosti osigurala temeljna potreba za pružanjem usluga javnosti u Bosni i Hercegovini i nastavilo slijediti ekološki osjetljiv put koji uzima u obzir klimatske promjene.

Do sada, aktivnosti su bile usmjerene na potporu Vlade Njemačke za sanaciju postojećih elektrana (hidroelektrana) i uvođenje obnovljivih izvora energije (energije vjetra). Također, u različitoj fazi provedbe su i raznovrsni veliki projekti KfW Razvojne banke u RS i FBiH sa ukupnim opsegom financiranja od oko EUR 400 milijuna. Ovi projekti u sklopu Njemačke financijske suradnje se uglavnom odnose na proizvodnju energije u hidroelektranama i vjetroelektrama. Određen broj novih projekata u oblasti obnovljive energije u načelu je dogovoren između vlada Savezne Republike Njemačke i BiH, uključujući vjetroelektranu Hrgud (EUR 60 milijuna) kao i niz hidroenergetskih projekata.

Od kraja 2015. godine, GIZ provodi projekt u oblasti obnovljive energije, koji ima za cilj oboljšati okvirne uvjete za povećanu uporabu obnovljivih izvora energije u BiH. Projekt surađuje sa svim relevantnim partnerima na entitetskoj i državnoj razini. Pored unapređenja pravnog okvira, režima licenciranja i odobravanja kao i praćenja NREAP plana, projekt radi i na modeliranju i scenarijima energije. Izrađuje opcije za reformu programa potpore, okvirne uvjete za povećanu održivu primjenu malih hidroelektrana i uporabu biomase u proizvodnji električne energije i grijanja.

Sektor u fokusu(2): Okoliš

Obzirom na usvojenu Strategiju zaštite okoliša na razini zemlje, aktivnosti koje se provode u ovom Sektoru (pored njihovog neposrednog utjecaja na okoliš i njihove pomoći u ispunjavanju ciljeva u oblasti klimatskih promjena) su također značajne za poboljšanje općih uvjeta za razvitak privatnog sektora ne samo u samom sektoru zaštite okoliša, nego i za one koje ovise tome. Prvenstveno, ovo može uključivati proizvodnju i preradu poljoprivrednih i prirodnih dobara sa pripadajućim standardima potrebnim u oblasti turizma.

- *Energetska učinkovitost*

Projekt koji GIZ trenutačno podržava, ima za cilj izgradnju kapaciteta za energetska učinkovitost (ispunjava zahtjeve Energetske zajednice, vrši praćenje i upravljanje podacima, zakonodavnog okvira i njegove provedbe, provedbe mjera energetske učinkovitosti) na općinskoj i entitetskoj razini u bliskoj koordinaciji sa MVTEO. GIZ također podržava i regionalni projekt energetske učinkovitosti u JIE. Također, i KfW Razvojna banka trenutačno priprema programe energetske učinkovitosti.

- *Vodoopskrba i zbrinjavanje otpadnih voda*

KfW Razvojna banka još uvijek provodi različite projekte u ovom Sektoru u RS i u Federaciji BiH. U 2016. godini, završen je Projekt "Vodoopskrbe i odvodnje otpadnih voda u Banjoj Luci", dok se

očekuje da kako će se provedba „Projekta zbrinjavanja otpadnih voda u Bihaću“ završiti u 2017. godini.

- *Bioraznolikost*

U sklopu Otvorenog regionalnoga fonda za JIE, bioraznolikost ima za cilj povećanje kapaciteta za bolje vrednovanje usluga ekosustava, prikupljanje i upravljanje informacijama o biološkoj raznolikosti u svrhu praćenja i izvješćivanja. Projekt surađuje s partnerima javnog i nevladinog sektora u regiji kako bi uspostavilo prekogranično upravljanje ekosustavom.

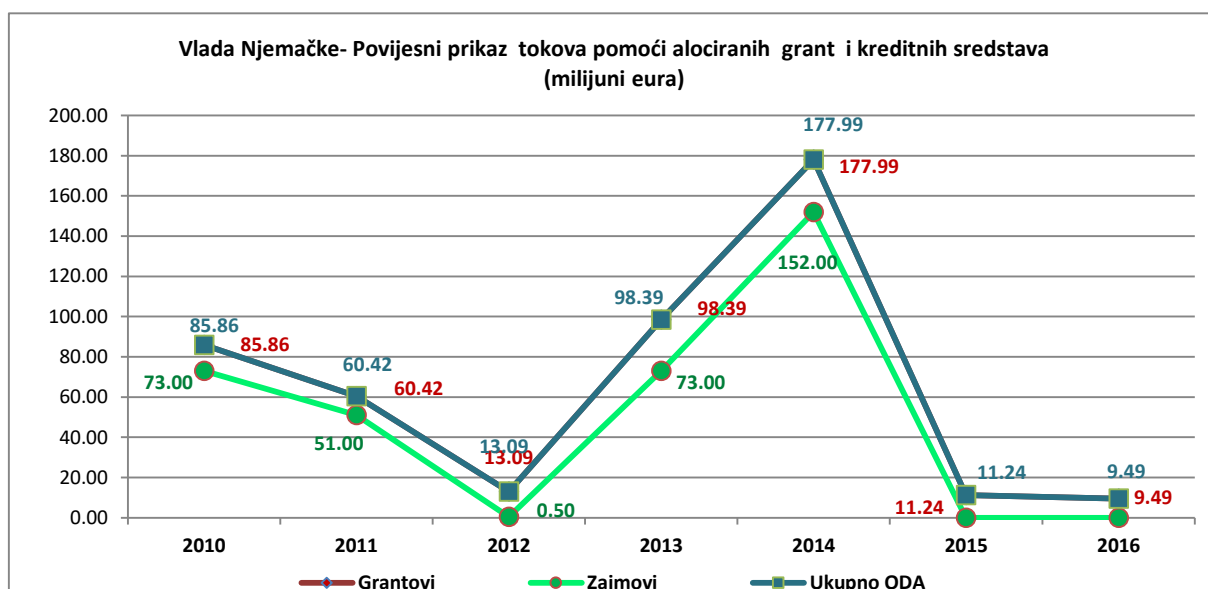
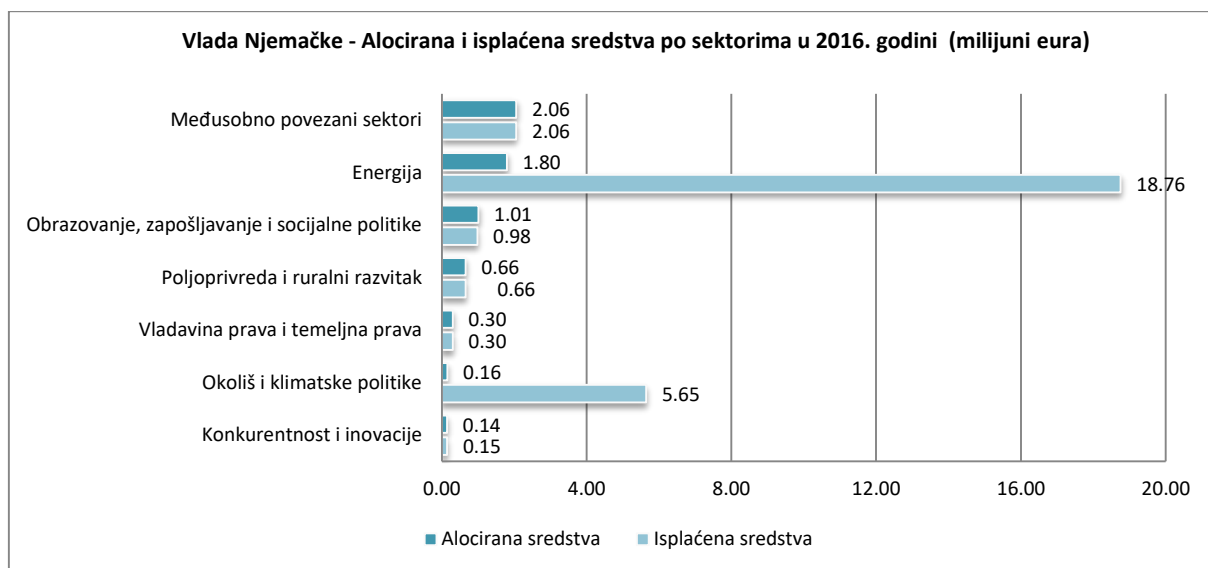
Reforma javne uprave i Vladavina prava

Angažman Njemačke sa Bosnom i Hercegovinom u oblasti Reforme javne uprave bavi se značajnim pitanjem poboljšanja pružanja usluga javne uprave također potrebne kako bi se omogućilo ulaganje i rast privatnog sektora. Kao što je definirano Reformskom agendom BiH, GIZ provodi program u suradnji sa PARCO-om, Direkcijom za europske integracije i drugim odabranim javnim institucijama na državnoj razini. Ovim institucijama pruža se potpora kako bi se primjenila načela javne uprave radi transparentnog, odgovornog, učinkovitog i djelotvornog pružanja javnih usluga. U tom smislu, projekt GIZ-a podržava proces koji ima za cilj podržati poslovnu suradnju općina, u sklopu kojega su dodijeljeni „Certifikati za poslovnu suradnju“. Novoutemeljena bilateralna Stalna radna skupina o poslovnoj suradnji između njemačkog Ministarstva ekonomije i MVTEO uključujući njihove relevantne Trgovinske komore, na sličan način je usmjerena na pokretanje konkretnih javnih reformi posebice potrebnih za uspostavu čvršćih temelja za privatna strana ulaganja.

Kao što je navedeno u Reformskoj agendi BiH, snažan, pouzdan i neovisan pravosudni sustav predstavlja prijeko potreban preduvjet daljnjeg ravnika. Regionalni projekt GIZ-a za Jugoistočnu Europu se do sada bavio različitim pitanjima iz domene pravne reforme. Konačno, regionalni projekt podržava izgradnju kapaciteta unutar regije u pogledu pristupnih procesa i integracije u EU, kao i upravljanja IPA sredstvima. Svi regionalni projekti također surađuju s partnerima u BiH.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Vlada Njemačke **alocirala je €9.49 milijuna isplatila €31.90 milijuna u 2016. godini u formi grantova i zajmova** u sljedeće sektore: Energija, Okoliš i klimatske politike, Demokracija i upravljanje, Međusobno povezani sektori, Energija, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Poljoprivreda i ruralni razvitak, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije. Njemačke aktivnosti provode se u sklopu Reformske agende Bosne i Hercegovine i sukladno njenom opredjeljenju za Berlin + Proces.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U kontekstu Berlinskog procesa i EU perspektive Bosne i Hercegovine, Njemačka će nastaviti svoj angažman od tradicionalnog donatora do jačeg investitora i pouzdati se u poboljšanje najveće bilateralne robne razmjene Bosne i Hercegovine (trenutačno oko EUR 1,7 milijardi godišnje) i razne oblike privatnih ulaganja, što bi zahtijevalo ulaganje zajedničkih napora kako bi se razvila tržišta i prilagodio institucijski okvir.

Sukladno tome, u sklopu tehničke i financijske suradnje, Vlada Njemačke će nastaviti svoj angažman sa glavnim fokusom na (1) lokalni ekonomski razvitak i razvitak privatnog sektora (2) energetska učinkovitost i obnovljive izvore energije i (3) unapređenje sektora poslovnog razvoja sukladno kretanjima u BiH, kao i (4) demokraciju i javnu upravu, posebice uključujući (5) vladavinu prava. U svim projektima regionalna suradnja će ostati značajan aspekt Njemačke suradnje.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Koordinaciju među donatorima i ulagačima nadgleda Veleposlanstvo Njemačke, te se ista na kraju dodjeljuje specijaliziranim agencijama kao što su GIZ i KfW Razvojna banka. Pored redovitog sudjelovanja u radu Foruma za koordinaciju donatora (DCF), Veleposlanstvo Njemačke, GIZ i KfW također koordiniraju rad i u sklopu Sastanka za koordinaciju pomoći zemalja članica EU koje organizira EU Delegacija.

KfW Razvojna banka, u sva tri aktivna sektora Njemačke bilateralne financijske suradnje (obnovljivi izvori energije i energetska učinkovitost, komunalna infrastruktura i MSP/mikrofinanciranje), koordinira sa partnerima BiH na državnoj, entitetskoj i općinskoj razini kao i drugim relevantnim donatorskim agencijama. GIZ sudjeluje u radu nekoliko sektorskih koordinacijskih skupina sa onim donatorima i agencijama za implementaciju koje provode aktivnosti u sektorskim koordinacijskim skupinama koje se bave pitanjima: lokalne samouprave, energetske učinkovitosti, poljoprivrede (MVTEO) i reforme javne uprave.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Savezne Republike Njemačke u Bosni i Hercegovini

Ekonomski savjetnik: Sebastian Damm

Adresa: Skenderija 3

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 565 351

E-mail: wi-s@diplo.de

Web-adresa: www.sarajewo.diplo.de

Ured GIZ-a u Bosni i Hercegovini

Pročelnik Ureda GIZ BiH: Dr. Brigitte Heuel-Rolf

Adresa: Zmaja od Bosne 7-7a, Importanne Centar O3/IV

71 000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 957 500

Faks: +387 33 957 501

E-mail: brigitte.heuel-Rolf@giz.de

Web-adresa: www.giz.de

Ured KfW-a u Bosni i Hercegovini

Pročelnik Ureda KfW BiH: Dr. Matthias Schmidt-Rosen

Adresa: Zmaja od Bosne 7-7a, Importanne Centar O3/V

71 000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 592 415/416

Faks: +387 33 592 517

E-mail: Matthias.Schmidt-Rosen@kfw.de

Web-adresa: www.kfw.de

AHK (Njemačka inozemna trgovinska komora u Bosni i Hercegovini)

Zamjenik pročelnika ureda: Martin Gaber

Adresa: Fra Anđela Zvizdovića 1/B 19

71 000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 295 918

Faks: +387 295 920

E-mail: martin.gaber@ahk.ba

Web-adresa: www.bosnien.ahk.de

Mađarska

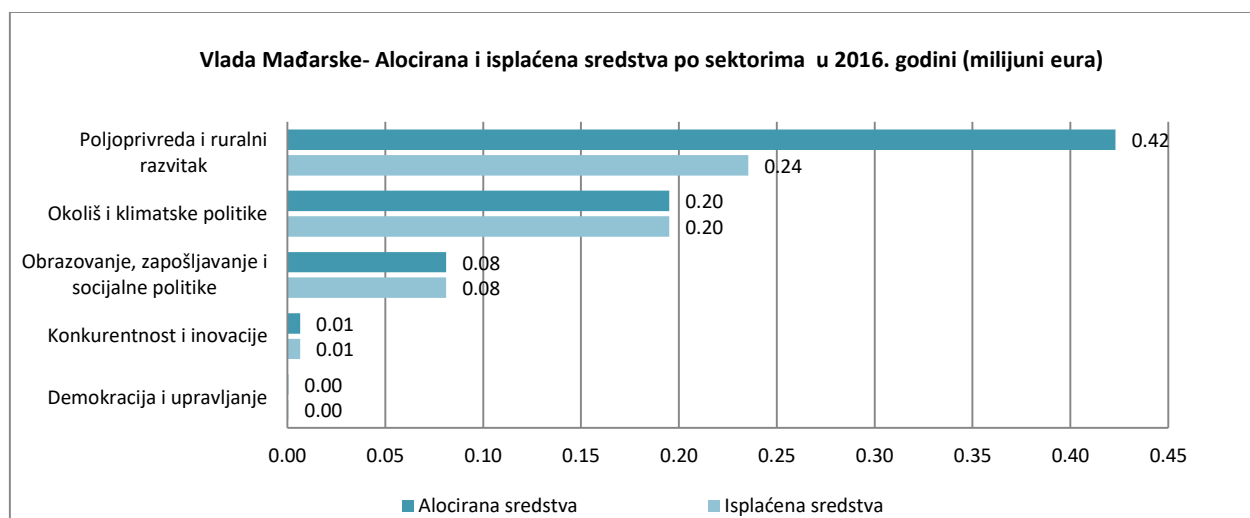
Politički pristup

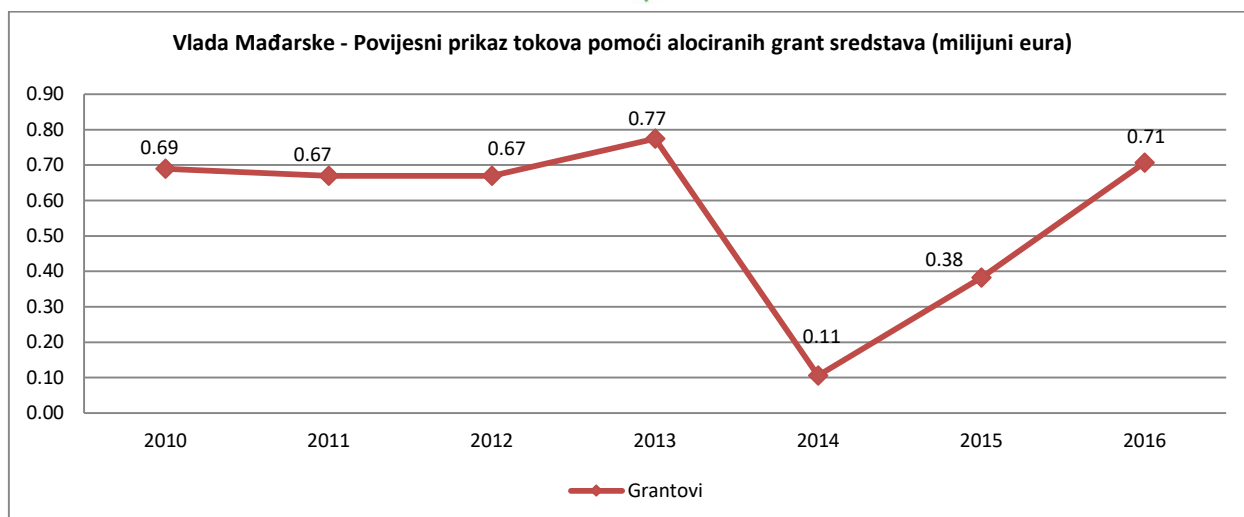
Ključni element mađarskog pristupa u pružanju potpore ogleda se u korištenju konkretnog iskustva stečenog tijekom demokratske tranzicije Mađarske (t.j. prelazak na tržišnu ekonomiju, na funkcionalnu demokratsku državu) kao i njeno iskustvo u procesima Euroatlantskih integracija (t.j. EU-integracije, NATO-integracije, regionalna suradnja).

Usljed opće proračunske situacije u Mađarskoj, ograničen je iznos sredstava, koja su u razdoblju koji pokriva ovo izvješće bila usmjerena u aktivnosti u sklopu bilateralne razvojne pomoći. S druge strane, Mađarska aktivno sudjeluje u EU IPA projektima koji se odnose na pružanje potpore u provedbi zakona, popis stanovništva, i sl.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Vlada Mađarske **alocirala je €0.71 milijuna i isplatila €0.52 milijuna u 2016. godini u formi grantova i zajmova** u sljedeće sektore: Poljoprivreda i ruralni razvitak, Okoliš i klimatske politike, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Konkurentnost i inovacije, Demokracija i upravljanje

Srednjoročni i dugoročni pristup

Positivan pristup Vlade Mađarske uzeo je u obzir i temelji se na sljedećem:

- Stabilna ekonomija Mađarske otvara šire mogućnosti također i u međunarodnoj razvojnoj suradnji.
- Zemlje Zapadnog Balkana, uključujući Bosnu i Hercegovinu predstavljaju regiju od izuzetnog značaja i strateškog partnerstva.
- Relevantna Strategija politike usvojena od Vlade Mađarske, omogućava okvir za veći obim razvojnih aktivnosti.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Vlada Mađarske je uključena u koordinaciju donatora putem veleposlanstava u zemljama partnerima, te je kao zemlja članica EU Mađarska posebice angažirana u EU koordinaciji kako u Briselu tako i u zemljama partnerima.

Vlada Mađarske ima za cilj povećati sudjelovanje u *Twinning* i TAIEX programima.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Mađarske

Adresa: Splitska 2,

71000 Sarajevo

Telefon: +387 33 205 302

Faks: +387 33 268 930

E-mail: mission.sjj@mfa.gov.hu

Web-adresa: www.mfa.gov.hu/emb/sarajevo

Japan/Japanska međunarodna agencija za suradnju (JICA)

Politički pristup

Prema Japanskoj politici o razvojnoj suradnji za Bosnu i Hercegovinu (revidiranoj u srpnju 2017. godine), temeljna politika japanske ODA pomoći za Bosnu i Hercegovinu usmjerena je na dvije oblasti: pomoć za socijalnu stabilizaciju i ekonomski razvitak. Japan podržava stabilnost i održivi ekonomski rast Bosne i Hercegovine, uglavnom u onim oblastima u kojima se može iskoristiti visoka tehnologija i bogato znanje Japana. Japan također podržava napore BiH koji se odnose na pridruživanje u EU.

Sljedeće oblasti predstavljaju prioritete u sklopu politike razvojne suradnje između Japana i BiH:

(1) Konsolidacija mira/pomirenje među narodima

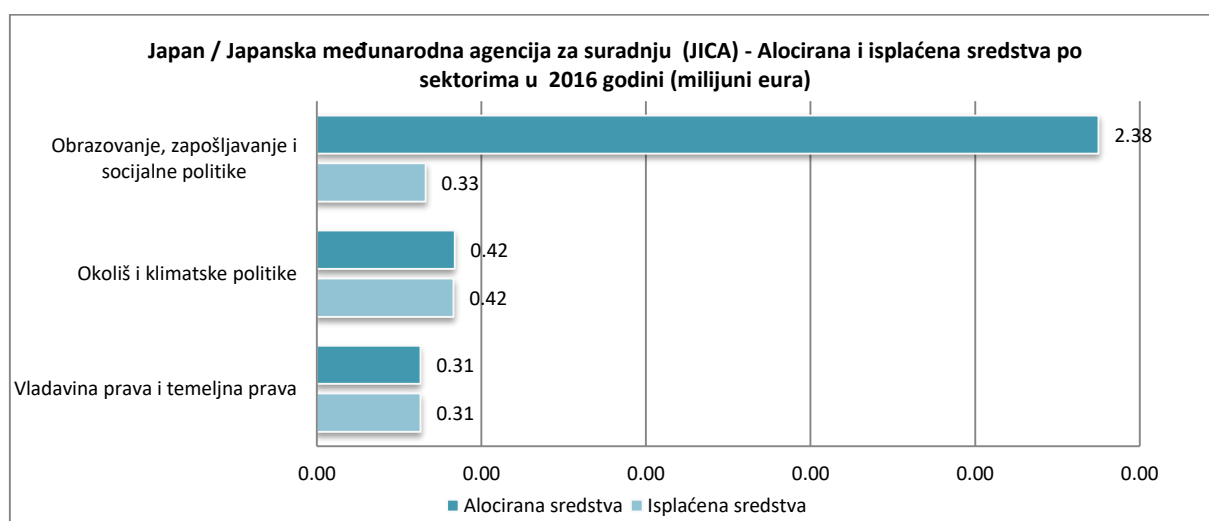
Japan će pružiti potporu u oblastima kao što su pomirenje među narodima, unapređenje zdravstva, zdravstvenih i obrazovnih usluga, uklanjanje kopnenih mina i neeksploziranih eksplozivnih sredstava, tako doprinoseći konsolidaciji mira.

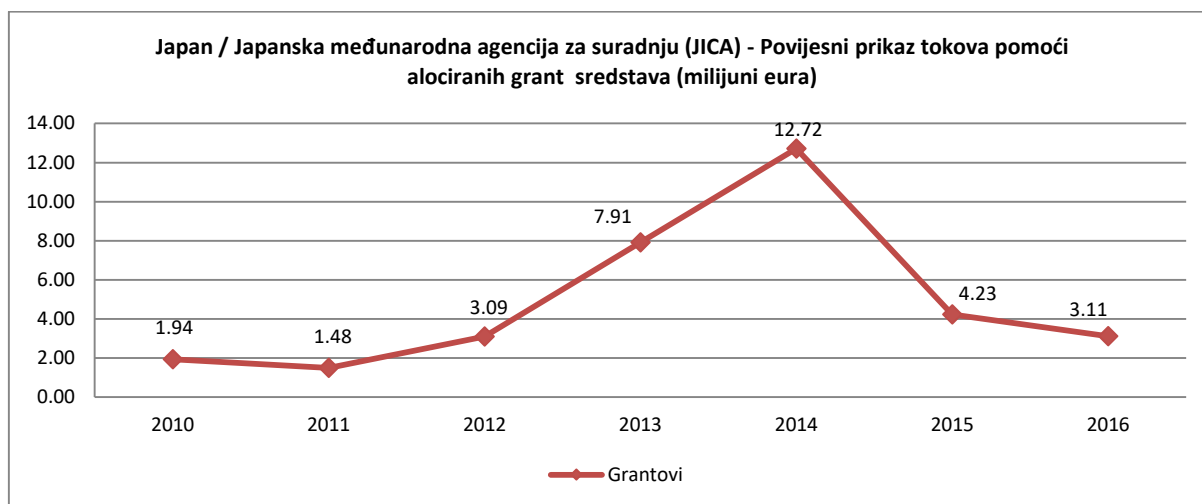
(2) Ekološki prihvatljiv i održiv ekonomski razvitak

Kako bi se u potpunosti iskoristila bogata priroda Bosne i Hercegovine i kako bi ostvareni ekonomski rast nakon rata postao održiv, Japan će u najvećoj mogućoj mjeri iskoristiti svoje izvrsne tehnologije i znanje, te će također pružati potporu pretežno u oblastima očuvanja okoliša, promidžbe turizma i razvitka malih i srednjih poduzeća.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Vlada Japana / Japanska međunarodna agencija za suradnju (JICA) **alocirala je €3.11 milijuna i isplatila €1.06 milijuna u 2016. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Okoliš i klimatske politike i Vladavina prava i temeljna prava.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U srednjoročnom i dugoročnom razdoblju, Japan će podržavati sljedeće sektore:

Obrazovanje

U razdoblju od 1997. do 2016. godine, Vlada Japana izdvojila je grant sredstva u ukupnom iznosu od EUR 28,252,021 u sklopu četiri programa: Opća grant pomoć, Temeljna grant pomoć za projekte ljudske sigurnosti (GAGP), Grant pomoć za temeljne projekte iz oblasti kulture (GACGP) i Tehnička suradnja. U sklopu projekata Opće grant pomoći, GAGP i GACGP, pružena je sveukupna potpora za 90 osnovnih škola i drugih institucija, tj. podržane su aktivnosti na izgradnji, rekonstrukciji i adaptaciji školskih zgrada, sportskih dvorana i laboratorija, opremanju školskog namještaja i osiguravanju sustava grijanja. S druge strane, u sklopu projekata tehničke suradnje, Japan je u više od 100 srednjih škola i drugih institucija podržao aktivnosti na moderniziranju informatičkih planova i programa rada, poboljšanju IT obrazovanja ili tehnike itd.

Zdravstvo

U razdoblju od 1997. do 2016. godine, Vlada Japana izdvojila je grant sredstva u ukupnom iznosu od EUR 82,195,651 u sklopu tri programa: Opća grant pomoć, Temeljna grant pomoć za projekte ljudske sigurnosti (GAGP) i Neprojektna grant pomoć. Potpora je pružena za sveukupno 153 centra zdravstvene skrbi i bolnice za rekonstrukciju zgrada, osiguravanje medicinske opreme, ambulantnih vozila i poboljšanje medicinskih usluga.

Razminiranje

U razdoblju od 1997. do 2016. godine, Vlada Japana izdvojila je grant sredstva u ukupnom iznosu od EUR 8,346,986 za razminiranje u sklopu tri programa: Opća grant pomoć, Temeljna grant pomoć za projekte ljudske sigurnosti (GAGP) i Tehnička suradnja. Ovim programama pružena je potpora za sveukupno 23 projekta razminiranja, za nabavu opreme za razminiranje, rad na razminiranju, za podizanje svijesti o minama i obrazovanje o opasnostima od mina. U sklopu aktivnosti ovih projekata, primatelji potpore bili su 26 općina, gradova i organizacija.

Zaštita okoliša

U svibnju 2017. godine, započela je izgradnja postrojenja za odsumporavanje dimnih gasova (FGD) u Termoelektrani Ugljevik. Ovaj projekt financiran je sredstvima zajma japanske ODA pomoći u

vrijednosti koja iznosi do YEN 12.633 milijardi (cca. KM 200 m). Planirano razdoblje izgradnje trajat će oko 3 godine. Očekuje se kako će se procesom odsumporavanje dimnih gasova drastično smanjiti sumporni dioksid koji zagađuje zrak, te će također doprinijeti unapređenju zaštite okoliša u BiH i poboljšanju zdravstvenog stanja obližnjih stanovnika.

Vlada Japana odobrila je grant sredstva Vladi BiH u iznosu od YEN 500 milijuna (cca. KM 7.2 milijuna) za kupnju 120 japanskih vozila sljedeće generacije (40 čistih dizelskih i 80 hibridnih vozila). Ova vozila su isporučena u 120 ustanova socijalne skrbi u Federaciji BiH, RS i Brčko distriktu.

Konsolidacija mira/pomirenje među narodima

U studenom 2016. godine, JICA je započela provedbu projekta tehničke suradnje u Mostaru za izgradnju povjerenja putem tjelesnog odgoja. Ovaj projekt sastoji se od dvije komponente: pružanje potpore Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje BiH (APOSO) za formuliranje zajedničkog temeljnog nastavnog plana i programa za tjelesni odgoj i pružanje potpore za planiranje i aktivnosti sportskih udruga za promicanje interakcije različitih etničkih skupina.

Razvitak privatnog sektora

U rujnu 2017. godine, JICA je započela projekt tehničke suradnje "Projekt uspostave i promicanja mentorske službe za mala i srednja poduzeća na Zapadnom Balkanu (faza 2)" kako bi se unaprijedile mentorske usluge organizacija za pomoć MSP u Srbiji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori i Makedoniji.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Japan/ JICA, pored sudjelovanja u sastancima DCF, sudjeluju i u radu sektorskih radnih skupina:

Skupina za smanjenje rizika od katastrofa (UNDP)

Skupina za koordinaciju aktivnosti donatora u oblasti obrazovanja (Veleposlanstvo SAD)

Skupina za koordinaciju aktivnosti donatora u oblasti zdravstva (Veleposlanstvo Švicarske u BiH i Svjetska zdravstvena organizacija /WHO)

Donatorski sastanak Odbora za razminiranje (UNDP i Ministarstvo civilnih poslova BiH)

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Japana, Odsjek za ekonomiju i ekonomsku suradnju

Adresa: Bistrik 9

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 277 500

Faks: +387 33 209 583

E-mail: japanbih@sx.mofa.go.jp

Web-adresa: http://www.bosnia.emb-japan.go.jp/itprtop_en/index.html

Ured Japanske međunarodne agencije za suradnju (JICA) u Sarajevu, Veleposlanstvo Japana

Adresa: Bistrik 9

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 220 190

Faks: +387 33 220 192

E-mail: jica.bh@bih.net.ba i bk_oso_rep@jica.go.jp

Web-adresa: <https://www.jica.go.jp/bosnia/english/index.html>

Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske

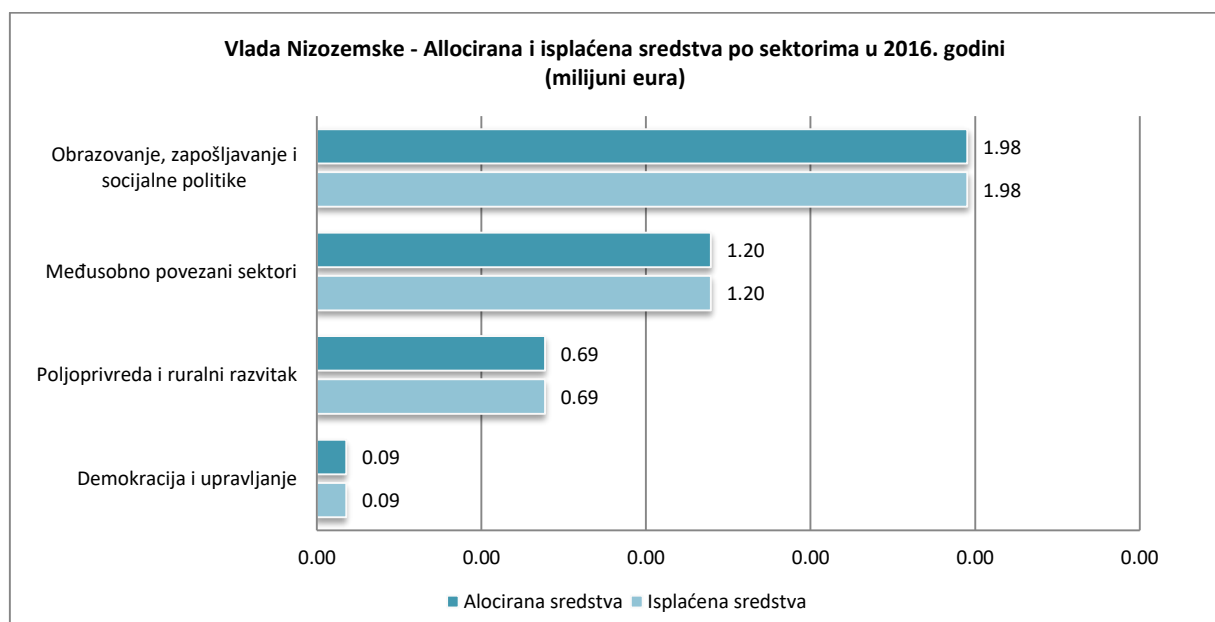
Politički pristup

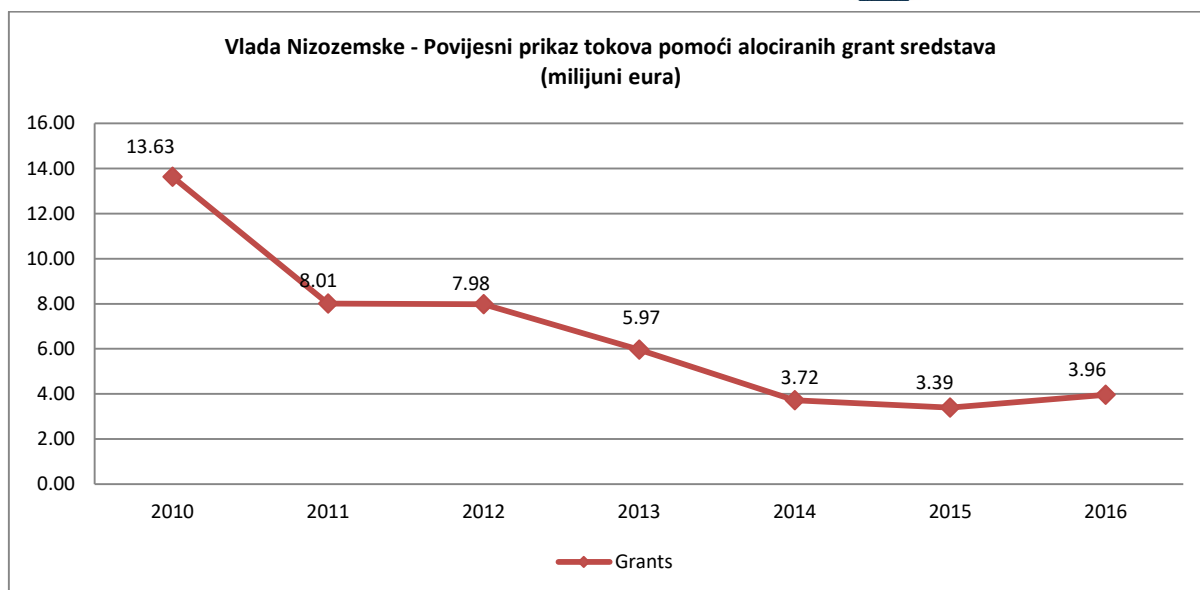
Bosna i Hercegovina je jedna od 36 partnerskih država u svijetu u kojoj Nizozemska provodi značajan program bilateralne razvojne suradnje. Nizozemska se u prošlosti uglavnom fokusirala na pružanje potpore povratku pripadnika manjina i uspostavi stabilnosti nakon okončanja rata. U posljednje tri godine programske aktivnosti su se preusmjerile na kreiranje održivih, transparentnih i odgovornih struktura vlasti sukladno kriterijima koji su postavljeni u procesu pridruživanja EU, a sa fokusom na poboljšanje poslovne klime pogodne za razvitak privatnog sektora i stranih izravnih ulaganja.

Zaključno sa 31.12.2011. godine, bilateralna razvojna pomoć za Bosnu i Hercegovinu se postupno okončala i transformirala iz tradicionalnog odnosa pružanja razvojne potpore u odnos koji je usmjeren ka pridruživanju EU. Ovaj novi odnos sa sobom donosi i vlastite instrumente djelovanja, kao što je program društvene transformacije (MATRA), za koji se Bosna i Hercegovina kvalificirala u siječnju 2008. godine.

Glavne aktivnosti 2016. godini

Vlada Nizozemske **alocirala je €3.96 milijuna i isplatila €3.96 milijuna u 2016. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Međusobno povezani sektori, Poljoprivreda i ruralni razvitak i Demokracija i upravljanje.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Od 2012. godine, Veleposlanstvo će svoju razvojnu pomoć u iznosu od €5.000.000 godišnje fokusirati na regiju Srebrenice. Područja od posebnog interesa u sklopu ove pomoći su: identifikacija žrtava genocida iz 1995. godine u Srebrenici, potpora osobama koje su preživjele genocid, sudski progon krivaca, sjećanje i potpora stvaranju klime koja omogućava poslovanje (putem izgradnje kapaciteta lokalne uprave).

Osim toga, Veleposlanstvo će nastaviti pružati potporu preobražaju BH društva preko svog MATRA programa.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored sudjelovanja u sastancima DCF, Veleposlanstvo ostvaruje dobru suradnju sa drugim donatorima koji aktivno djeluju u sektorima od zajedničkog interesa.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Kraljevine Nizozemske

Adresa: Grbavička 4

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 562 600

Faks: +387 33 223 413

E-mail: sar@minbuza.nl

Web-adresa: www.minbuza.nl ; www.mfa.nl/sar

Ministarstvo vanjskih poslova Kraljevine Norveške

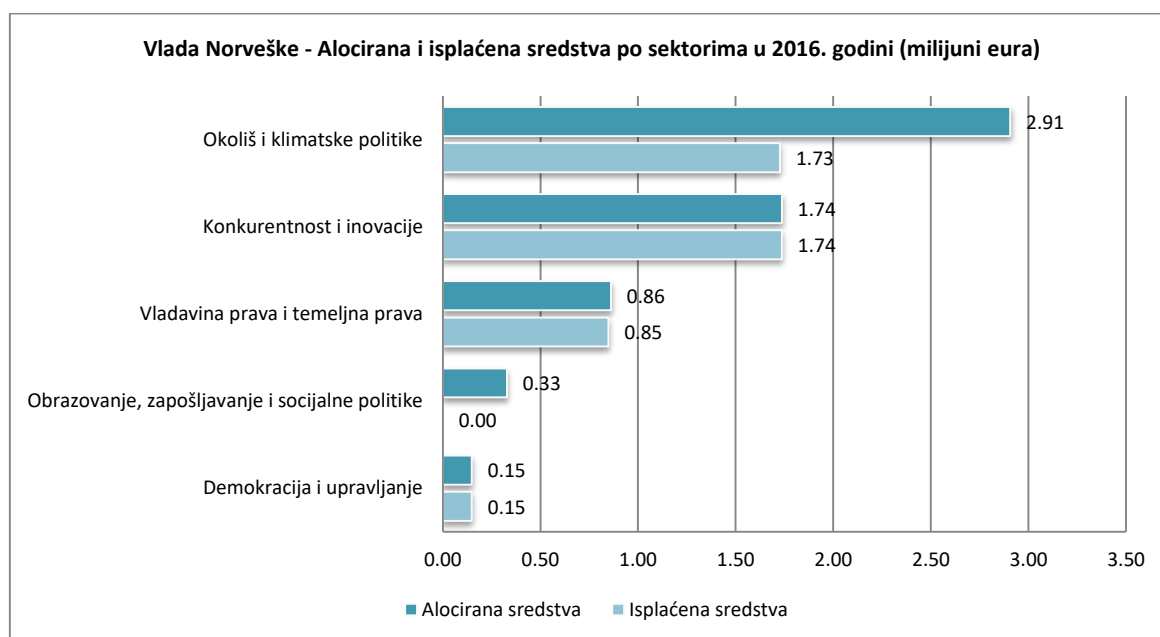
Politički pristup

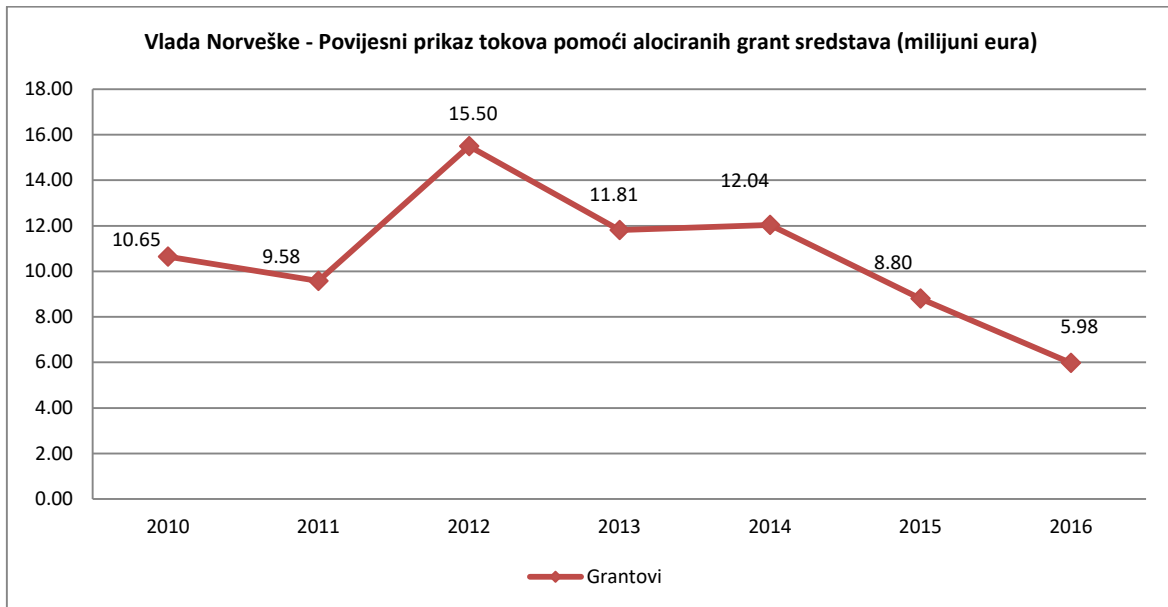
Veliki dio aktivnosti međunarodne razvojne suradnje Norveške obuhvaća dugoročna razvojna pomoć u formi grantova. Norveška dugoročna razvojna suradnja generalno potencira, kako pružanje bilateralne pomoći, upućune izravno vladama zemalja partnera, tako i multilateralne pomoći upućene putem sustava UN-a kao i razvojnih banaka. Norveška također pruža i značajnu pomoć putem međunarodnih, lokalnih i norveških nevladinih organizacija.

Norveška razvojna suradnja sa Bosnom i Hercegovinom je tijekom godina evoluirala od pružanja humanitarne pomoći, obnove i rekonstrukcije do potpore usmjerene ka političkim i administrativnim reformama i procesima euroatlantskih integracija. Ovo konkretno podrazumijeva pružanje potpore izgradnji institucija i reformi pravosuđa u BiH. Vlada Norveške namjerava nastaviti pružati pomoć Bosni i Hercegovini u trenutačnom obimu i u narednom razdoblju.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Vlada Norveške **alocirala je € 5.98 milijuna i isplatila € 4.46 milijuna u 2016. godini formi granta** u sljedeće sektore: Okoliš i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Vladavina prava i temeljna prava, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Demokracija i upravljanje.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Vlada Norveške nastavit će aktivnosti u sklopu aktualnih inicijativa u sljedećim prioritetnim oblastima:

- Dobra uprava, uključujući reformu sektora pravosuđa i sigurnosti
- Ljudska prava, mir i pomirenje
- Ekonomski razvitak
- Jačanje civilnog društva

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Veleposlanstvo Norveške sudjeluje u aktivnostima Radnih skupina koje se bave pitanjima jednakosti spolova i osnaživanja žena, pravosuđa i sigurnosti.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Kraljevine Norveške u BiH

Adresa: Ferhadija 20

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 25 40 00

Faks: +387 33 66 65 05

E-mail: emb.sarajevo@mfa.no

Web-adresa: www.norveska.ba

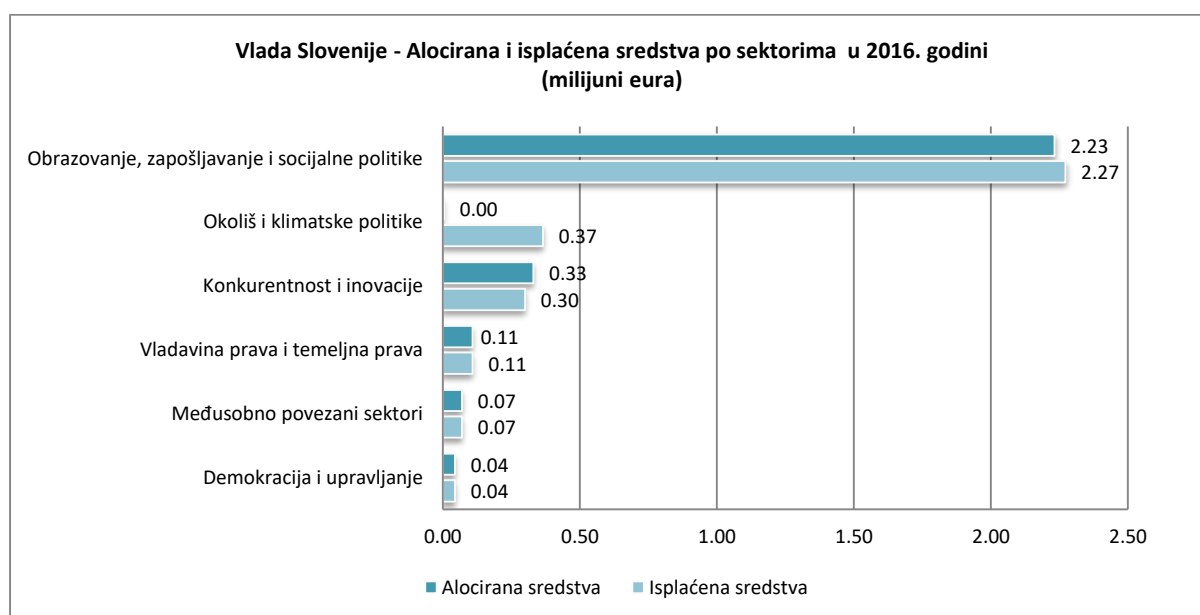
Slovenija

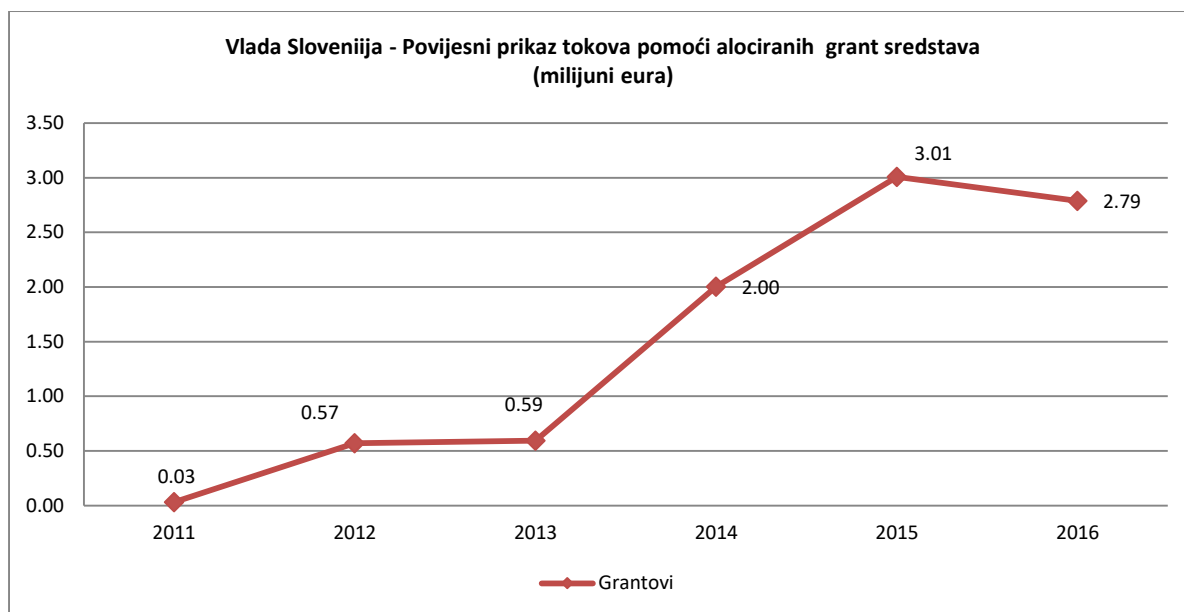
Politički pristup

Tematski prioriteti Slovenske međunarodne razvojne suradnje definirani su u Rezoluciji o međunarodnoj razvojnoj suradnji Republike Slovenije za razdoblje do 2015. godine (koja je na snazi do usvajanja nove rezulucije u rujnu 2017. godine) a konkretnije u bilateralnom "Sporazumu o razvojnoj suradnji između Vlade Republike Slovenije i Vijeća ministara Bosne i Hercegovine". Okvirni program za međunarodnu razvojnu suradnju i humanitarnu pomoć Republike Slovenije za razdoblje 2016 -2019 funkcioniра putem realiziranja planiranih aktivnosti, što u slučaju BiH uključuje sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Okoliš i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Vladavinu prava i temeljna prava, Međusobno povezane sektore i Demokraciju i upravljanje.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Vlada Slovenije **alocirala je €2.79 milijuna i isplatila €3.16 milijuna u 2016. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Okoliš i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije, Vladavina prava i temeljna prava, Međusobno povezane sektore i Demokraciju i upravljanje.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U rujnu 2017. godine, Narodna skupština usvojila je Rezoluciju o razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći Republike Slovenije. Tematski prioriteti uključivati će (1) promicanje mirnih i inkluzivnih društava, s posebnim naglaskom na dobro upravljanje, jednake mogućnosti, uključujući ravnopravnost spolova i kvalitetno obrazovanje i (2) borbu protiv klimatskih promjena, usmjerenu na održivo upravljanje prirodnim i energetskim resursima. **Zemljopisni prioriteti** razvojne suradnje Slovenije su zemlje Zapadnog Balkana, europskog susjedstva i podsaharska Afrika, a posebice najmanje razvijene zemlje u u sklopu iste.

Temeljem nove Rezolucije o razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći Republike Slovenije, **Slovenija će u roku od godinu dana izraditi Strategiju o razvojnoj suradnji i humanitarnoj pomoći koja će konkretnije definirati: (i) tematske prioritete; (ii) zemljopisne prioritete, uključujući i kriterije za odabir prioritenih partnerskih zemalja i orijentacije za aktivnosti u odabranim programima u partnerskim zemljama; (iii) orijentacije za međunarodnu humanitarnu pomoć; (iv) orijentacije za multilateralnu razvojnu suradnju, sa naglaskom na aktivnosti unutar Europske unije; (v) orijentacije za suradnju sa nevladinim organizacijama i privatnim sektorom; (vi) orijentacije za podizanje javne svijesti glede razvojne suradnje. U srednjoročnom razdoblju, Slovenija će nastaviti pružati potporu Bosni i Hercegovini u istim sektorima kao i u prethodnom razdoblju.**

Slovenija je također u procesu usvajanja novog bilateralnog sporazuma o razvojnoj suradnji sa BiH. Slovenija je izradila novi predložak sporazuma, koji će također pojednostaviti suradnju i sa drugim donatorima, te zamjeniti postojeće bilateralne sporazume o razvojnoj suradnji u narednim godinama.

U području Demokracije i upravljanja, slovenska pomoć fokusirati će se na usklađivanje zakonodavstva s EU standardima.

U području Vladavine prava i temeljnih prava, Slovenija će doprinijeti poštivanju ljudskih prava s naglaskom na djecu, mladež i žene.

U području Zaštite okoliša i klimatskih politika, Slovenija doprinosi poboljšanju kvalitete života građana u BiH kroz provedbu projekata u sferi zaštite okoliša.

U području Obrazovanja, zapošljavanja i socijalnih politika, Slovenija će i dalje omogućavati studiranje na slovenskim sveučilištima za studente iz BiH.

U budućnosti Slovenija će također podržati BiH u oblasti protuminske zaštite.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Veleposlanstvo Republike Slovenije u Sarajevu sudjeluje na donatorskim sastancima koji se bave različitom tematikom. Slovenija ne sudjeluje u radu sektorskih radnih skupina, ali održava bilateralne kontakte sa drugim donatorskim agencijama ukoliko se za to ukaže potreba.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Republike Slovenije

Adresa: Maglajska 4

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: (+) 387 33 251 770

Faks: (+) 387 33 251 773

E-mail: sloembassy.sarajevo@gov.si

Web-adresa: www.sarajevo.veleposlanistvo.si/

Švedska / Švedska agencija za međunarodnu suradnju (Sida)

Politički pristup

Suradnja Švedske i Bosne i Hercegovine u oblasti reformi u razdoblju 2014-2020, ima za cilj postizanje demokratskog, pravednog i održivog razvitka, zajedno sa ispunjenjem uvjeta za pridruživanje Europskoj uniji.

Sida se fokusira na tri glavna područja: demokracija, ljudska prava i ravnopravnost spolova, razvitak tržišta i održiva infrastruktura. Pored toga, potpora je također pružena aktivnostima u sklopu Međusobno povezanih sektora (civilno društvo, ravnopravnost spolova i manjine). U cilju povećanja učinkovitosti pomoći i pružanja potpore pridruživanju EU integracijama, strategijom suradnje se promiče sljedeće:

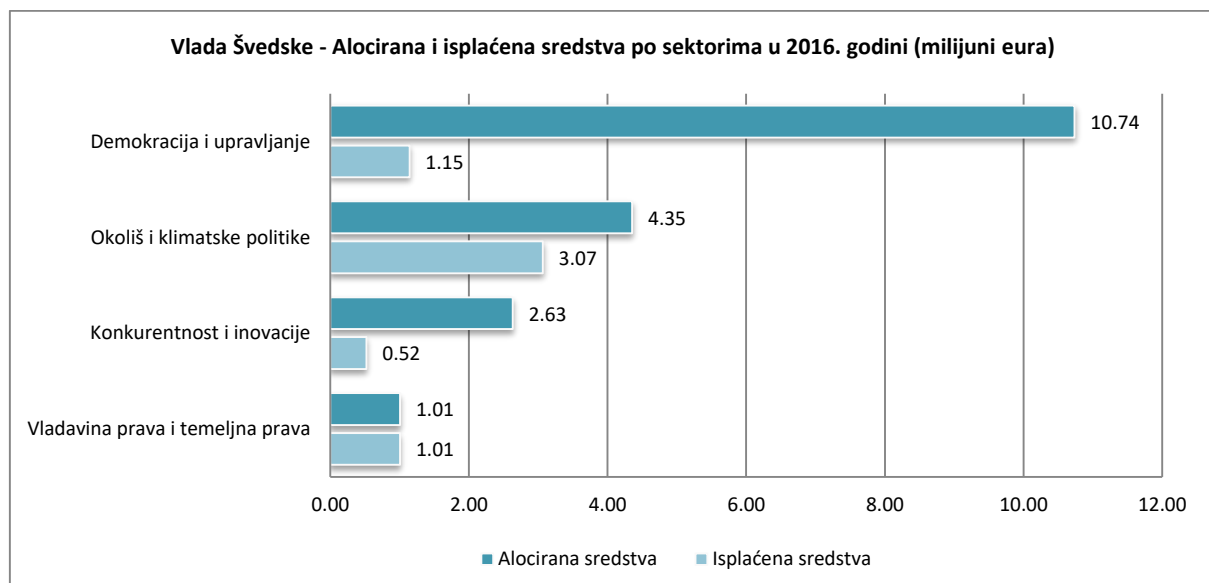
- bolja koordinacija u sklopu zajedničkih aktivnosti sa EK i u sklopu programa IPA;
- veći stupanj korištenja vlastitih sustava zemlje za planiranje, provedbu i praćenje aktivnosti;
- povećana upotreba pristupa utemeljenog na programima.

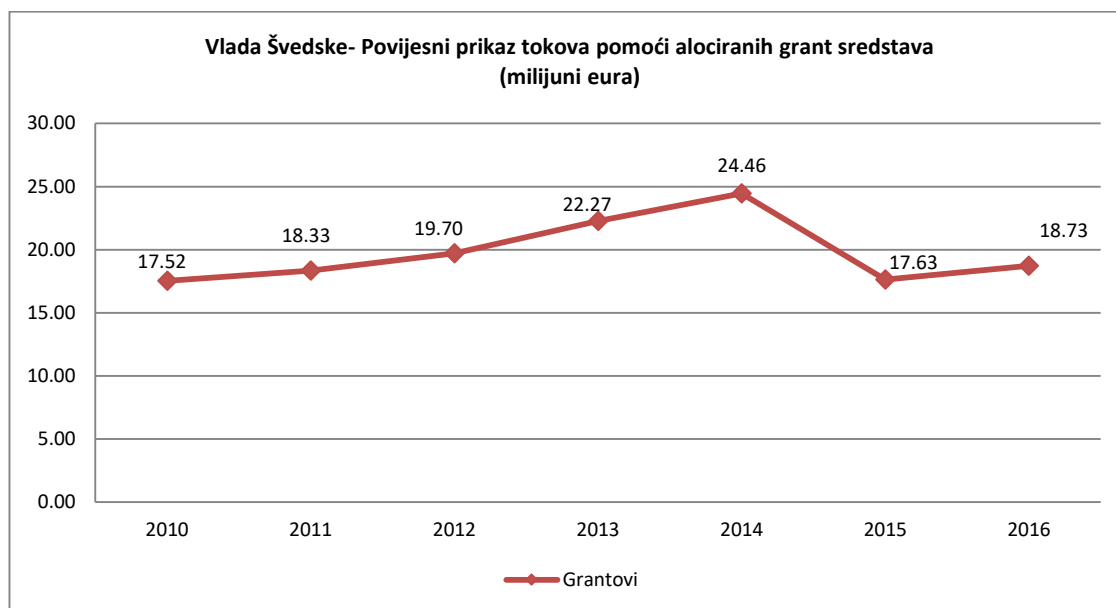
Švedska razvojna suradnja sa Bosnom i Hercegovinom provodit će se sukladno Regionalnoj strategiji suradnje za razdoblje 2014-2020, utemeljenoj na rezultatima u reformama za Zapadni Balkan (Albanija, Bosna i Hercegovina, Kosovo, Crnu Gora, Makedonija i Srbija).

(<http://www.swedenabroad.com/en-GB/Embassies/Sarajevo/Development-Cooperation/Policy/>)

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Vlada Švedske **alocirala €18.73 milijuna i isplatila €5.75 milijuna u 2016. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Okoliš i klimatske politike, Konkurentnost i inovacije i Vladavina prava i temeljna prava.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Švedska razvojna suradnja sa Bosnom i Hercegovinom vođena je švedskom strategijom suradnje utemeljenoj na rezultatima u reformama za Zapadni Balkan – Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Kosovo, Makedoniju, Crnu Goru, Srbiju i Tursku (www.swedenabroad.com/sarajevo) za razdoblje 2014 – 2020, koja ima za cilj pomoći ovim zemljama da ostvare bliže veze s EU.

Očekuje se da će aktivnosti na Zapadnom Balkanu rezultirati u sljedećem:

- 1) Poboljšanoj ekonomskoj integraciji sa EU i razvitkom tržišne ekonomije
- 2) Ojačanoj demokraciji, većem poštivanju ljudskih prava i bolje razvijenoj državi pod vladavinom prava
- 3) Boljim stanjem okoliša, manjim klimatskim utjecajem i poboljšanom otpornošću na utjecaj na prirodni okoliš i klimatske promjene.

Vlada Švedske financira sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike, Transport, Konkurentnost i inovacije, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Međusobno povezani sektori.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Švedska je članica Foruma za koordinaciju donatora koje predvodi Ministarstvo o financija i trezora, kao i *ad hoc* uspostavljenih foruma sektorske koordinacije (PAR, Lokalna uprava, Pravosuđe, EU vijećnika, itd.), te sudjeluje i u ostalim relevantnim sektorskim sastancima.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Švedske

Adresa: Veleposlanstvo Švedske, Ferhadija 20

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 276 030

Faks: +387 33 267 060

E-mail: ambassaden.sarajevo@gov.se

Web-adresa: www.sida.se ; www.swedenabroad.se

Mario Vignjević

Reforma javne uprave & Reforma lokalne uprave & Upravljanje javnim financijama

Programski časnik

Veleposlanstvo Švedske – Sida, Ferhadija 20

71 000 Sarajevo, Bosna and Hercegovina

Telefon +387 33 276 034

Mobitel +387 61 145 766

Faks +387 33 276 060

E-mail: mario.vignjevic@gov.se

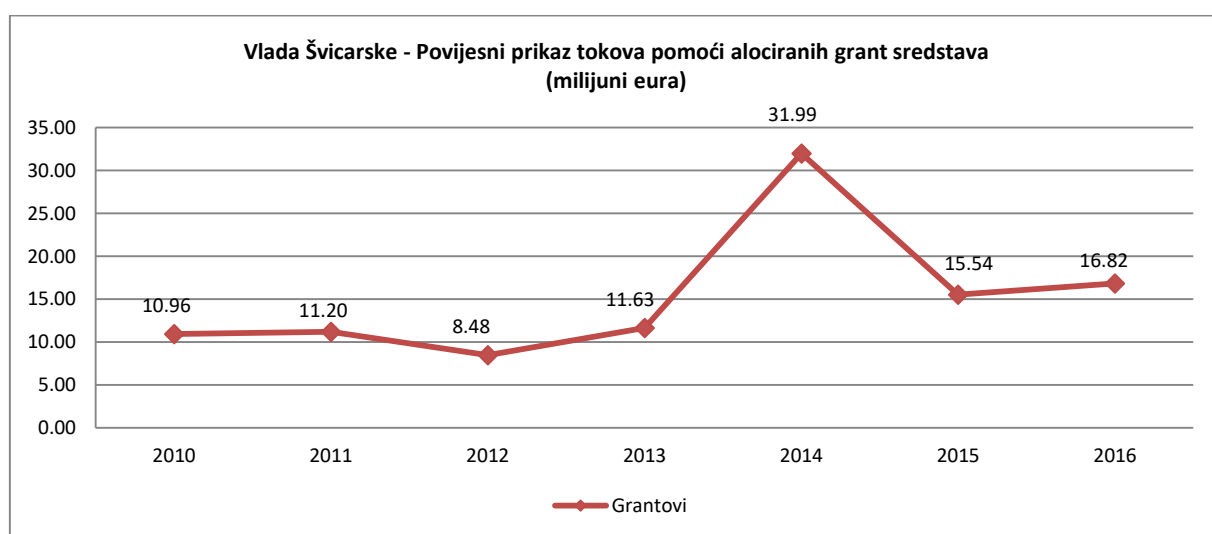
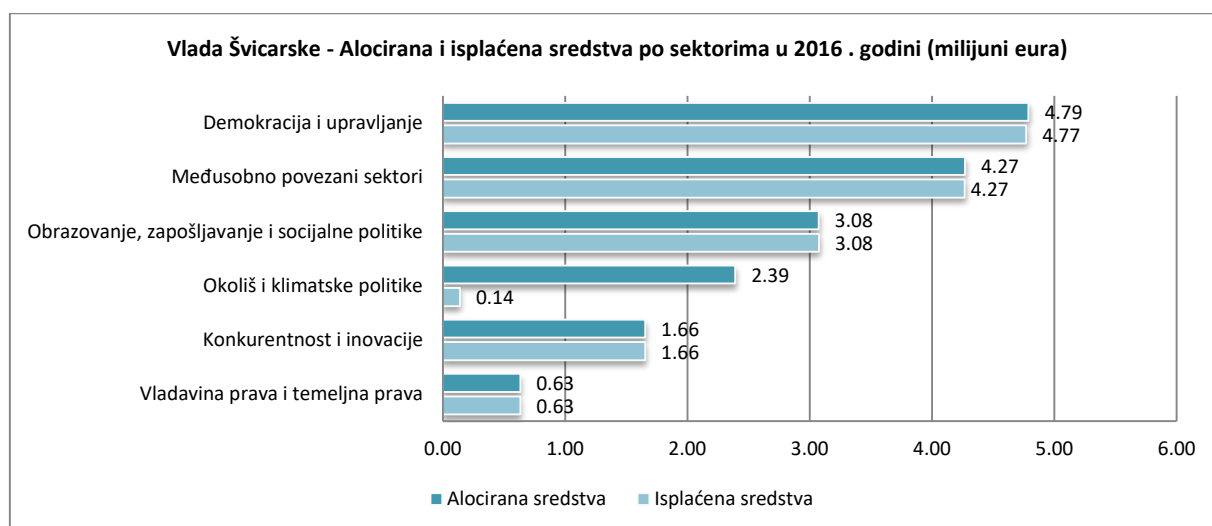
Švicarska

Politički pristup

Švicarska ima za cilj podržati tranziciju BiH na putu prema socijalno inkluzivnoj tržišnoj ekonomiji i decentraliziranom demokratskom političkom sustavu, sa dugoročnijom perspektivom europskih integracija. Strategija suradnje Švicarske za BiH za razdoblje 2013-2016 ima za cilj podržati BiH u rješavanju preostalih izazova koji su definirani državnim strateškim dokumentima za konkretne sektore. Strategija se fokusira na tri tematska područja: Ekonomija i zapošljavanje, Lokalna uprava i općinske usluge i Zdravstvo. Predviđena garantirana financijska sredstva za razdoblje 2013 – 2016 iznose CHF 79 milijuna.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Vlada Švicarske **alocirala je €16.82 milijuna i isplatila €14.55 milijuna u 2016. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Međusobno povezani sektori, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Konkurentnost i inovacije, Vladavina prava i temeljna prava, Okoliš i klimatske politike.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Vlada Švicarske nastaviti će pružati potporu reformama u Bosni i Hercegovini u sklopu Strategije suradnje Švicarske za BiH za razdoblje 2017-2020. Snažniji naglasak bit će stavljen na pružanje potpore u cilju uspostave potpornih normativnih okvira na svim institucijskim razinama, pružanje kvalitetnih usluga građanima, odgovarajućih prema njihovim potrebama, posebice najugroženijoj i isključenoj populaciji.

U sektoru **Demokracije i upravljanja**, Švicarska će zadržati svoj fokus na lokalnoj razini. Proračunska potpora utemeljena na učinkovitosti/djelovanju dobre uprave, koristit će se za općinska ulaganja. Aktivnosti na osnaživanju organizacija civilnog društva i građana i poboljšanje njihovih demokratskih kapaciteta također će biti u fokusu. Također, u suradnji sa SIDA-om, bit će omogućen angažman građana u općinskom odlučivanju, u pružanju kvalitetnih komunalnih usluga i u provedbi lokalnih razvojnih inicijativa, putem revitalizacije podopćinskih jedinica (mjesnih zajednica) u kojima postoji mogućnost za sudjelovanje građana i njihovo socijalno uključivanje. Aktivnosti na koje se Švicarska fokusirala poduprijeti će uspostavu funkcionalnih mehanizama vertikalne suradnje i jačanje kapaciteta na svim relevantnim institucijskim razinama.

U oblasti **Okoliša i klimatskih politika**, aktivnosti će i dalje ostati usmjerene na ulaganja u infrastrukturu za opskrbu pitkom vodom i pročišćavanje otpadnih voda, te institucijsko jačanje komunalnih usluga. Također, u suradnji sa njemačkim Promotivnom bankom (KfW), Švicarska će podržati obnovu sustava vodoopskrbe i odvodnje u gradovima Tuzli i Zenici. Nadalje, predviđene su i intervencije usmjerene na smanjivanje emisija i jačanje otpornosti na klimatske promjene, primjerice putem obnovljivih izvora energije i energetske učinkovitosti.

U sektoru **Vladavine prava i temeljnih prava**, Švicarska suradnja će nastaviti pružati potporu Visokom sudbenom i tužiteljskom vijeću BiH s ciljem podizanja učinkovitosti, djelotvornosti i odgovornosti pravosuđa i poboljšanja pristupa pravdi za sve građane. Uspostava funkcionalnih institucijskih temelja u Sustavu maloljetničkog pravosuđa u BiH bit će nadalje pojačano švicarskom suradnjom. Također će se nastaviti pružati i potpora državnim vlastima u BiH u poboljšanju upravljanja regularnim i neregularnim migracijama u BiH, uključujući učinkovit prihvrat povratnika, procedure imigracije i azila, siguran povratak/deportaciju i odgovarajući tretman migranata.

U oblasti **Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike**, intervencije će se baviti novim i boljim mogućnostima zapošljavanja putem stvaranja povoljnog ekonomskog okruženja za poslovne subjekte/poduzetnike uz angažman javnog i privatnog sektora, uključujući i dijasporu. Švicarski Projekt zapošljavanja mladih nastaviti će raditi na tri glavna aspekta vezana za tržište rada (nedostatak vještina kao i nedostatak veza i novih radnih mjesta). Pri zapošljavanju mladeži, bit će im pružena potpora kroz poboljšani sustav posredovanja unutar javnih službi za zapošljavanje. Dijalog o politici rada, kao sastavni dio svih intervencija, doprinijeti će postizanju sustavnih promjena. To se posebice odnosi na reformu javnih službi za zapošljavanje, strukovno obrazovanje i reformu obuke, reguliranje obrazovanja odraslih kao i uključivanje dijaspore.

U sektoru **Konkurentnost i inovacije**, Švicarska će svoj angažman nastaviti preko Međunarodnih financijskih institucija u stvaranju boljih regulatornih okvira na nacionalnoj i entitetskim razinama u cilju rasta privatnog sektora i boljih mogućnosti izvoza; također kao rezultat transparentnijih i učinkovitijih sustava upravljanja javnim financijama. Savjetodavne usluge koje općine daju

prezaduženim građanima bit će povećane u određenom omjeru, čime se povećava financijska pismenost.

U **Međusobno povezanim sektorima**, nastaviti će se pružati potpora reformama u Sektoru zdravstva kao i poboljšanje usluga primarne zdravstvene zaštite. Daljnji naponi bit će uloženi kako bi se ojačala uloga i položaj medicinskih sestara u cilju poboljšanja radnog učinka sustava i rentabilnosti. Uspješno razvijen model sestrinske skrbi u zajednici, usmjeren konkretno na isključena i siromašna lica, funkcionirati će na način da pokriva čitavu zemlju. Poseban naglasak stavit će se na multi-sektorsku suradnju i cjelovit pristup svim razinama vlasti za prevenciju i kontrolu glavnih nezaraznih bolesti. Ojačat će se uloga lokalnih zajednica i organizacija civilnog društva u kreiranju okruženja koje promiče zdravlje.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Vlada Švicarske sudjeluje u radu sljedećih skupina za koordinaciju rada donatora:

- Lokalna uprava
- Jednakost spolova i osnaživanje žena
- Sektor pravosuđa
- Tužiteljska služba
- Sektor obrazovanja
- Obrazovanje
- Zdravstvo
- Migracije i razvitak

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Švicarske u Sarajevu

Adresa: Zmaja od Bosne 11 (RBBH, zgrada B)

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 275 850

Faks: +387 33 570 120

E-mail: sarajevo@eda.admin.ch

Web-adresa: www.eda.admin.ch/sarajevo

Sjedinjene Američke Države / Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID)

Politički pristup

Demokracija i upravljanje:

Potporna će se usmjeriti na raširenu korupciju koja prožima politički sustav i ekonomiju BiH. USAID će nastaviti pružati podršku mreži organizacija civilnog društva u borbi protiv korupcije kako bi održala pritisak javnosti prema Vladi BiH da provede antikorupcijske reforme potrebne za integraciju u EU. USAID će putem malih grantova ojačati suradnju između različitih antikorupcijskih inicijativa, kao i potporu OCD organizacijama u provedbi manjih projekata propagiranja, praćenje slučajeva korupcije i provedbu istraživanja i istraživačkog rada. Pomoć će se također usmjeriti na jačanje kapaciteta uprave i zakonodavnih institucija, kako bi mogle odgovorno provoditi učinkovitije politike, zakone i proračune. USAID će obučiti mlade političare u pogledu zahtjeva za integraciju u EU; pružiti potporu u mapiranju ključnih aktera i zakonodavnih mogućnosti; te okupiti političke stranke kako bi surađivale na po pitanju reformi. USAID će nastaviti podržavati BiH društvo, putem svojih Programa pomirenja naroda za narod, kako bi se preko etničkih crta radilo na važnim društvenim, ekonomskim i političkim pitanjima. Misija će također poticati angažiranost netradicionalnih novinskih organizacija i neovisnih medija na profesionalno izvješćivanje.

Vladavina prava i temeljna prava:

USAID će u ovoj oblasti surađivati sa pravosudnim institucijama i civilnim društvom kako bi se reformirao Sektor pravde putem jačanja neovisnosti, odgovornosti i učinkovitosti pravosuđa. Pomoć će biti usmjerena na stvaranje bolje koordiniranog i jedinstvenog pravosudnog sustava spremnog za ulazak u EU, te povećanje povjerenja javnosti u vladavinu zakona. U oblasti pravosuđa, USAID će provoditi aktivnosti na unapređenju rada tužitelja i institucija sektora pravde kroz mentorstvo, obuku i tehničku pomoć.

Konkurentnost i inovacije:

Putem programiranja privatnog sektora, misija USAID će se baviti konkretnim tržišnim zastojima koji sprečavaju rast i razvitak MSP poduzeća, na taj način vodeći ka održivijem rastu novih radnih mjesta. Aktivnosti misije također će pomoći proizvodnim organizacijama u odabranim podsektorima poljoprivrede i prerade hrane kako bi usvojili EU i međunarodne standarde za hranu i nove tehnike proizvodnje, pomažući im u stvaranju novih proizvoda visoke vrijednosti i proširenju njihovih tržišta. USAID će također pomoći institucijama javnog sektora u usvajanju trgovinskih politika i regulative usklađene s EU kako bi se olakšala trgovina u regiji i EU i omogućio rast privatnog sektora u BiH u poljoprivredi i proizvodnji. USAID će surađivati s malim i srednjim poduzećima (MSP) u ključnim industrijama (kao što su poljoprivreda i prerada hrane, prerada drva, obrada metala i turizam) kako bi poboljšali svoju sposobnost ispunjavanja standarda EU i regionalnog tržišta, povećali izvoz i generirali radna mjesta.

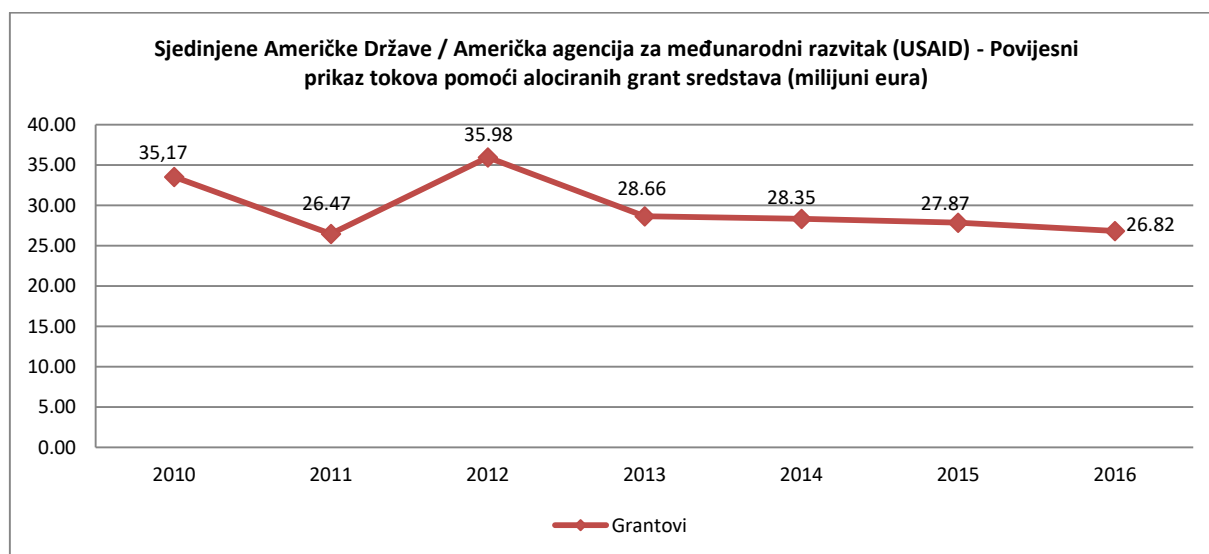
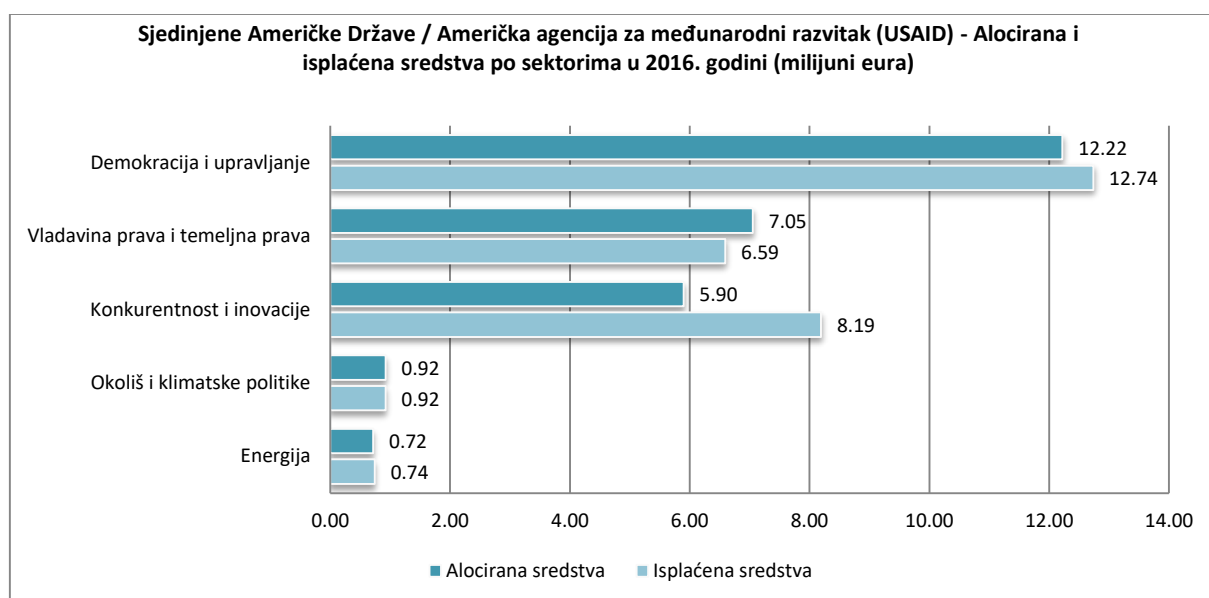
Energija:

Misija će podržati zakonodavne napore na svim razinama vlasti koji potiču ulaganja u nove elektrane i unapređuju energetska učinkovitost kako bi se smanjila emisija CO₂ i troškovi energije. U partnerstvu

s lokalnim i međunarodnim interesnim akterima, USAID će izraditi transparentnu regulativu koja ide na ruku za izgradnju energetske infrastrukture (uključujući preporuke za poticanje ulaganja u postrojenja za proizvodnju obnovljive energije); uspostaviti funkcionalno maloprodajno tržište električne energije u kojem kupci mogu pregovarati glede ugovora s najkonkurentnijim dobavljačima i postići uštede energije primjenom regulatornih poticaja, te uskladiti propise BiH sa EU Direktivom o velikim ložištima. USAID će također poduprijeti politike koje promiču energetska učinkovitost za održivije gradove u BiH, u zemlji sa sve većom razinom urbanog onečišćenja koje proizlazi iz potrošnje prljavih goriva.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Sjedinjene Američke Države/Američka agencija za međunarodni razvitak (SAD/USAID) **alocirali su oko €26.82 milijun i isplatili €29.19 milijuna u 2016. godini u formi granta** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Konkurentnost i inovacije, Okoliš i klimatske politike i Energija.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Projekti će se i dalje razvijati sukladno promjenjivim potrebama Bosne i Hercegovine, a promicati će inicijative koje će obuhvaćati i sredstva drugih donatora. Sjedinjene Američke Države i Američka agencija za međunarodni razvitak (USAID), provoditi će programe pomoći koji podržavaju napredak zemlje ka usklađenom ekonomskom prostoru, poboljšanoj vladavini zakona, djelotvornim i transparentnim institucijama vlasti sa jakim civilnim društvom i multietničko, tolerantno društvo.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Osoblje Vlade SAD sudjeluje na sastancima opće koordinacije, bilateralnim sastancima i drugim forumima. Osoblje misije Sjedinjenih Država nastaviti će sudjelovati u sastancima koordinacije donatora i na sektorskim sastancima uključujući civilno društvo, lokalnu upravu, vladavinu zakona i energiju, kako bi se izbjeglo preklapanje ili dupliciranje aktivnosti.

Kontakt informacije:

Veleposlanstvo Sjedinjenih Američkih Država

Adresa: Robert C. Frasure 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 704-000

Faks: +387 33 659-722

E-mail: AshworthJM@state.gov

Web-adresa: <http://sarajevo.usembassy.gov>

Američka agencija za međunarodni razvitak (USAID)

Adresa: Robert C. Frasure 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 704 000

Faks: +387 33 219 298

E-mail: echallenger@usaid.gov

Web-adresa: www.usaid.gov ; www.usaid.ba

Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD)

Politički pristup

Europska banka za obnovu i razvitak je međunarodna financijska institucija, u vlasništvu 65 zemalja sa pet kontinenta kao i Europske unije i Europske investicijske banke.

Ciljevi EBRD-a usmjereni su na promidžbu tranzicije prema tržišnoj ekonomiji putem ulaganja, najvećim dijelom u privatni sektor, kako bi se mobilizirala značajna izravna strana ulaganja i pružila potpora privatizaciji, restrukturiranju i unapređenju rada općinskih službi. Važno je istaknuti da u sklopu svih svojih aktivnosti, EBRD promiče ekološki snažan i održiv razvitak.

Pristup EBRD-a u rješavanju složenih izazova tranzicije utemeljen je na strategijama, politikama i procedurama. Regionalna raznolikost među državama u kojima ova banka posluje je velika i Banka svoje proizvode i fokus po sektorima prilagođava, kako bi zadovoljila konkretne tržišne potrebe svake pojedine države. Za svaku državu u kojima banka posluje, izrađene su i primjenjuju se pojedinačne strategije.

Nadalje, Banka kroz svoje sektorske politike, formalno utvrđuje strategiju u sljedećim sektorima: agrobiznis, energija, općinska i infrastruktura zaštite okoliša, prirodni resursi, nekretnine, prijevoz, telekom, informatika i mediji.

Do sada, EBRD je najveći institucijski investitor u Bosni i Hercegovini (BiH) sa 144 projekata i kumulativnim obimom poslovanja u iznosu većem od €2,0 milijardi.

U 2016. godini, EBRD je potpisala sporazume za 14 novih projekata u iznosu od €198.4 milijuna, što je uključivalo 6 projekata koji se provode u privatnom sektoru: (i) financiranje novih dionica autoputa Koridor Vc u iznosu od € 76 milijuna, (ii) Projekt oporavka od poplava i modernizacije cesta u FBiH u iznosu od € 65 milijuna, (iii) Projekt modernizacije luke u Brčkom u iznosu od € 10 milijuna, (iv) uvećanje zajma i iznosu od € 6 milijuna za Projekt izgradnje gradskih prometnica u Sarajevu, (v) Projekt vodoopskrbe Visoko u iznosu od € 4.5 milijuna i (vi) zajam u iznosu od € 8.5 milijuna za ISO BiH za nadogradnju Sustava za upravljanje u hitnim situacijama (EMS) i Sustava za nadzor, mjerenje i upravljanje industrijskih postrojenja (SCADA) i provedbu novih IT sustava.

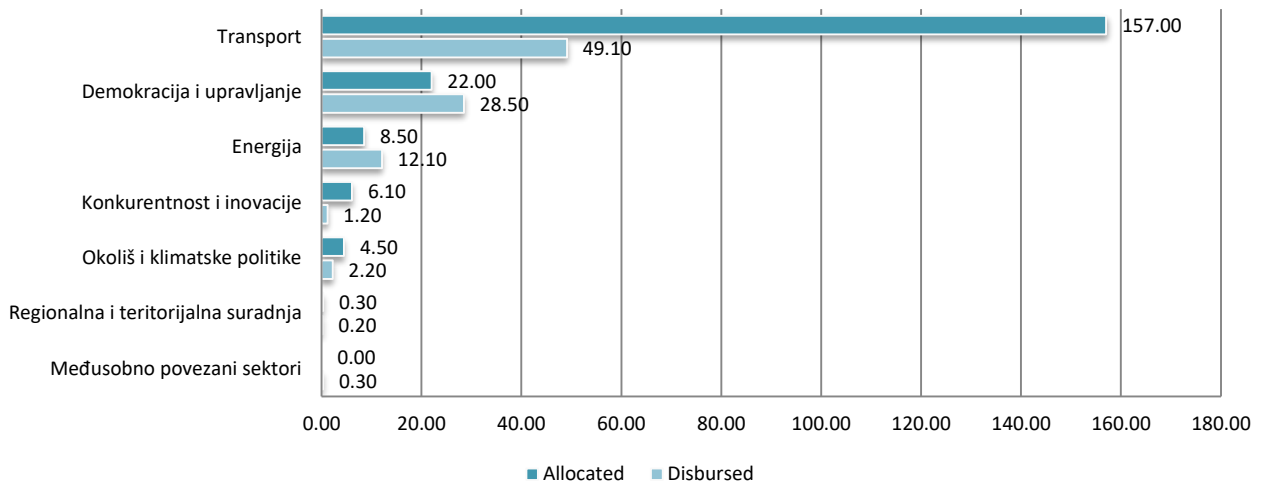
U 2016. godini, EBRD je potpisala sporazume za osam projekata u privatnom sektoru u iznosu od € 28.4 milijuna, koji su uključivali ulaganja u lokalne tvrtke kao i kreditne linije sa lokalnim bankama.

Banka je također ostvarila dobar napredak u provedbi projekata u javnom sektoru, sa isplatama krajnjim korisnicima koje dosežu € 94 milijuna.

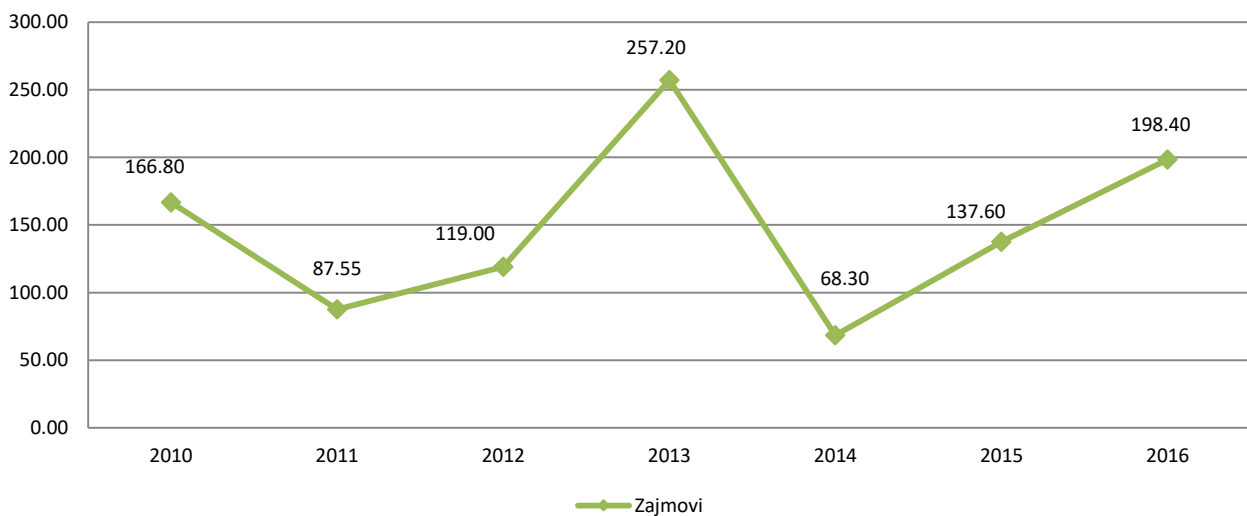
Glavne aktivnosti u 2016. godini

Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD) **alocirala je €198.40 milijuna i isplatila €93.60 milijuna u 2016. godini u formi zajmova** u sljedeće sektore: Transport, Demokracija i upravljanje, Energija, Konkurentnost i inovacije, Okoliš i klimatske politike, Regionalna i teritorijalna suradnja i Međusobno povezani sektori

Europska banka za obnovu i razvitak (EBRD) - Alocirana i isplaćena sredstva po sektorima u 2016. godini (milijuni eura)

EBRD Povijesni prikaz tokova pomoći alociranih kreditnih sredstava (milijuni eura)

Srednjoročni i dugoročni pristup

Nova petogodišnja strategija za Bosnu i Hercegovinu odobrena je od Odbora direktora EBRD u srpnju 2017. godine.

Strategija formulira sljedeće strateške prioritete u Bosni i Hercegovini u razdoblju 2017-2022 godine:

- Omogućavanje izgradnje kapaciteta i razvitka privatnog sektora, uz istodobno promicanje komercijalizacije javnih komunalnih usluga i podupiranje privatizacije održivih državnih poduzeća radi povećanja konkurentnosti
- Pružanje potpore razvitku ključnih transportnih i energetske prekograničnih veza s ciljem promicanja integracije s regijom uz istodobno jačanje otpornosti ekonomije i

- Pružanje potpore energetskej učinkovitosti i proizvodnji obnovljive energije, uz istodobno pomaganje općinama da unaprijede kvalitetu usluga kako bi se promicala zelena ekonomija

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

U sklopu svojih aktivnosti u BiH, EBRD će nastojati uskladiti svoje poslovanje sa prioritetima lokalnih vlasti i blisko surađivati sa drugim Međunarodnim finansijskim institucijama i donatorima, uključujući Europsku uniju. Banka će ovu suradnju ostvariti kroz sufinansiranje odabranih projekata i koordinaciju inicijativa vezanih za dijalog o politici.

Kontakt informacije:

Europska banka za obnovu i razvitak

Adresa: UNITIC, B/15

Fra Anđela Zvizdovića 1

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 257 900

Faks: +387 33 667 950

E-mail: linkesd@ebrd.com

Web-adrese: <http://www.ebrd.com>

Europska unija (EU)

Politički pristup

Glavni strateški cilj pomoći EU ostaje potpora BiH u njejoj tranziciji iz statusa zemlje potencijalnog kandidata, preko kandidatskog statusa, do punopravnog članstva u Europskoj uniji.

Potpora koju Europska unija pruža Bosni i Hercegovini (BiH) doprinijela je njenim nastojanjima da se zemlja vrati na put reformi nužnih za napredovanje u procesu EU integracija. Bosna i Hercegovina je podnijela zahtjev za članstvo u EU u veljači 2016. godine, i na temelju značajnog napretka ostvarenog u Reformskoj agendi, zemlje članice EU su u rujnu od Europske komisije zatražile mišljenje glede tog zahtjeva. U srpnju 2015. godine, usvojena je sveobuhvatna Reformska agenda koja predviđa niz socio-ekonomskih reformi kao i reforme u oblastima vladavine prava i PAR. Kao dio provedbe Reformske agende i uz potporu EU, uključujući i savjetovanje glede politike i tehničku pomoć, vlasti Bosne i Hercegovine usvojile su i započele provedbu ključnih strateških dokumenata, posebice onih koji se odnose na pravosuđe, borbu protiv korupcije i organizirani kriminal.

Još od 2007. godine, IPA instrument za pretpristupnu pomoći se kroz svoje nacionalne i multi-korisničke programe, bavi ispunjavanjem političkih i ekonomskih uvjeta u okviru Procesa stabilizacije i pridruživanja (SAP) i usuglašavanjem sa europskim standardima, uglavnom kroz potporu Bosni i Hercegovini u uspostavi regulatornih sustava i njenu pripremu za predstrukturalne IPA fondove kao i pružanjem potpore njenom sudjelovanju u programima prekogranične suradnje sa susjednim državama i državama članicama EU.

Kako bi nastavila potporu po pitanju ispunjenja političkih kriterija, EU dodatni naglasak stavlja na dijalog sa civilnim društvom, razvitak neovisnih i profesionalnih medija i očuvanje kulturne baštine. IPA pomaže i u borbi protiv korupcije, te podržava Bosnu i Hercegovinu u ispunjenju njenih obveza prema povratnicima, manjinama i ugroženim skupinama i u provedbi Strategije razminiranja.

Nekoliko ekonomskih pokazatelja daju razloga za zabrinutost, uključujući visoku stopu nezaposlenosti i vanjske debalanse. Pored toga, negativni trendovi u javnoj potrošnji stvaraju prepreke društvenom i ekonomskom oporavku. Kako bi se državi pomoglo u ispunjavanju ekonomskih kriterija SAP-a, IPA osigurava potporu za stabiliziranje makroekonomskoga okruženja, te smanjenje javne potrošnje i unapređenje njene kvalitete, kako bi se stvorilo povoljno poslovno okruženje. Reforma obrazovnog sustava i tržišta rada trebala bi doprinijeti u promicanju zapošljavanja. Dodatni sektori kojima je pružena potpora iz ekonomskih uvjeta su trgovina i mala i srednja poduzeća i lokalni ekonomski razvitak. Do sada, Bosna i Hercegovina je ostvarila samo ograničen napredak u približavanju svoga zakonodavstva i politika rada sa *acquis*-om. Kako bi se državi pomoglo u ispunjavanju uvjeta iz SAP-a, koji se odnose na *acquis*, IPA pruža potporu u izradi i provedbi strategija i politika približavanja i usuglašavanja sa europskim *acquis*-om u oblastima unutarnjeg tržišta, sektorskih politika djelovanja i pravosuđa, slobode i sigurnosti. Potpora se također pruža i u oblastima zaštite okoliša, infrastrukturne kvalitete, carina i oporezivanja.

Bosna i Hercegovina još uvijek koristi prve dvije komponente Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA), koje su joj na raspolaganju od 2007. godine: Komponenta I za potporu u tranziciji i institucijsku izgradnju i Komponenta II za prekograničnu suradnju. Tijekom razdoblja 2007-2013 godina, EU je izdvojila za BiH ukupno €593 milijuna.

Nova generacija Instrumenta za pretpristupnu pomoć (IPA) – IPA II 2014-2020 dostupna je BiH od kolovoza 2015. godine, kada je potpisan i ratificiran Okvirni sporazum između EK i BiH. Financijska pomoć

prema IPA II za BiH za razdoblje 2014-2017, predviđena u Indikativnom strateškom dokumentu (ISP) za BiH, iznosi EUR 165.8 m (pri čemu prosječno alocirana sredstva na godišnjoj osnovi iznose EUR 40 m).

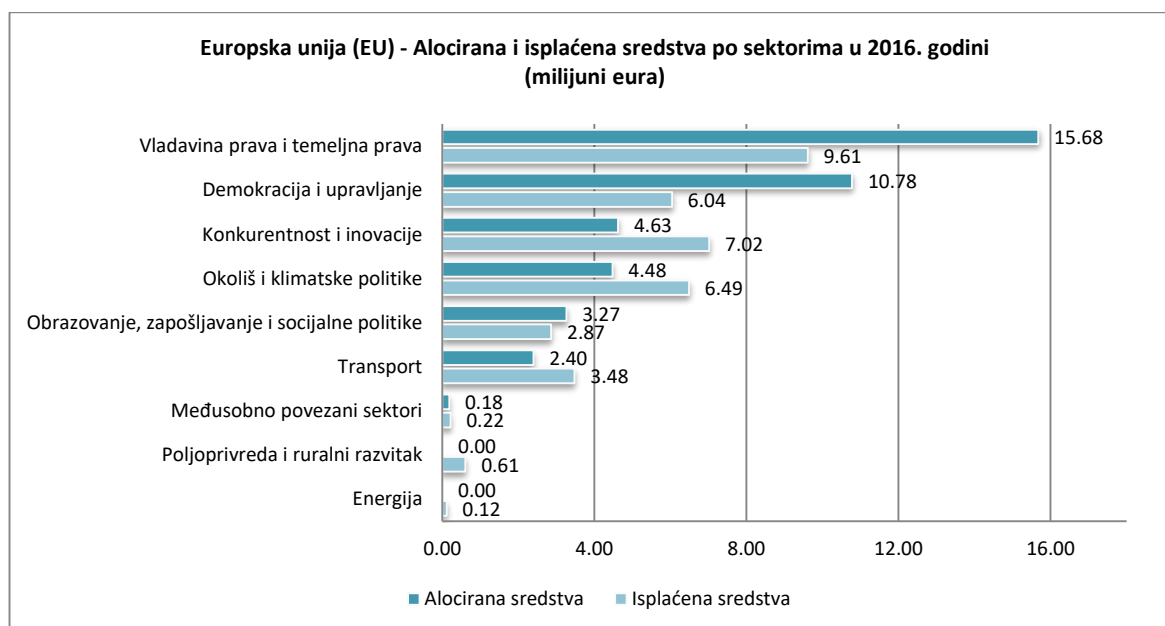
Predviđeno je da financijska sredstva (IPA) II pruže potporu u četiri sektora:

1. Demokracija i upravljanje
2. Vladavina prava i temeljna prava
3. Konkurentnost i inovacije: lokalne razvojne strategije
4. Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike

Ovako ograničena godišnja lokacija sredstava iz IPA II 2014-2017 za BiH proizlazi iz nedostatka sveobuhvatnih sektorskih strategija u BiH u sektorima poput transporta, energije i poljoprivrede i ruralnog razvitka - u kojima su veća sredstva bila namijenjena za dodjelu u sklopu IPA II.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Europska unija (EU) alocirala je € 41.42 milijuna i isplatila € 36.46 milijuna u 2016. godini u formi granta u sljedeće sektore: Vladavina prava i temeljna prava, Demokracija i upravljanje, Konkurentnost i inovacije, Okoliš i klimatske politike, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike, Transport, Međusobno povezani sektori, Energija i Poljoprivreda i ruralni razvitak.

U prethodnom grafikonu, vidljivo je da je u 2016. godini EU pružila najveći udjel pomoći u sektore Vladavina prava i temeljna prava, Demokracija i upravljanje i Konkurentnost i inovacije. Pomoć se najvećim djelom odnosila na potporu reformi pravosuđa, uključujući smanjenje broja i rješavanje zaostalih slučajeva ratnih zločina i izgradnju/obnovu županijskih sudova i ureda tužiteljstava u zemlji i borbu protiv korupcije, kao i za jačanje kapaciteta relevantnih institucija BiH u različitim oblastima kao što su: upravljanje javnim financijama, javne nabave, statistika, oporezivanje i carine. To također uključuje potporu za izgradnju i/ili obnovu infrastrukture za vodoopskrbu i odvodnju otpadnih voda kao i za poboljšanje poslovne infrastrukture na lokalnoj razini i financiranje MSP uključujući znatnu potporu u formi granta. EU također pruža potporu za jačanje kapaciteta institucija BiH u drugim oblastima kao što

su: provedba zakona, obrazovanje, civilno društvo, aktivnosti razminiranja kao i potporu BiH za sudjelovanje u većem broju programa Europske unije.

Važno je napomenuti da je tijekom 2016. godine, u svojim aktivnostima EU Delegacija nastavila provedbu EU Programa za oporavak od poplava u iznosu od EUR 42,24 m, koji je uslijedio nakon katastrofalnih poplava koje su pogodile zemlju u proljeće i ljeto 2014. godine. Program je usmjeren na pružanje potpore za obnovu javne infrastrukture i stambenih objekata na poplavljenim područjima, s posebnim naglaskom na ugrožena lica, uključujući također i potporu mjerama za poboljšanje životnih uvjeta. Program je također predvidio pomoć BiH za pripremu terena kako bi se podržala obnova kuća uništenih u klizištima, dok su sve aktivnosti glede infrastrukture uspješno završene do kraja 2015. godine.

Pored nacionalnih programa, BiH ima mogućnost korištenja i IPA I Višekorisničkih programa 2007-2013, kojima se pruža potpora mjerama od zajedničkog interesa za zemlje Zapadnog Balkana i Tursku, poput razvitka infrastrukture, institucijske izgradnje, provedbe Sporazuma o slobodnoj trgovini u središnjoj Europi (CEFTA), borbe protiv organiziranog kriminala, zaštite okoliša, energije, regionalne trgovinske integracije, te prekogranične suradnje.

Višekorisnički programi pružaju potporu oblastima od ključnoga interesa za europske integracije kao što su oporezivanje i carine, statistika, javna uprava putem inicijative Organizacije za ekonomsku suradnju i razvitak (OECD) - Potpora promicanju uprave i rukovođenja u državama (SIGMA), te horizontalne potpore putem Ureda za razmjenu informacija o tehničkoj pomoći (TAIEX). Značajni rezultati višekorisničkih programa uključuju, između ostaloga, suradnju tužitelja u regionu, te uzajamnu pravnu pomoć između sudova, poboljšanu policijsku suradnju, integrirano upravljanje granicama i suradnju po pitanjima migracija.

Pomoć u sklopu komponente prekogranične suradnje, pruža se u svrhu potpore sudjelovanju BiH u IPA 2014-2020 CBC programima BiH - Crna Gora i Srbija - BiH, njenom sudjelovanju u Interreg IPA CBC programu Hrvatska – BiH - Crna Gora 2014 – 2020, u Interreg ADRION programu sa članicama EU i drugim zemljama Zapadnog Balkana (Albanija, Crna Gora i Srbija), Interreg MED programu sa članicama EU i drugim zemljama Zapadnog Balkana (Crna Gora i Albanija), te u Dunavskom transnacionalnom programu sa članicama EU i drugim zemljama Zapadnog Balkana (Crna Gora i Srbija), Ukrajina i Moldavija.

Programi IPA II 2014-2020 koji pokrivaju više zemalja predstavljaju novu generaciju IPA Višekorisničkih programa 2007-2013. Oni uglavnom nastavljaju pružati potporu regionalnim strukturama i projektima koji su pokrenuti i utemeljeni u sklopu IPA I Višekorisničkih programa 2007-2013.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Europska unija će nastaviti pružati potporu BiH u njenim nastojanjima na polju reforme i usklađivanja sa zakonima EU kako bi postala potpuno spremna za preuzimanje obveza u sklopu članstva u Europskoj uniji. Kako bi se povećao utjecaj IPA II pomoći i snažnije usmjerio naglasak na ostvarive rezultate, EU je odlučila usmjeriti svoje aktivnosti na 4 ciljna sektora, koji su uključeni u IPA II Indikativni strateški dokument (ISP) 2014-2017 za Bosnu i Hercegovinu, kao što je prethodno navedeno u poglavlju Politički pristup.

U srednjoročnom razdoblju, pomoć EU će nadalje podupirati jačanje reforme upravljanja javnim sektorom, uključujući upravljanje javnim financijama, sustav javnih nabava, parlamente kao i sudjelovanje BiH u različitim EU programima u djelokrugu sektora Demokracije i upravljanja. EU će poduprijeti napore

putem kojih će se povećati uporaba alternativnih načina rješavanja sporova kako bi se smanjio broj neriješenih sudskih predmeta, te će nastaviti pružati potporu Međunarodnoj komisiji za nestala lica (ICMP) u djelokrugu sektora Vladavine prava i temeljnih prava. U sklopu sektora Konkurentnost i inovacija: lokalne razvojne strategije, pomoć EU će se usmjeriti na nastavak potpore lokalnom integriranom razvitku, zapošljavanju i MSP. Pored toga, nakon katastrofalnih poplava koje su se dogodile zemlju u proljeće i ljeto 2014. godine, EU će pružiti pomoć za zaštitu od poplava i upravljanje rijekama i rizikom od poplava. Četvrti sektor Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike prepoznat je kao potencijalni sektor koji bi mogao uključivati sektorsku proračunsku potporu, osobito u oblasti zapošljavanja, uzimajući u obzir povezanost između obrazovanja i zapošljavanja i važnu ulogu koju zapošljavanje ima u uspješanoj društvenoj inkluziji.

U dugoročnom razdoblju, pomoć EU temeljit će se na rezultatima Srednjoročnog pregleda (MTR) Indikativnog strateškog dokumenta (ISP) čija je revizija započela u konzultacijama sa BiH akterima (BiH vlasti, OCD, donatori, MFI i međunarodne organizacije) u jesen 2016. godine, s ciljem da se identificiraju sektori u kojima će EU dati doprinos za IPA II financijsku perspektivu u razdoblju 2018-2020. Očekuje se da će Srednjoročni pregled biti dovršen i usvojen od strane EK u ljeto 2018. godine. Ovisno o zrelosti sektora (između ostalog i o dostupnosti sveobuhvatnih sektorskih strategija na razini zemlje), Srednjoročni pregled može rezultirati uključivanjem više od 4 sektora koje pokriva ISP 2014-2017. Pozornost je posebice usmjerena na sektore Transporta, Energije, Okoliša, te Poljoprivrede i ruralnog razvitka, što bi omogućilo veću godišnju alokaciju IPA II sredstava za BiH.

Sektorski pristup omogućiti će suradnju između donatora i korisnika, po mogućnosti pod vodstvom vlasti BiH, uklonivši time dupliciranje aktivnosti i osiguravši bolju učinkovitost i djelotvornost. Ovo bi zauzvrat trebalo pružiti mogućnost svim stranama da usmjere veću pozornost na rezultate postignute zajedničkim trudom. U tom smislu, pomoć u sklopu IPA II 2014-2020 snažno podržava sektorski pristup i potiče izradu sektorskih proračuna koji će se koristiti kao način isporuke pomoći.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

U cilju unapređenja učinkovitosti i djelotvornosti u pružanju pomoći, kroz koordinaciju rada donatora, Europska komisija i zemlje članice EU osiguravaju koordinaciju programa pomoći za koje su nadležni. Ta se koordinacija proširila i na Međunarodne financijske institucije i na ostale donatore izvan EU. Na razini BiH se redovito organiziraju sastanci koordinacije s Međunarodnim financijskim institucijama kao i sa donatorima iz i izvan EU. Fokus je uglavnom usmjeren na stratešku orijentaciju i nacionalnu i regionalnu dimenziju IPA planiranja i programiranja. Pored toga, u kontekstu IPA odbora, redovito se održava koordinacija između Europske komisije i država članica EU.

Bliska koordinacija se također održava sa Svjetskom bankom, EBRD, EIB, te Njemačkom razvojnom bankom (KfW), posebice u oblastima transporta, energije i okolišne infrastrukture u sklopu kojih Europska komisija financira projektiranje, studije, radove i tehničku pomoć koja je potrebna, kako bi se ispunili uvjeti za dobivanje financijskih sredstava od Međunarodnih financijskih institucija (IFIs). Pored toga, EU i Međunarodne financijske institucije surađuju i u sklopu Investicijskog okvira za Zapadni Balkan (WBIF).

Pored toga, EU Delegacija održava redovitu koordinaciju sa drugim donatorima, kroz bilateralne sastanke i/ili sektorske radne skupine u oblastima kao što su reforma pravosuđa i maloljetničko pravosuđe, borba protiv korupcije, reforma javne uprave, poljoprivredni i ruralni razvitak, energetska učinkovitost, okoliš,

povratak, spolna ravnopravnost, ljudska prava, socijalna zaštita i obrazovanje, civilno društvo, te u brojnim drugim oblastima. Prethodno opisani mehanizmi koordinacije osiguravaju da pomoć koju pruža EU i drugi donatori, djeluje u sinergiji, te da se u najvećoj mogućoj mjeri, međusobno nadopunjuju.

EU Delegacija također pruža potporu lokalnim institucijama, kao što su Direkcija za europske integracije BiH i Ministarstvo financija i trezora BiH u njihovim nastojanjima i aktivnostima na koordinaciji rada donatora.

Kontakt informacije:

Delegacija Europske unije u Bosni i Hercegovini

Adresa: Skenderija 3a

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 254 700

Faks: +387 33 666 037

E-mail: delegation-bih@eeas.europa.eu

Web-adresa: <http://www.europa.ba/>

Europska investicijska banka (EIB)

Politički pristup

Europska investicijska banka je financijska institucija Europske unije za dugoročno financiranje investicijskih projekata. Zadatak Banke je da daje doprinos integraciji, uravnoteženom razvitku i ekonomskom i društvenom jedinstvu zemalja članica EU. Europska investicijska banka prikuplja značajan obim financijskih sredstava na tržištima kapitala, koje zatim posuđuje pod povoljnim uvjetima za implementiranje projekata koji unapređuju ciljeve definirane politikom EU. EIB kontinuirano usklađuje svoje aktivnosti sa dešavanjima i promjenama u politikama EU. Operativni plan za razdoblje 2012-2014 je odgovor na okolnosti u okruženju u kojem Europa ima težak zadatak da procijeni negativni utjecaj ekonomske krize dok u isto vrijeme pokušava da ubrza svoju tranziciju ka mudrijoj, ekološki odgovornijoj i održivoj ekonomiji.

EIB je na Zapadnom Balkanu aktivan od 1977. godine i danas je jedan od najvećih međunarodnih financijera u toj regiji. EIB je u prosincu 2009. godine zajedno sa Europskom komisijom, Razvojnog bankom Vijeća Europe i Europskom bankom za obnovu i razvitak uspostavio Investicijski okvir za Zapadni Balkan (WBIF), kao zajednički fond za dodjelu grantova i zajedničko kreditiranje prioritetnih ulaganja u regiji. Cilj je da se pojednostavi pristup kreditnim sredstvima putem udruživanja i koordiniranja različitih izvora financijskih sredstava i tehničke pomoći.

Od 2000. godine, EIB banka je osigurala kreditna sredstva u iznosu većem od EUR 1.6 milijardi kako bi podržala projekte u Bosni i Hercegovini. Od toga iznosa ukupno EUR 570 milijuna iskorišteno je za kreditne linije namijenjene za razvitak MSP i poduzeća koja upošljavaju manje od 3.000 uposlenika. Ovo predstavlja ključnu komponentu prioriteta kreditiranja EIB banke.

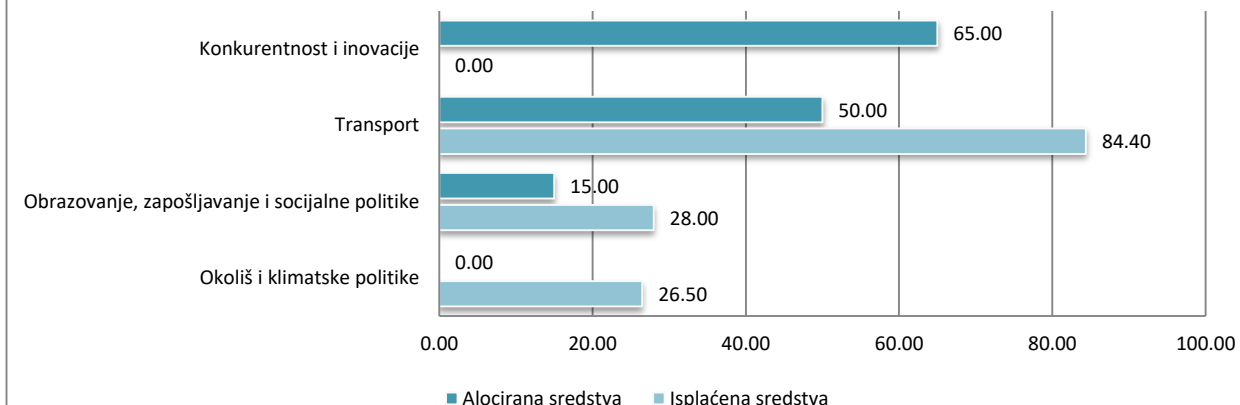
Dodatnih EUR 582 milijuna iskorišteno je za razvitak transportne infrastrukture zemlje, kako putem regionalnih projekata tako i putem Transeuropske prometne mreže, što predstavlja još jedan prioritet EIB-a. Banka je također izdvojila i EUR 163 milijuna za obnovu i poboljšanje pouzdanosti mreža B-H za prijenos energije. Provedba ovog projekta odvijala se tijekom proteklog desetljeća. (izvor podataka: <http://www.eib.org/projects/regions/enlargement/the-western-balkans/bosnia-herzegovina/index.htm>)

Glavne aktivnosti u 2016. godini¹

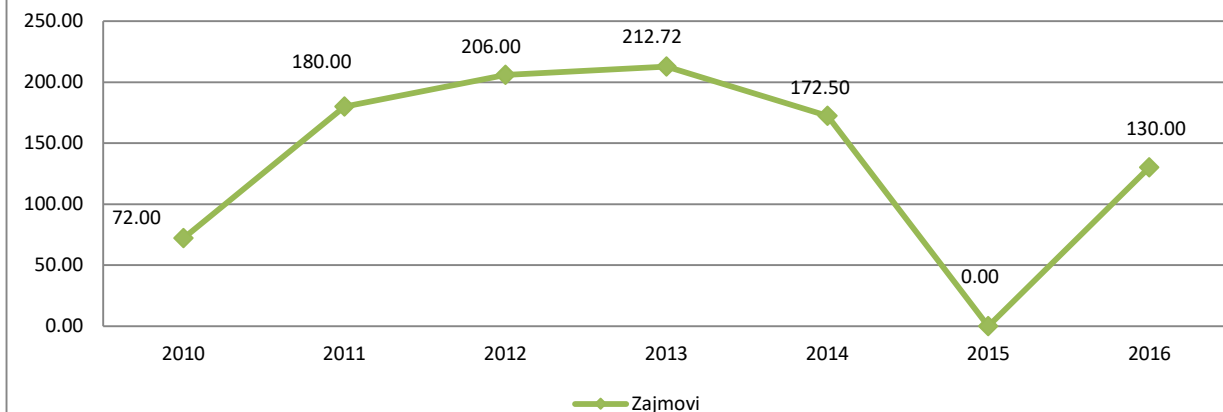
Europska investicijska banka (EIB) **alocirala je €130.00 milijuna i isplatila €138.90 milijuna u 2016. godini zajmova** u sljedeće sektore: Konkurentnost i inovacije, Transport, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Okoliš i klimatske politike.

¹ Profil EIB i alokacije 2016 preuzeti sa <http://www.eib.org/projects/loan/list/index.htm?from=2016®ion=3§or=&to=2016&country=BA>, a za isplate u 2016. korišteni podaci MFT.

Europska investicijska banka (EIB) - Alocirana i isplaćena sredstva po sektorima u 2016 . godini
(milijuni eura)

EIB Povijesni prikaz tokova pomoći alociranih kreditnih sredstava
(milijuni eura)

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Europska investicijska banka, zajedno sa drugim Međunarodnim finansijskim institucijama, posebice sa EBRD, Svjetskom bankom i Razvojnou bankom Vijeća Europe kao i drugim bilateralnim donatorima, sufinansira značajne projekte u regiji. Banka također nastavlja blisku suradnju sa Europskom komisijom i Europskom agencijom za obnovu, u cilju pripreme i sufinansiranja projekata sa proračunskim sredstvima EU koja su osigurana kroz novi EU Instrument za predpristupnu pomoć (IPA).

Kontakt informacije:

Europska investicijska banka

Adresa: 98-100, boulevard Konrad Adenauer,

L-2950 Luxembourg

Telefon: (+352) 43 79 1

Faks: (+352) 43 77 04

Web-adresa: www.eib.or

Ujedinjeni narodi (UN)

Politički pristup

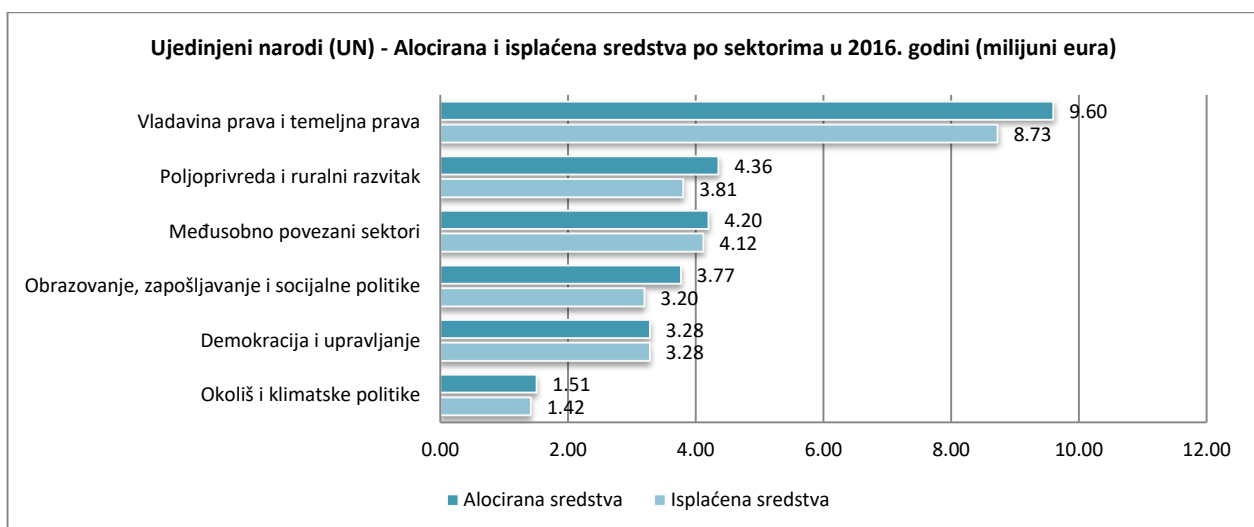
U 2016. godini, aktivnosti UN su općenito i dalje definirane kroz Okvir razvojne pomoći UN (UNDAF) za Bosnu i Hercegovinu za razdoblje 2015-2019, koji pojačava snažno partnerstvo između vlasti BiH i UN radi pokretanja ravnopravnog ekonomskog rasta i smanjenja siromaštva u četiri fokusne oblasti (Vladavina zakona / Ljudska sigurnost, Održivo i pravedno zapošljavanje i razvitak, Socijalna uključenost i Osnaživanje žena) putem unapređenja kapaciteta, jačanja sustava odgovornosti i pružanja kvalitetnih socijalnih usluga. UNDAF strategije imaju za cilj dosegnuti najsiromašnije i najugroženije dijelove populacije, te su osmišljene na način da odražavaju predanost UN u pružanju pomoći BiH u ispunjavanju njenih obveza glede ljudskih prava, te osiguravaju poštivanje UN i drugih međunarodnih ugovora ratificiranih od strane BiH, uključujući Agendu 2030 i Ciljeve održivog razvitka.

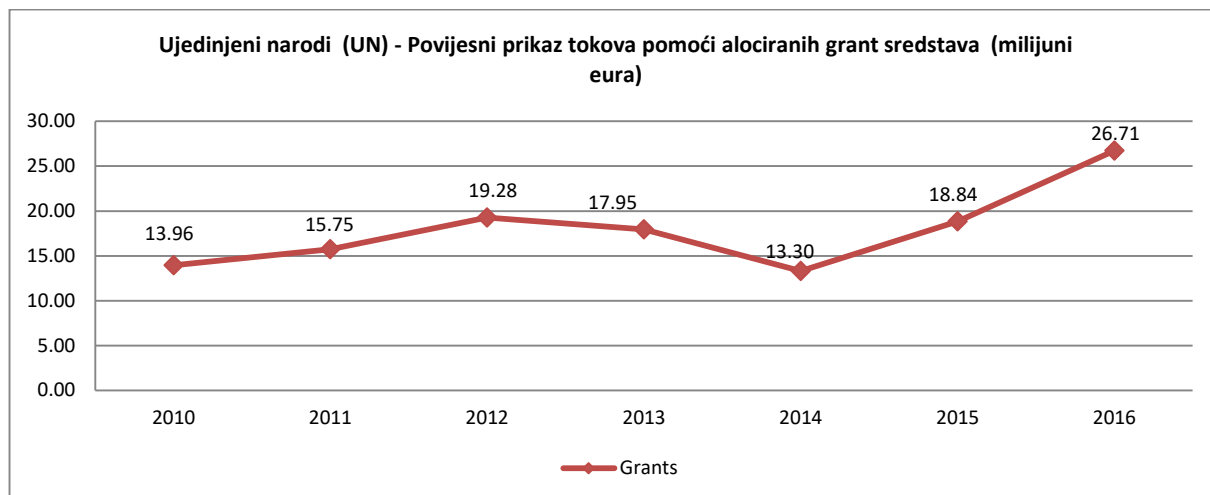
U nedostatku cjelodržavne razvojne strategije i / ili razvojnih ciljeva postavljenih na razini zemlje, UN u BiH i nastavlja provoditi svoje aktivnosti u punoj konzultaciji sa svim relevantnim tijelima na različitim razinama vlasti u BiH, osiguravši na taj način da njegove aktivnosti dosegnu sve dijelove zemlje. Ovim pristupom, UN jača svoju komparativnu prednost i osigurava političku neutralnost i nepristrano pozicioniranje UN kao glavnog međuvladinog razvojnog programera i sugovornika. Radeći sa oba kraja, na izradi politika i provedbi temeljnih inicijativa, UN je jedinstveno pozicioniran na jačanje povezanosti između dva pristupa, pretvaranja projekata u politike i politika u aktivnosti.

Nadalje, UN nastavlja utjecati na pritiske lokalnih vlasti glede reforme temeljnih inicijativa i u određenom omjeru povećava lokalne inicijative a kako bi podržao neophodne nacionalne i inkluzivne reforme politika i potaknuo inovativnu promjenu koja nije vođena političkim razlozima nego potrebama građana.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Ujedinjeni narodi (UN) **alocirali su € 26.71 milijuna i isplatili € 24.55 milijuna u 2016. godini u formi grantova** u sljedeće sektore: Okoliš i klimatske politike, Demokracija i upravljanje, Vladavina prava i temeljna prava, Međusobno povezane sektore, Obrazovanje, zapošljavanje i socijalne politike i Poljoprivreda i ruralni razvitak.

Srednjoročni i dugoročni pristup

Početkom 2017. godine, Zajednički upravni odbor UNDAF-a odobrio je drugi skup Zajedničkih planova rada za razdoblje 2017 -2018, sukladno trenutačnom UNDAF okviru za razdoblje 2015-2019 godina. UN će nastaviti provoditi aktivnosti u sklopu četiri stupa Zajedničkih planova rada: Vladavina prava i ljudska sigurnost, Lokalni i ekonomski razvitak (uključujući zaštitu okoliša), Socijalna uključenost (uključujući zaštitu i zdravstvo) i Osnaživanje žena.

Aktivnosti na koordinaciji donatora

UN sudjeluju u radu sljedećih sektorskih / tematskih radnih skupina, uz napomenu da su neke skupine iz međunarodne zajednice i *ad-hoc*: u oblasti Obrazovanja /Skupina za neformalnu koordinaciju rada donatora u organizaciji Veleposlanstva SAD; Konferencija ministara obrazovanja u organizaciji Ministarstva civilnih poslova BiH; Skupina za koordinaciju sektora obrazovanja u organizaciji Ministarstva civilnih poslova BiH; u oblasti Zdravstva / ministarska konferencija u organizaciji Ministarstva civilnih poslova BiH; u oblasti Socijalne zaštite i uključivanja u regiji Birać / regionalni sastanci općinskih povjerenstava za socijalnu zaštitu i uključenost u organizaciji UNICEF-a; u oblasti Zdravstva, Skupina za koordinaciju aktivnosti donatora u organizaciji Veleposlanstva Švicarske i Svjetske zdravstvene organizacije; IC Koordinacijska skupina za ljudska prava; IC Koordinacijska skupina za ravnopravnost spolova i osnaživanje žena; Skupina za koordinaciju aktivnosti donatora u oblasti lokalne uprave i lokalnog razvitka; Odbor donatora za protuminsko djelovanje u organizaciji UNDP-a i Ministarstva civilnih poslova BiH; Koordinacijski sastanak donatora za suzbijanje / sprečavanje nasilnog ekstremizma; Koordinacijski odbor za malo i lako oružje; IC Koordinacijska skupina za Zemaljski muzej.

Kontakt informacije:

Ujedinjeni narodi (UN)

Adresa: „Zmaja od Bosne“ b.b.

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 293 400

Faks: +387 33 552 330

E-mail: registry.ba@undp.org

Web-adresa: www.ba.one.un.org

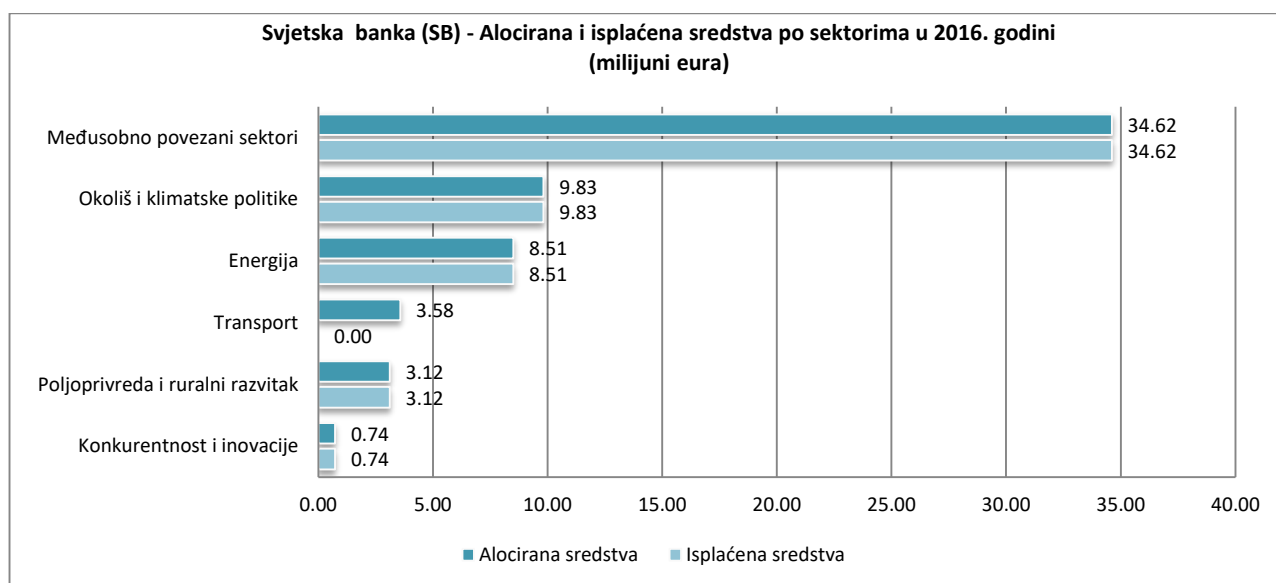
Svjetska banka

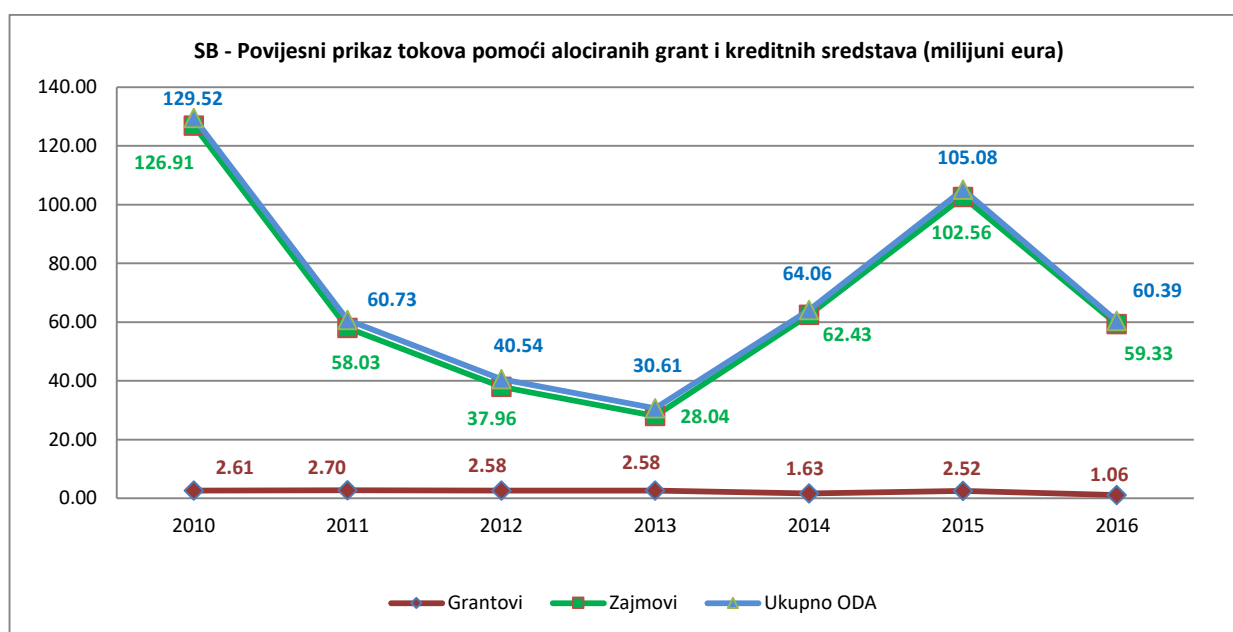
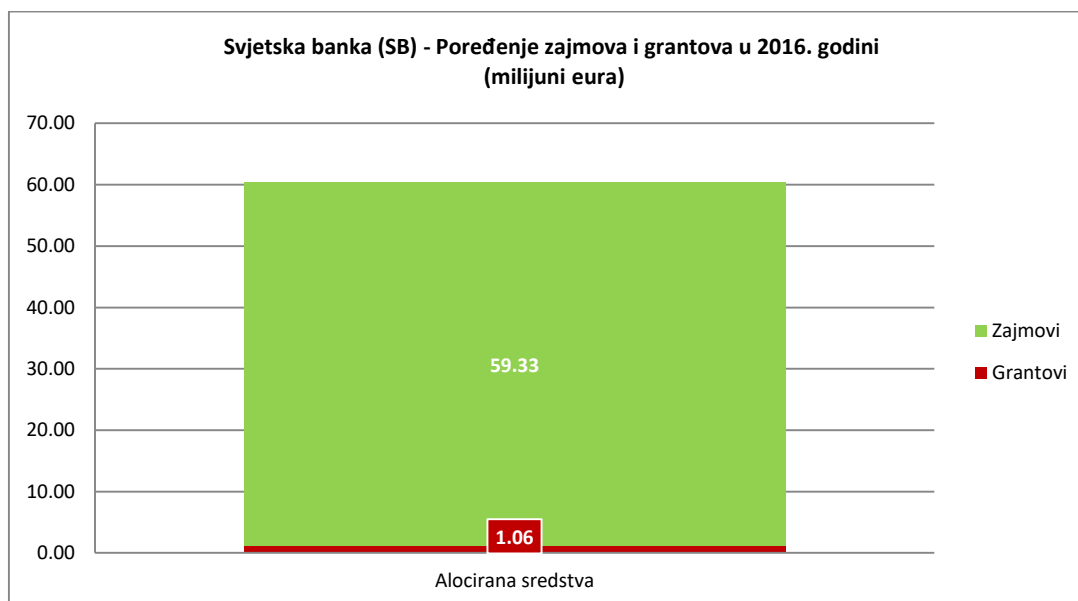
Politički pristup

U prosincu 2015. godine, Odbor izvršnih direktora Grupacije Svjetske banke (GSB), odobrio je Okvir partnerstva sa zemljom za razdoblje 2016-2020 godina za **Bosnu i Hercegovinu**. Putem svog strateškog okvira, Grupacija Svjetske banke usmjeriti će aktivnosti na tri oblasti: povećanje učinkovitosti i djelatnosti javnog sektora, stvaranje uvjeta za ubrzani rast privatnog sektora i jačanje otpornosti na prirodne nepogode. Potpora u oblasti **povećanje učinkovitosti i djelatnosti javnog sektora** podrazumjeva poboljšanje upravljanja i učinkovitost javnih financija, jačanje upravljanja i smanjenje fiskalnog tereta državnih poduzeća, te unapređenje u pružanju javnih usluga primjerice u zdravstvu, vodoopskrbi i odvodnji. **Stvaranje uvjeta za ubrzani rast privatnog sektora** podrazumijeva nastavak rada na konkurentnosti i poslovnom okruženju, uključujući izgradnju stabilnijeg i pristupačnog financijskog sektora, posebice za slabe segmente na tržištu, poboljšanja u korporativnom upravljanju i učinkovitosti resursa, kao i potporu za veću fleksibilnost tržišta rada kako bi privatne tvrtke mogle stvoriti više i boljih radnih mjesta, te unapređenje ključne ekonomske infrastrukture, kao što su transport, energija i eventualno informacijske i komunikacijske tehnologije (ICT). Konačno, u oblasti **jačanja otpornosti na prirodne nepogode**, potpora je uvelike usmjerena na uspješnu provedbu postojećeg portfelja poslova glede upravljanja vodnim resursima, kao i na analitički i savjetodavni rad kako bi se utvrdili ključni izazovi i prilike u upravljanju rizikom od katastrofa i održivom upravljanju prirodnim resursima. **Jačanje uključenosti** predstavlja multidisciplinarnu temu koja prožima cijelu strategiju, a koja otkriva izbor i plan konkretnih aktivnosti kako bi se osiguralo da veliki broj društvenih skupina mogu imati koristi od strukturnih reformi koje podržava program GSB.

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Svjetska banka (SB) **alocirala je €60.39 milijuna i isplatila €56.82 milijuna u 2016. godini u formi grantova i zajmova** u sljedeće sektore: Međusobno povezani sektori, Okoliš i klimatske politike, Energija, Transport, Poljoprivreda i ruralni razvitak i Konkurentnost i inovacije.

Srednjoročni i dugoročni pristup

U prosincu 2015. godine, Odbor izvršnih direktora Grupacije Svjetske banke (GSB), odobrio je Okvir partnerstva sa zemljom za razdoblje 2016-2020. Putem svog strateškog okvira, Grupacija Svjetske banke podržati će reforme u tri oblasti: (1) Povećanje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora, (2) Stvaranje uvjeta za ubrzani rast privatnog sektora i (3) Jačanje otpornosti na prirodne nepogode. Strateški okvir uključuje multidisciplinarnu temu inkluzije koja će pomoći pri izboru i osmišljavanju konkretnih intervencija u sklopu strategije, kako bi se osiguralo da reforme budu društveno održive, te da ugrožene skupine nisu zapostavljene prilikom otvaranja novih mogućnosti. Okvirom je predviđen iznos od oko US\$ 750 milijuna novih zajmova Svjetske banke u razdoblju od naredne četiri godine.

Oblast u fokusu I - Povećanje učinkovitosti i djelotvornosti javnog sektora. Ostvaren je zadovoljavajući napredak u cilju poboljšanja upravljanja i učinkovitosti javnih financija. U narednim godinama, ova oblast će također pomoći u jačanju upravljanja i smanjenju fiskalnog tereta poduzeća u državnom vlasništvu. Aktivnosti u sklopu projekta jačanja sektora bankarstva, pomoći će u provedbi novih zakona o bankarskom sektoru u BiH.

Oblast u fokusu II - Stvaranje uvjeta za ubrzani rast privatnog sektora. Projekt registracije nekretnina završio je aktivnosti u 210 katastarskih općina i ostvario značajan doprinos u ovoj oblasti, kao i Projekt energetske učinkovitosti s krajnjim ciljem povećanja uštede energije do 650,000 MWh, tako doprinijevši cilju unapređenja ekonomske infrastrukture. Očekuje se da će i Projekt modernizacije cestovnog sektora Federacije također doprinijeti unapređenju ekonomske infrastrukture. U predstojećem razdoblju, ova fokusna oblast doprinijeti će u pružanju potpore konkurentnom poslovnom okruženju i pristupu financiranju kroz projekt u pripremi.

Oblast u fokusu III- Jačanje otpornosti na prirodne nepogode. GEF projekt - Održivo upravljanje šumama i krajolikom postiže zadovoljavajući napredak u obnovi održivih praksi upravljanja zemljištem. Zahvaljući aktivnostima provedenim u sklopu Drugog projekta upravljanja čvrstim otpadom operativno je 8 regionalnih deponija. Projekt hitnog oporavka od poplava je već premašio cilj dostigavši 300,000 korisnika i 200 popravljenih javnih infrastrukturnih objekata. Projekt razvoja sustava navodnjavanja dosegnuo je do 5,000 korisnika vode, sa poboljšanim uslugama navodnjavanja, a zajedno sa Projektom zaštite od poplava rijeke Drine dodatno doprinosi ostvarenju ovog cilja jačanja otpornosti na poplave.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

Pored sudjelovanja na sastancima Foruma za koordinaciju donatora (DCF), Svjetska banka također sudjeluje i u nekoliko aktivnosti na koordinaciji donatora na razini sektora. Pored toga, Svjetska banka održava periodične sastanke koordinacije sa međunarodnim finansijskim organizacijama aktivnim u Bosni i Hercegovini kao i ostalim razvojnim partnerima, kako bi povećala razvojne rezultate različitih programa kroz bolju koordinaciju i partnerstvo. Projektni timovi održavaju redovite sastanke sa relevantnim kolegama (EK i Švedskim veleposlanstvom o čvrstom otpadu i otpadnim vodama, sa UNDP-om o energetske učinkovitosti, sa MMF-om o proračunskoj potpori itd.)

Kontakt informacije:

Svjetska banka

Adresa: Fra Anđela Zvizdovića 1, B-17

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 251 500

Faks: +387 33 226 945

E-mail: [mail to bosnia@worldbank.org](mailto:mail_to_bosnia@worldbank.org)

Web-adresa: www.worldbank.org

Međunarodna finansijska korporacija u Bosni i Hercegovini

Politički pristup

Međunarodna finansijska korporacija (IFC), članica Grupacije Svjetske banke, pruža sveobuhvatna rješenja za izazove sa kojima se suočavaju zemlje u razvitku, kroz potporu koja je osmišljena da zadovoljava konkretne potrebe korisnika, posebice u oblastima infrastrukture, proizvodnje, agrobiznisa, usluga i finansijskih tržišta.

IFC najčešće surađuje sa privatnim sektorom na poticanju poduzetništva i izgradnji održivog poslovanja, kroz pružanje savjetodavnih usluga širokog spektra, uključujući socijalne standarde i standarde upravljanja, energetske učinkovitost i lance opskrbe.

Kroz finansijsku potporu kompanijama u privatnom sektoru, IFC im omogućava lakši pristup inozemnim i domaćim tržištima kapitala, dok kroz savjetodavne usluge pomaže iniciranje investicija neophodnih za širenje poslovanja i stvaranje novih radnih mjesta u privatnom sektoru u BiH a time i rast ekonomije.

Bosna i Hercegovina postala je članica i dioničar IFC korporacije 1996. godine. Od tog vremena, IFC je u BiH uložio iznos od US\$ 398.3 milijuna, uključujući US\$ 23.1 milijun mobiliziran od strane IFC partnera, u 46 projekta u različitim sektorima. Pored toga, IFC je podržao trgovinske tokove u iznosu od US\$ 52 milijuna putem svog programa financiranja trgovine. Investicijski portfelj IFC u Bosni i Hercegovini, zaključno sa 30. lipnjem 2017. godine, predviđa iznos od US\$ 60,70 milijuna. U fiskalnoj godini 2016. IFC je uložio US\$ 13 milijuna u Bosnu i Hercegovinu.

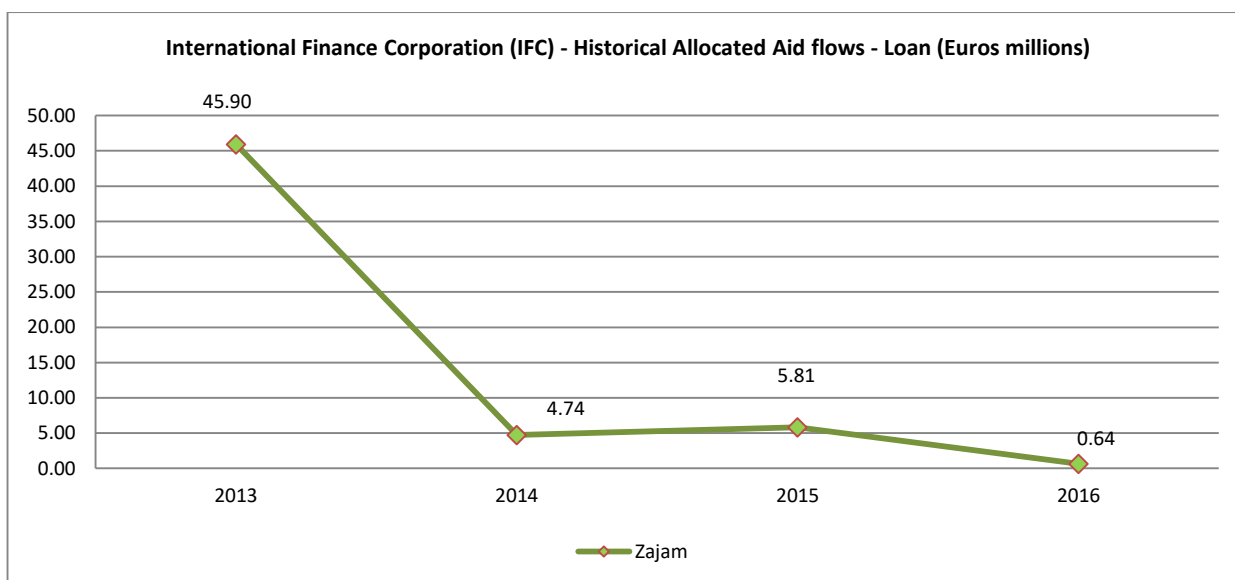
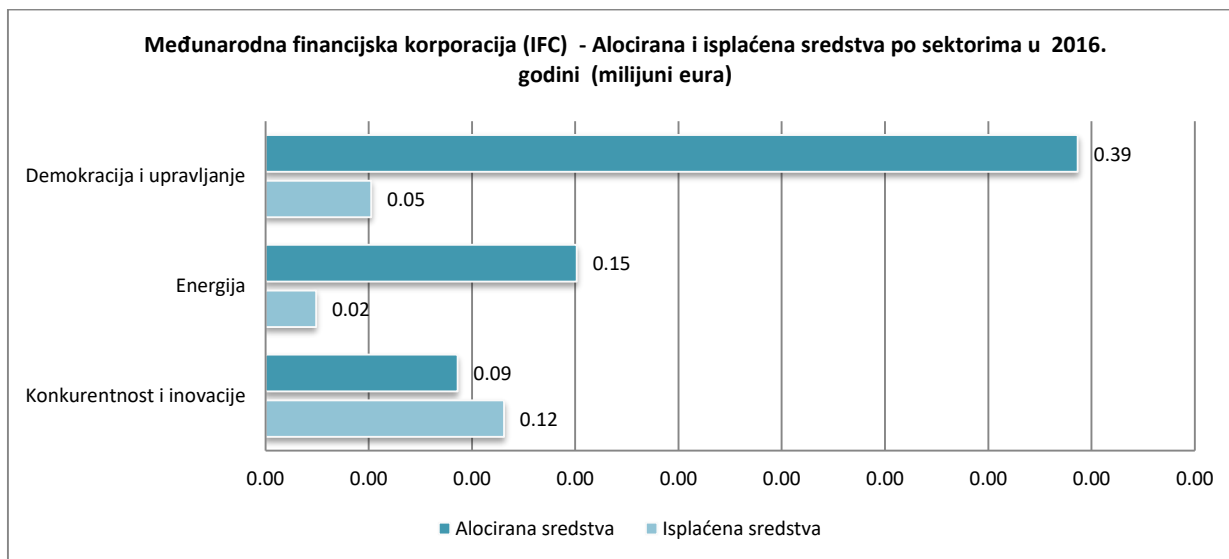
Strategija IFC u Bosni i Hercegovini usmjerena je na sljedeće prioritete:

Kroz kombinaciju ulaganja i savjetodavnih usluga, IFC će i dalje surađivati sa klijentima u strateškim sektorima ključnim za dugoročni održivi razvitak zemlje, s posebnim naglaskom na:

- Finansijski sektor, s posebnim naglaskom na mala i srednja poduzeća i kreditiranje energetske učinkovitosti
- Klimatske promjene uključujući ulaganja u sektore infrastrukture i energije
- Agrobiznis sa naglaskom na maloprodaju i proizvodnju hrane
- Proizvodnju sa dodanom vrijednošću
- Poslovnu infrastrukturu s naglaskom na logistiku i distribuciju
- Financiranje nižih razina vlasti s naglaskom na komunalnu infrastrukturu i upravljanje otpadom
- Zdravstvo i obrazovanje

Glavne aktivnosti u 2016. godini

Međunarodna finansijska korporacija (IFC) je **alocirala €0.64 milijuna i isplatila €0.19 milijuna u 2016. godini u formi zajmova** u sljedeće sektore: Demokracija i upravljanje, Energija, Konkurentnost i inovacije.

U fiskalnoj 2016. godini, IFC je uložila ukupan iznos od **€0.19 milijuna** u projekte koji se provode u Bosni i Hercegovini. IFC se usmjerio na pružanje savjetodavnih usluga za povećanje konkurentnosti lokalnih vlasti smanjivanjem birokracije, olakšavanje učinkovitijih poslovnih usluga za lokalna i strana ulaganja, te jačanje kvalitetne infrastrukture. Pored toga, IFC povećava pristup financijama kroz podržavanje razvitka lokalnih finansijskih institucija, posebice onih koncentriranih na mikro, mala i srednja poduzeća i asistiranje u izradi boljeg okvira za nesolventnost kako bi se riješilo postojeće stanje nenaplativih zajmova (NPLs). U prošlosti, IFC je također ulagao u zdravstveni sektor u zemlji, općinsku infrastrukturu, agrobiznis, izgradnju i općenito u proizvodnju. Kroz zajedničke opće prakse i samostalno, savjetodavne usluge IFC imaju za cilj poboljšanje okruženja za ulaganje, djelovanja tvrtki u privatnom sektoru, pristupa financijama i privlačenje sudjelovanja privatnog sektora u razvitku infrastrukturnih projekata.

U 2016. godini, IFC je alocirala i isplatila ukupan iznos od **€0.19 milijun** u Razvitak privatnog sektora u formi zajmova putem savjetodavnih projekata financiranih od strane donatora, dok je predviđeni investicijski portfelj iznosio €60.70 milijuna (od čega 17% otpada na finansijska tržišta a 82% na

proizvodnju, agrobiznis i usluge). Pored toga, IFC je izdvojio sredstva za pružanje savjetodavne potpore Razvitku privatnog sektora, što je za posljedicu imalo sljedeće rezultate:

- Rješavanje prekomjerne zaduženosti građana podržavanjem uspostave savjetovanja na odabranom broju lokaliteta (ukupno 27) i suradnjom sa Europskim fondom za JI Europu (EFSE) kako bi se osigurala održivost Centra, Savjetovališta za dug;
- Unapređenje sustava nesolventnosti i rješavanja dugova u Republici Srpskoj; organiziranje 20 događaja za izgradnju kapaciteta, okruglih stolova i konferencija za više od 400 stečajnih sudaca i stečajnih upravitelja u Republici Srpskoj. Pružanje kontinuirane potpore Federalnom ministarstvu pravde pri izradi Zakona o stečajnom postupku
- Jačanje kapaciteta finansijskih institucija u oblasti upravljanja rizicima kroz organiziranje posebno prilagođenih tematskih obuka, radionica i konferencija koje mobiliziraju međunarodnu i lokalnu stručnost.
- Smanjenje troškova i vremena potrebnog za odobravanje i usklađenost sa administrativnim procedurama vezanim za izdavanje dozvola; poboljšane regulatorne reforme i uspostava transparentnog Registra za poslovne subjekte i opću javnost; provedba / praćenje procedura registracije stranih izravnih ulaganja;
- Poboljšanje standarda korporativnog upravljanja; unapređenje lokalnih kapaciteta za pružanje savjetodavnih usluga korporativnog upravljanja;
- Pojednostavljena procedura porezne uprave kako bi se smanjili porezni troškovi; poboljšan pravni okvir i učinkovitost primjene međunarodnih poreznih procedura, sa naglaskom na cijenu koštanja transfera i ugovore o dvostrukom oporezivanju;
- Smanjen broj dokumenata i vrijeme potrebno za izvoz i uvoz roba; pojednostavljena procedura za protok tereta cestovnim, zračnim i riječnim putem.

Aktivnosti na koordinaciji rada donatora

IFC korporacija u provedbi svojih aktivnosti u Bosni i Hercegovini djeluje u sklopu Grupacije Svjetske banke i kao takva usklađuje svoje poslovanje i mandat sa zajedničkim strategijama koje su podržane i od BiH vlasti. Pored toga, IFC održava periodične koordinacijske sastanke sa međunarodnim finansijskim organizacijama i bilateralnim donatorima aktivnim u Bosni i Hercegovini kao i drugim razvojnim partnerima, putem zajedničkih aranžmana financiranja, inicijativa vezanih za dijalog o politici rada ili putem izravne provedbe projekata, kako bi se kroz bolju koordinaciju i partnerske odnose optimizirali razvojni rezultati različitih programa.

Kontakt informacije:

Međunarodna finansijska korporacija

Adresa: Zmaja od Bosne bb, Raiffeisen building (B building):

71000 Sarajevo, BiH

Telefon: +387 33 251 555

Faks: +387 33 217 762

E-mail: SBrkic@ifc.org

Web-adresa: <http://www.ifc.org>

1. Europska komisija - Izvješće o Bosni i Hercegovini za 2016. godinu
2. Izvješće o radu Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2016. godinu
3. Izvješće o UN rezultatima za 2016. godinu